

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GELENEKSEL TÜRK EL SANATLARI ANA BİLİM DALI

AKİK TAŞININ TÜRK KUYUMCULUĞUNDAKİ YERİ VE
GÜNÜMÜZ TAKI VE AKSESUARLARINDA KULLANIMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan:
Ayşe Bilgen NAYIR

Ankara
Ekim, 2011

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GELENEKSEL TÜRK EL SANATLARI ANA BİLİM DALI

AKİK TAŞININ TÜRK KUYUMCULUĞUNDAKİ YERİ VE
GÜNÜMÜZ TAKI VE AKSESUARLARINDA KULLANIMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ayşe Bilgen NAYIR

Danışman:Prof.Fatma ÖZCAN

Ankara

Ekim, 2011

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAY SAYFASI

Ayşe Bilgen NAYIR'ın Akik Taşının Türk Kuyumculuğundaki Yeri ve Günümüz Takı ve Aksesuarlarında Kullanımı başlıklı tezi 04/10/2011 tarihinde, jürimiz tarafından Geleneksel Türk El Sanatları Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan: Prof.Dr.Vildan ÇETİNTAŞ.....

Üye (Tez Danışmanı):Prof. Fatma ÖZCAN .....

Üye : Prof.Dr.Canan DELİDUMAN.....

ÖNSÖZ

İnsanoğlu, yeryüzünde var olduğundan beri giyinme ihtiyacını gereksinimleri içerisinde ilk sıraya almıştır .Erkek için giyinme genelde daha ayrıntısız ve süssüz iken kadın için her devirde ayrıntılı ve süslü olmuştur. Bu durum tarih öncesinde yaşayan kadın için de, günümüz kadını için de aynı olmuştur. Malzemeler devirlere göre değişiklik göstermekle beraber kadınlar mutlaka bedenlerini ve giysilerini süslemişlerdir. İnsanların süs amacıyla kullandıkları elemanlardan biri de takılardır.Takılar, giyimi süsleyen ve tamamlayan bütünleyici unsurlardır. Çoğunlukla değerli taş ve madenlerden yapılan takılar kimi zaman güç ve zenginliğin göstergesi olmuş kimi zaman ise medeni durum,sosyal konum,gelişim düzeyi,estetik değerler gibi farklı durumların göstergesi olmuştur.Geçmiş tarih öncesi devirlere dayanan takılar, inançlara göre de kişileri tehlikelerden koruma, uğur ve üzerinde yer alan taşların özelliklerine göre şifa verme gibi misyonlar da yüklenmiştir.

Takı yapımında kullanılan altın ,gümüş v.b. madenlerin yanı sıra en çok tercih edilen unsurlar, değerli taşlardır. Renk, biçim ve dokusal özellikleri ile son derece estetik ve ilgi çekici olan değerli taşlar, aynı zamanda takıların anlam ve önemini güçlendiren bir işleve de sahip olmuşlardır. İlkel topluluklardan itibaren taşlar ; sığınma, siper, silah, büyü, inanç, iletişim, tedavi gibi konularda en değersizinden en değerlisine kadar insanoğlunun ve toplumların değişim,gelişim ve dönüşümü üzerinde sayısız faydalar sağlamıştır.Takıların ana malzemesi olan taşlar,bu yönleri ile dış dünya ile insan arasında maddi ve manevi olarak bir köprü olmuştur. Bu bağlamda akik taşı da tarih boyunca her zaman en gözde taşlardan biri olmuştur. Neredeyse her rengi bulunan bu kıymetli taşın günümüze kadar en çok kullanılanı kırmızı renkli olanı olmuştur.Türk kuyumculuğunda eskiden beri oldukça geniş kullanım alanı olan akik taşına her dönemde değer verilmiştir.Bu kadar değer verilen ve bu denli kullanım alanına sahip olan akik taşı ile ilgili bilgiler piyasada bulunan kaynaklarla sınırlı kalmakta, bu kaynaklarda ise ayrıntılı olarak yer almamaktadır.

Araştırmada akik taşı ile ilgili mevcut bilgilerin genişletilmesi ,Türk kuyumculuğundaki yerinin ortaya konulması ve günümüz takı ve aksesuarlarındaki kullanımının belgelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, asırlardır kuyumculukta en ileri seviyelere ulaşmış önemli medeniyetlerin merkezinde yer alan Ankara ilindeki takı tasarım ve kuyumcu atölyelerinde bulunan akik taşlı takı ve aksesuarlar üzerine yapılmıştır.

Bu çalışmada, araştırma konusunun ortaya çıkmasından sonuçlanmasına kadar önemli katkılarda bulunan danışmanım Sayın Prof. Fatma ÖZCAN'a ve çalışmanın düzenlenmesinde yardımlarını esirgemeyen Prof.Dr.Vildan ÇETİNTAŞ'a, teşekkürü bir borç bilirim.

Ayşe Bilgen NAYIR

ÖZET

AKİK TAŞININ TÜRK KUYUMCULUĞUNDAKİ YERİ VE GÜNÜMÜZ TAKI VE AKSESUARLARINDA KULLANIMI

NAYIR, Ayşe Bilgen

Yüksek Lisans, Geleneksel Türk El Sanatları Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Fatma ÖZCAN

Ekim-2011 178 Sayfa

Bu araştırmanın amacı, akik taşının Türk kuyumculuk sanatındaki yerinin belirlenmesi, bugüne kadar araştırılmamış özellikleri ve kullanım alanları ile ortaya konulması ve günümüzde takı ve aksesuarlardaki kullanımının incelenerek belgelenmesidir.

Bu araştırmanın evrenini Ankara ilindeki takı tasarım ve kuyumcu atölyelerinde tasarlanarak üretilmiş olan akik taşlı takı ve aksesuarlar oluşturmaktadır. Evren içinden seçilen 70 adet takı ve aksesuar için araştırmacı tarafından bilgi formları oluşturulmuş ve incelenen takı ve aksesuarların özellikleri fotoğrafları ile birlikte belgelenerek araştırma için katalog oluşturulmuştur.

Araştırma kapsamında araştırmanın yöresi olan Ankara'nın tarihi ve tanıtımına değinilmiş, kuyumculuk sanatı tarihi incelenmiş ve Türk kuyumculuğu hakkında ayrıntılı bilgilere yer verilmiştir. Takı hakkındaki bilgiler de takının tarihçesi, takıyı etkileyen faktörler, takılarda kullanılan araç gereçler gibi açıklayıcı bilgilerle zenginleştirilerek verilmiştir. Araştırmanın esas konusunu oluşturan akik taşı; oluşumu, işlenmesi, çeşit ve renkleri, özellikleri ve kullanım alanları gibi farklı yönleri ile ayrıntılı olarak ortaya konulmuştur. Akik taşının Türk kuyumculuğundaki yeri hakkında bilgiler verilmiş ve akik taşının günümüz takı ve aksesuarlarında kullanımı oluşturulan katalog ile belgelenmiştir.

Araştırmanın sonucunda Türk halkı tarafından çoğunlukla kırmızı renkli olarak ve yüzük, kolye ve tespih gibi alışılmış ürünlerin yapımında kullanıldığı bilinen akik taşının, daha birçok çeşide sahip olduğu ve çok farklı alanlarda kullanıldığı belirlenmiştir. Bilgi formlarında yer alan akik taşlı takı ve aksesuar örnekleri incelendiğinde, Ankara yöresinde kaplama, telkari, güverse gibi tekniklerin gümüş ile beraber kullanılmasıyla üretilen geleneksel takılarla birlikte, değişik tasarımlarla çok farklı takı ve aksesuarların üretildiği de görülmüştür. Ancak tüm bu olumlu sonuçlara rağmen akik taşının piyasadaki takı ve aksesuarlarda altınla beraber neredeyse hiç kullanılmadığı gözlenmiştir. Bu bulgular ışığında akik taşı ve Ankara agatının etkili tanıtımı ve yapılan tasarımlarda altınla birlikte kullanılması için önerilerde bulunulmuştur.

Son olarak araştırmanın ekler kısmında araştırmacının yaptığı akik taşlı çalışmalardan örnekler ve takı ve aksesuarlarda kullanılan değerli taşlar hakkında bilgilere yer verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Akik, Kuyumculuk, Tasarım, Değerli Taş, Takı

ABSTRACT

PLACE OF CORNELIAN (ONYX) STONE IN THE TURKISH JEWELRY AND IT'S USE IN CURRENT PIECES OF PINNED JEWELRY AND ACCESSORIES

Ayşe Bilgen NAYIR

Department of Traditional Turkish Handcrafts

Master Thesis

Thesis advisor: Prof. Fatma ÖZCAN

October -2011 178 Page

The objective of this research is to determine the place of cornelian (onyx) stone in the Turkish jewelry art; to put it into open with all of its characteristics and fields of use made to date and to examine its use in current piece of pinned jewelry and accessories, with a view to document the subject.

The universe of the research, is formed by the pieces of pinned jewelry and accessories which are designed and manufactured, in job shops of jewelry stores, operating in Ankara.

Questionnaires are prepared for 70 each pieces of pinned jewelry and accessories which were selected from the universe and the characteristic of the pieces of pinned jewelry and accessories which were sampled are documented with their photographs. A catalog is formed for the research.

Within the scope of research, the history of Ankara, are studied and introduced. Furthermore, the jewelry art, is looked into and detailed information about the Turkish jewelry art, is given. Information about pieces of pinned jewelry, history of pieces of pinned jewelry, factors influencing to the pieces of pinned jewelry, means and tools used in making pieces of pinned jewelry are provided to enrich the subject.

By supporting information, about stones used in making pieces of pinned jewelry and accessories, with photographs, they are presented. The formation, processing, varieties and colors, characteristics and areas of use of the cornelian (onyx) stone which forms the main topic of this research, are determined, with there different aspects, with the study made in detail. Lastly, information about the place and use of cornelian (onyx) stone, in Turkish jewelry is provided and the current use of cornelian (onyx) stone, in pieces of pinned jewelry and accessories, is documented with a catalog.

At the end of the research conducted, it is determined that, in majority of cases, the cornelian (onyx) stone in red color, having tens of different color and verities are used in making such accustomed products as rings, bracelets and beats which are generally used by the Turkish people. Furthermore, not only in the pieces of pinned jewelry and beats, they are used in many filed and in different ways. When the pieces of pinned jewelry and accessories made of cornelian (onyx) stone contained in the questionnaire are examined, it can be observed that, they are manufactured by such techniques as engraving, putting in form of strings(telkari) and .....(güverse), in traditional style of manufacturing. The output is achieved, with different stone cut and designs, in from of pieces of pinned jewelry and accessories.

Key words: Cornelian(agate), Jewellery, Design, Jewellery stone.

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1- Mısır Medeniyetine ait Bilezik.....	20
Şekil 2- Hint Medeniyetine ait takı seti	20
Şekil 3- Mezopotamya Medeniyetine ait altın rölyef	21
Şekil 4-Atlı kolye ucu	22
Şekil 5- Hitit Güneş kursu	22
Şekil 6- Hitit heykelleri.....	22
Şekil 7- Kemer tokası	23
Şekil 8- Türkmen takıları	23
Şekil 9- Altın süs eşyası.....	23
Şekil 10- Geleneksel giysileri ile Türkmen kadınları	24
Şekil 11- Akik taşlı altın göğüslük	24
Şekil 12- Selçuklu motifli altın yüzük	26
Şekil 13- Selçuklu motifli kolye ucu	26
Şekil 14- Selçuklu tarzı küpe ve yüzükler	27
Şekil 15- Kaşıkçı elması	28
Şekil 16- Tuğralı kolye ucu	28
Şekil 17- Taşlı. altın matara.....	28
Şekil 18- Akik mühür	28
Şekil 19- Altın alyans	30
Şekil 20- Pırlanta yüzük.....	30
Şekil 21- Altın takı seti	30
Şekil 22- Kapalıçarşı kuyumcuları	31
Şekil 23- Kapalıçarşı kuyumcuları	31
Şekil 24- Kırmızı akikten kolye ucu.....	50
Şekil 25- Kırmızı akikten tespih	50
Şekil 26-Mavi akik cameo	51
Şekil 27- Mavi akik bilye.....	51
Şekil 28- Mavi akik cameo	51
Şekil 29-Yeşil akik yüzük.....	51
Şekil 30- Yeşil akikten tespih	51
Şekil 31- Beyaz akikten Atatürk Tablosu	52
Şekil 32- Beyaz akik kesiti	52

Şekil 33-Siyah akik yüzük	52
Şekil 34-Siyah akik yüzük	52
Şekil 35-Siyah-beyaz akik kesiti.....	52
Şekil 36-Kesilmiş mor akik yumrusu	52
Şekil 37-Kırmızı-mor bantlı akik.....	52
Şekil 38-Mor akikten yüzük	53
Şekil 39-Mor akikten tespih.....	53
Şekil 40-Yosunlu akik	53
Şekil 41-Yosunlu akik	53
Şekil 42-Yosunlu akik	53
Şekil 43-Bantlı akik boncuklar	54
Şekil 44-Bantlı akik küpe	54
Şekil 45-Bantlı akik boncuk	54
Şekil 46-Akik kesitte göz şekli	54
Şekil 47-Akik boncuklu bileklik.....	54
Şekil 48-Göz akik	54
Şekil 49-Brezilya göz akiği.....	54
Şekil 50-Ateş akiği kesiti	55
Şekil 51-Göz şeklinde ateş akiği.....	55
Şekil 52-Ateş akiği kolye ucu	55
Şekil 53-Turritella akik kesiti	55
Şekil 54-Turritella akik parçaları.....	55
Şekil 55-Yılan derisi akik yumrusu	56
Şekil 56-Yılan derisi akikten dizilmiş kolye.....	56
Şekil 57-Yılan derisi akik kolye	56
Şekil 58-Yılan derisi akik taşlı broş.....	56
Şekil 59-Gölge akik şişe	57
Şekil 60-Gölge akik şişe	57
Şekil 61-Gölge akik şişe	57
Şekil 62-Su çizgisi akik kesiti.....	57
Şekil 63-Su çizgisi akik katmanları	57
Şekil 64-Su manzaralı taş kesiti.....	57
Şekil 65-Yumurta formunda Geode agat.....	58
Şekil 66-Geode agat taşından kesit.....	58

Şekil 67-Üçgen formda geode agat kesiti	58
Şekil 68-Kesilmiş geode agat yumrusu	58
Şekil 69-Yeşil akik yüzük	63
Şekil 70-Gül kesimli akik taşlı yüzük	63
Şekil 71-Akik yüzükler	63
Şekil 72-Akik yüzük	63
Şekil 73-Akik kolye	64
Şekil 74-Akik kolye ucu	64
Şekil 75- Akik taşı işlemeli bez takı	64
Şekil 76.Yazılı akik kolyeler	64
Şekil 77-Kırmızı akik taşlı telkâri kolye ucu	65
Şekil 78-Yeşil akik taşlı broş	65
Şekil 79- Yazılı akik taşlı kolye ucu	65
Şekil 80- Akik taşlı bileklik	66
Şekil 81-Kırık akik boncuklu bileklik	66
Şekil 82- Değişik renkli akik bileklik	66
Şekil 83-Akik taşlı bileklik	66
Şekil 84-Yeşil akik taşlı küpe	67
Şekil 85- Akik küpe	67
Şekil 86- Akik küpe	67
Şekil 87- Akik küpe	67
Şekil 88-Kırmızı akikli markazit bilezik	68
Şekil 89- Kırmızı akikli bilezik	68
Şekil 90- Akikli Türkmen bilezik	68
Şekil 91-Kırmızı akik taşlı bilezik	68
Şekil 92- Kırmızı akik boncukla işlenmiş kadife kemer.....	69
Şekil 93-Akikli kemer tokası	69
Şekil 94-Akik taşlı telkâri kemer	69
Şekil 95-Kırmızı akikli kol düğmesi.....	69
Şekil 96-Yazılı akik taşlı kol düğmesi	70
Şekil 97- Kırmızı ve yeşil akik taşlı kol düğmesi	70
Şekil 98- Akik taşlı markazit saat	70
Şekil 99-Akik taşlı köstekli saat	71
Şekil 100- Akik taşlı ayna.....	71

Şekil 101-Akik taşlı duvar saati.....	71
Şekil 102- Akik kesitinden yapılmış masa saati	71
Şekil 103- Akik masa saati	72
Şekil 104-Yeşil akik masa saati	72
Şekil 105-Kırmızı akik fil	72
Şekil 106- Akikten ağaç biblo	72
Şekil 107-Renkli agat dilimlerinden yapılmış kelebekler.....	72
Şekil 108- Akik taş işlemeli kırlent	73
Şekil 109- Akik taş işlemeli kırlent	73
Şekil 110-Agat dilimlerinden yapılmış rüzgarlık	74
Şekil 111-Agat dilimlerinden yapılmış raf objesi.....	75
Şekil 112-Akik tespih	75
Şekil 113-Kırmızı akikten sigara ağızlığı	76
Şekil 114- Kırmızı akik saplı tığ.....	76
Şekil 115-Sapları çeşitli akik çeşitlerinden yapılmış çatal bıçaklar	76
Şekil 116- Akik bardak altlıkları	77
Şekil 117-Mavi akikten mumluk	77
Şekil 118-Akik altın mühreleri	78
Şekil 119-Akik taşlı sürme kabı.....	78
Şekil 120-Antik dönem kabaşon taşları	79
Şekil 121-Akik taşlı İskoç takı ve aksesuarları.....	79
Şekil 122-Akik taşlı İskoç kolye ve bileklikler	80
Şekil 123-Mısır Medeniyeti aksesuar	81
Şekil 124- Mısır Medeniyetine ait broş	81
Şekil 125- Mısır Medeniyetine ait aksesuar	81
Şekil 126-Afgan kolye	81
Şekil 127- Afgan bilezik	81
Şekil 128-Akik taşlı takılarıyla Türkmen kadını	82
Şekil 129-Akik taşlı Türkmen aksesuar	82
Şekil 130-Akik taşlı Türkmen aksesuar	83
Şekil 131- Akik taşlı Türkmen kolyesi	83
Şekil 132- Akik taşlı geleneksel takılar	83
Şekil 133-Akik taşlı geleneksel kolye	84
Şekil 134-Renkli akikli bileklik.....	84

Şekil 135-Göz akik taşlı küpe	84
Şekil 137-Akik taşlı kolye	85
Şekil 138-Akik taşlı yüzük	85

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1- Taşların sertlik derece çizelgesi	42
Tablo 2- Takı ve aksesuarlarda kullanılan süsleme teknikleri	157
Tablo2.1 Takı ve aksesuarlarda kullanılan süsleme tekniklerinin döküm tablosu	159
Tablo 3.-Araştırma kapsamına alınan takı çeşitleri	160
Tablo3.1-Takı ve aksesuarlarda kullanılan çeşitlerin döküm tablosu.....	162
Tablo 4- Takı ve aksesuarlardaki motif (bezeme) türleri	163
Tablo4.1 Takı ve aksesuarlarda kullanılan motiflerin döküm tablosu	165
Tablo 5 Takı ve aksesuarlarda kullanılan taşlar	166
Tablo 5.1 Takı ve aksesuarlarda kullanılan taşların döküm tablosu	168
Tablo 6 Takı ve aksesuarlarda kullanılan araç ve gereçler	169
Tablo 6.1 Takı ve aksesuarlarda kullanılan araç ve gereç döküm tablosu	171

İÇİNDEKİLER

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAY SAYFASI.....	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
ŞEKİLLER LİSTESİ	v
TABLolar LİSTESİ.....	x

BÖLÜM I

1. GİRİŞ	1
1.1 Problem.....	1
1.2 Amaç.....	2
1.3 Önem.....	2
1.4 Sınırlılıklar.....	2
1.5 Varsayımlar.....	3
1.6 Tanımlar.....	3

BÖLÜM II

2. YÖNTEM	11
2.1 Araştırmanın Modeli.....	11
2.2 Evren ve Örneklem	11
2.3 Verilerin Toplanması ve Analizi.....	11
2.4 İlgili Araştırmalar	11

BÖLÜM III

KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	14
3. YÖRE HAKKINDA BİLGİLER.....	14
3.1 Ankara'nın Tarihi ve Tanıtımı	14
3.2 Ankara'nın Müzeleri,Tarihi ve Turistik Yerleri	15
3.2.1. Camiler.....	16
3.2.2. Evler.....	17
3.2.3. Kaleler.....	17
3.2.4. Hanlar.....	18
3.2.5. Belli Başlı Müzeler	18
4. KUYUMCULUK SANATI TARİHİ	19
4.1. Dünyada Kuyumculuk Sanatı	20
4.2. Anadolu Medeniyetleri'nde Kuyumculuk Sanatı	21
4.3. Türklerde Kuyumculuk Sanatı.....	22
4.3.1. Orta Asya'da Kuyumculuk Sanatı	22
4.3.2. Türkmenlerde Kuyumculuk Sanatı.....	23
4.4.Selçuklularda Kuyumculuk Sanatı.....	25
4.5. Osmanlılarda Kuyumculuk Sanatı	27
4.6. Cumhuriyet Döneminde Kuyumculuk Sanatı.....	30
5. TAKI.....	31
5.1. Takının Tanımı	31
5.2. Takının Tarihçesi	31
5.3. Takıyı Etkileyen Faktörler	32
5.3.1. Dinsel İnanışlar	32
5.3.2. Kültürel Faktörler	33
5.3.3. Ekonomik Faktörler	33

5.3.4. Moda Faktörü.....	34
5.4. Takılarda Kullanılan Araç ve Gereçler	34
5.4.1. Tezgah.....	34
5.4.2. Silindir	34
5.4.3. Hadde	35
5.4.4.Şalama.....	35
5.4.5. Matkaplar	35
5.4.6. Mengene.....	35
5.4.7. Freze.....	35
5.4.8. Mikron	35
5.4.9. Pense	35
5.4.10. İstim Makinesi	36
5.4.11. Parlatma Makinesi	36
5.4.12. Elek ve Talaş.....	36
5.4.13. Amyant.....	36
5.4.14. Kıl Testere.....	36
5.4.15. Malafa	36
5.4.16. Çekiçler.....	36
5.4.17. Keski	37
5.4.18. Çift	37
5.4.19. Makaslar.....	37
5.4.20. Vibrasyonlu Tambur	37
5.4.21. Heştekleme	37
5.4.22. Heştekleme Zımbası	37
5.4.23. Eğe	37
5.4.24. Tel Fırça.....	38

5.5. Takılarda Kullanılan Teknikler.....	38
5.5.1. Çalma ve kazıma tekniği.....	38
5.5.2. Kabartma tekniği.....	38
5.5.3. Ajur (Delik İşi) Tekniği.....	38
5.5.4. Kalıpla Kabartma (Stampa Basma) Tekniği.....	39
5.5.5. Telkari ve Granül Tekniği.....	39
5.5.6. Kakma Tekniği.....	39
5.5.7. Savatlama (Niello) Tekniği.....	39
5.5.8. Değerli Taş, Renkli Cam ve Mine Tekniği.....	39
5.5.9. Kaplama (Yaldız) Tekniği.....	39
6.DEĞERLİ TAŞLAR.....	40
6.1 Değerli Taşların Özelliklerine Göre Sınıflandırılması.....	40
6.2. Değerli Taşların Kullanım Alanları.....	41
6.3 Değerli Taşların Oluşumlarına Göre Sınıflandırılması.....	41
6.4. Değerli Taşların Sertlik Derece Çizelgesi.....	42
6.5. Takı ve Aksesuarlarda Kullanılan Değerli Taşlar.....	42
6.6. Türk Edebiyatında Değerli Taşlar.....	43
6.6.1. Osmanlı Döneminde Türkçe Değerli Taş Kitapları: Cevahir-nameler.....	43
6.6.2. İslam'da ve Diğer Semavi Dinlerde Değerli Taşlar.....	44
7. AKİK TAŞI VE ÖZELLİKLERİ.....	46
7.1 .Akik Taşı İle İlgili Genel Bilgiler.....	46
7.2. Akik Taşının Oluşumu, İşlenişi ve Çeşitleri.....	47
7.2.1.Akik Taşının Oluşumu.....	47
7.2.1.1.Ankara-Çubuk Agatları ve Türkiye'deki Bölgesel Akik Oluşumları.....	48
7.2.2.Akik Taşının İşlenişi.....	48

7.2.2.1.Kesme,Aşındırma ve Parlatma İşlemi	48
7.2.2.2.Kabaşon Olarak İşleme Yöntemi	49
7.2.2.3.Tanburlama Yöntemi	49
7.2.3 Akik Taşının Çeşitleri	49
7.2.3.1.Kırmızı Akik	50
7.2.3.2. Mavi Akik	50
7.2.3.3.Yeşil Akik	51
7.2.3.4.Siyah ve Beyaz Akik(Oniks)	51
7.2.3.5 Mor Akik.....	52
7.2.3.6.Yosunlu Akik.....	53
7.2.3.7. Bantlı Akik.....	53
7.2.3.8.Göz Akik.....	54
7.2.3.9.Ateş Akiği	54
7.2.3.10.Fosilli Akik(TurritellaAgate).....	55
7.2.3.11.Yılan Derisi Görünümlü Akik(SnakeSkinAgate).....	55
7.2.3.12.Gölge Akik(ShadowAgate).....	56
7.2.3.13.Su Çizgisi Akik(WaterLineAgate).....	57
7.2.3.14.Geode Agat	57
7.3.Akik Taşının Çıkarıldığı Ülkeler	58
7.4.Akik Taşının Sağlık Açısından Etkileri	59
7.4.1.Akik Taşının Fiziksel Etkileri.....	59
7.4.2.Akik Taşının Metafiziksel ve Psikolojik Etkileri	59
7.5.Akik taşının Şiir ve Edebiyattaki Yeri.....	60
7.5.1.Mesnevi Şerif Beyitlerinde Akik Taşı	60
7.5.2.Menkibelerde Akik Taşı	61
7.5.3.Şiirlerde Akik Taşı.....	61

7.6.Akik Taşının Kullanım Alanları	63
7.6.1 Takılar	63
7.6.1.1.Akik taşlı yüzük	63
7.6.1.2Akik Taşlı Kolye.....	64
7.6.1.3.Akik Taşlı Kolye Ucu	65
7.6.1.4.Akik Taşlı Bileklik.....	66
7.6.1.5.Akik Taşlı Küpe.....	67
7.6.1.6.Akik Taşlı Bilezik.....	68
7.6.2.Giyim Aksesuarları	69
7.6.2.1.Akik Taşlı kemer	69
7.6.2.2.Akik Taşlı kol Düğmeleri	69
7.6.2.3Akik Taşlı Saatler	70
7.6.3. Ev aksesuarları.....	71
7.6.3.1. Akik Taşlı Ayna.....	71
7.6.3.2.Akik Taşlı Duvar ve Masa Saati	71
7.6.3.3 Akik Taşlı Biblo.....	72
7.6.3.4.Akik İşlemeli Kirlent	73
7.6.3.5.Akik Taşından Rüzgarlık	74
7.6.3.6.Akik Taşından Raf Objesi.....	75
7.6.3.7.Akik Tespih.....	75
7.6.3.8.Akik Sigara Ağızlığı	76
7.6.3.9.Akik Taşlı Tığ.....	76
7.6.3.10. Akik Taşlı Yemek Çatal-Bıçakları	76
7.6.3.11. Akik Taşından Bardak Altlığı.....	77
7.6.3.12. Akik Taşından Mumluk	77
7.6.3.13.Akik Altın Mühreleri	78

7.6.3.14. Akik Taşlı Sürme Kabı	78
8.AKİK TAŞININ KUYUMCULUKTAKİ YERİ.....	79
8.1. Akik Taşının Dünya Kuyumculuğundaki Yeri	79
8.1.1. Antik Dönemde Akik Taşının Kullanımı.....	79
8.1.2.İskoç Medeniyetinde Akik Taşının Kullanımı.....	79
8.1.3.Mısır Medeniyetinde Akik Taşının Kullanımı.....	80
8.1.4. Afganlarda Akik Taşının Kullanımı	81
8.2.Akik Taşının Türk Kuyumculuğundaki Yeri.....	81
8.2.1.Türkmenlerde Akik Taşının Kullanımı.....	81
8.2.2.Osmanlı Dönemi Kuyumculuğunda Akik Taşının Kullanımı	83
8.2.3.Cumhuriyet Dönemi Kuyumculuğunda Akik Taşının Kullanımı.....	84

BÖLÜM IV

9.BULGULAR VE YORUM

9.1. Araştırma Kapsamına Alınan Takı ve Aksesuarlara Ait Bilgi Formları

Bilgi Formu 1- Kolye ucu.....	86
Bilgi Formu 2- Kolye ucu.....	87
Bilgi Formu 3- Yüzük.....	88
Bilgi Formu 4- Yüzük.....	89
Bilgi Formu 5- Takı seti.....	90
Bilgi Formu 6- Kolye ucu.....	91
Bilgi Formu 7- Yüzük.....	92
Bilgi Formu 8- Yüzük.....	93
Bilgi Formu 9- Kolye ucu.....	94
Bilgi Formu 10- Kolye.....	95

Bilgi Formu 11- Yüzük.....	96
Bilgi Formu 12- Küpe.....	97
Bilgi Formu 13- Yüzük.....	98
Bilgi Formu 14- Yüzük.....	99
Bilgi Formu 15- Broş.....	100
Bilgi Formu 16- Kolye ucu.....	101
Bilgi Formu 17- Yüzük.....	102
Bilgi Formu 18- Kolye ucu.....	103
Bilgi Formu 19- Kolye.....	104
Bilgi Formu 20- Kolye ucu.....	105
Bilgi Formu 21- Kolye ucu.....	106
Bilgi Formu 22- Kolye ucu.....	107
Bilgi Formu 23- Kolye ucu.....	108
Bilgi Formu 24- Kolye ucu.....	109
Bilgi Formu 25- Yüzük.....	110
Bilgi Formu 26- Yüzük.....	111
Bilgi Formu 27- Yüzük.....	112
Bilgi Formu 28- Yüzük.....	113
Bilgi Formu 29- Kolye ucu.....	114
Bilgi Formu 30- Kolye ucu.....	115
Bilgi Formu 31- Kolye.....	116
Bilgi Formu 32- Kolye ucu.....	117
Bilgi Formu 33- Kolye ucu.....	118
Bilgi Formu 34- Kolye ucu.....	119
Bilgi Formu 35- Kolye küpe takımı.....	120
Bilgi Formu 36- Kolye.....	121

Bilgi Formu 37- Kolye.....	122
Bilgi Formu 38- Kolye.....	123
Bilgi Formu 39- Kolye.....	124
Bilgi Formu 40- Kolye ucu.....	125
Bilgi Formu 41- Küpe.....	126
Bilgi Formu 42- Küpe.....	127
Bilgi Formu 43- Kolye ucu.....	128
Bilgi Formu 44- Kolye ucu.....	129
Bilgi Formu 45- Küpe.....	130
Bilgi Formu 46- Küpe.....	131
Bilgi Formu 47- Kolye ucu.....	132
Bilgi Formu 48- Küpe.....	133
Bilgi Formu 49- Kolye ucu.....	134
Bilgi Formu 50- Yüzük.....	135
Bilgi Formu 51- Kolye ucu.....	136
Bilgi Formu 52- Kolye ucu.....	137
Bilgi Formu 53- Kolye ucu.....	138
Bilgi Formu 54- Kolye ucu.....	139
Bilgi Formu 55- Kolye ucu.....	140
Bilgi Formu 56- Kolye ucu.....	141
Bilgi Formu 57- Kolye ucu.....	142
Bilgi Formu 58- Kolye ucu.....	143
Bilgi Formu 59- Yüzük.....	144
Bilgi Formu 60- Küpe.....	145
Bilgi Formu 61- Takı seti.....	146
Bilgi Formu 62- Yüzük.....	147

Bilgi Formu 63- Yüzük.....	148
Bilgi Formu 64- Yüzük.....	149
Bilgi Formu 65- Yüzük.....	150
Bilgi Formu 66- Broş.....	151
Bilgi Formu 67- Kolye ucu.....	152
Bilgi Formu 68- Broş.....	153
Bilgi Formu 69- Kolye ucu.....	154
Bilgi Formu 70- Kolye ucu.....	155
9.2. Araştırma Kapsamına Alınan Takı ve Aksesuarlarla İlgili Tablolar	156
10. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	172
10.1 Sonuç	172
10.2 Öneriler	173
11. KAYNAKÇA.....	175
12. EKLER	
12.1. EK I-V. Araştırmacının Akik Taşı ile Yaptığı Çalışmalar	
12.2. EK VI. Takı ve Aksesuarlarda Kullanılan Değerli Taşlar	

BÖLÜM I

1-GİRİŞ

Bir milleti millet yapan en önemli unsurlardan biri ,o milletin kendine özgü kültürel özellikleridir.El sanatları ,bu özellikler içerisinde kültür mirası olma niteliği ile çok önemli bir yere sahiptir. El sanatları içerisinde maden sanatının da göz ardı edilemez bir yeri vardır.

Madenler ,sağlam olmaları,kolay şekillendirilmeleri, şekillerini iyi korumaları ,tekrar kullanılabilir ve onarılabilir olmaları bakımlarından el sanatlarında malzeme olarak çokça tercih edilmiştir.Anadolu ,gelmiş geçmiş uygarlıkların çağlar boyu kullandığı bitmek tükenmek bilmez zenginlikte maden yataklarına sahiptir.Bu zengin maden yatakları sayesinde Anadolu uygarlıkları maden sanatında çok ileri seviyelere erişmişlerdir.Kuyumculuk maden sanatı içerisinde ayrı bir yere sahiptir.Kuyumculuk ürünü olan takılar,kültür mirası olmalarının yanı sıra birer sembol olma özelliği de taşımaktadır.

Yeryüzünde uygarlıkların varoluşundan bu yana takı ve aksesuarların değerine değer katan en önemli malzemeler hiç şüphesiz ki değerli taşlar olmuştur.Göz alıcı renkleri ve parlaklıkları ile değerli taşlar,eski devirlerden bu yana insan yaşamının bir parçası olmuş,güzellik,zenginlik ve güç simgesi olarak kullanılmıştır.İnsanoğlunun değerli taşlara gösterdiği bu ilgi sadece bu taşlara sahip olma isteği ile kalmamış,onların özellikleri ile ilgili bilgi edinme yoluna gitmesine de sebep olmuştur.Hatta bu taşlarla ileri derecede meşgul olma ve onlara duyulan merak sonucunda taşlarla ilgili birtakım inanç ve adetlerde oluşmuştur.Edebi metinlerde duyguların düşüncelerin etkili bir biçimde ifade edilmesinde değerli taşların renk,şekil ve tesirlerinin yanı sıra haklarında çıkmış olan inanç ve adetlerde göz önünde bulundurulmuştur.

Kırmızı rengi dolayısıyla Türk edebiyatındaki bazı divanlara dahi konu olan ve süs taşları arasında önemli bir yeri olan akik taşına, geçmişten bu yana değer verilmiş ve günümüze kadar çokça kullanıla gelmiştir.Akik taşı ile beraber oldukça fazla sayıda değerli taşta olan ilgi geçmişten günümüze artarak devam etmektedir.Süs taşları, günümüzde kuyumculuğun yanı sıra sanayide,süs eşyası yapımında ve alternatif tıbbı kadar birçok farklı dalda kullanılmaktadır.

1.1.Problem

Akik taşı özellikle takı ve aksesuar olmak üzere günümüzde birçok kullanım alanına sahiptir. Bu denli kullanım alanına sahip olan akik taşı ile ilgili bilgilere, kıymetli taşlarla ilgili birkaç sınırlı yayın içerisinde ulaşılabilmekte, bu bilgiler ise oldukça dar kapsamda yer almaktadır. Akik taşı ile ilgili bilgilerin kapsamının genişletilmesi, Türk kuyumculuk sanatındaki yerinin belirlenmesi ve günümüzde takı ve aksesuarlardaki kullanımının belgelenecek bu alanda bir kaynak oluşturulması bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

1.2 Amaç

Araştırmada bugüne kadar yapılan çalışmalarda bu araştırmadaki yönleri ile ele alınmamış olan Akik taşının özellikleri ve kullanım alanlarını ortaya koymak, Türk kuyumculuk sanatındaki yerini belirlemek ve günümüzde takı ve aksesuarlardaki kullanımını inceleyerek belgelemek amaçlanmıştır.

1.3 Önem

Milletin iş gücünün değerlendirildiği yararlı uğraşlar olan el sanatları, ekonomiye katkıda bulunduğu gibi kendisiyle uğraşan kişileri maddi manevi eğiten ve onları sosyalleştiren önemli araçlardır. Bu kadar önem arz eden el sanatlarının kaybolmaması, bozulmadan sürdürülebilmesi için incelenmesi ve ayrıntılarıyla ortaya koyularak tanıtılması ve yaşatılması gerekmektedir.

Bu çalışma, Geleneksel Türk el sanatları içerisinde diğer sanatlar kadar önemli bir yeri olan Türk kuyumculuk sanatının ve kuyumculuk sanatı ürünlerinin kendini göstermesini sağlayan süs taşlarından olan akik taşının daha iyi tanınacak olması, üzerinde yer aldığı takı ve aksesuarlara kattığı maddi ve manevi değerlerin ortaya koyularak belgelenecek ile gelecek kuşaklara aktarılacak olması açısından önem arz etmektedir. Bu konunun daha önce araştırılmamış olması ve konuyla ilgilenenlere yardımcı olacak olması bakımından da araştırma önemlidir.

1.4 Sınırlılıklar

Araştırma, Ankara Yöresinde bulunan kuyumcu atölyelerinde tasarlanarak üretilmiş olan takı ve aksesuarlar ile sınırlandırılmıştır.

1.5 Varsayımlar

1.Günümüz kuyumculuğunda akik taşının kullanımını belirlemek amacıyla kullanılacak bilgi formları geçerli ve güvenilirlerdir.

1.6 Tanımlar

Ajur: Delik işi, Kafes oyma Maden Oyma (Kuşoğlu,2006).

Akçe: Ham maddesi gümüş olan Osmanlı Devleti temel para birimi. (wikipedi.org)

Akik(Agat): Akik(Agat) silikadan meydana gelen, muhtelif renkli ince ve yuvarlak halkalardan oluşan, yarı saydam parlak bir mineraldir. Akik, renk tabakalarına göre farklı isimler almaktadır(bantlı agat, gözlü agat, yosunlu agat).Çoğunlukla beyaz, yeşil olmakla birlikte siyah, kahverengi, kırmızı ya da bu renklerin karışımlarını da göstermektedir. Akik, kendine özgü bantlı yapısı ile ağaç gövdelerinin yapısına benzemektedir. Akik süs eşyası yapımında eski çağlardan bu yana yaygın bir şekilde kullanılmaktadır (Atakul,2007).

Akuamarin: Akuamarin veya Aquamarin (Lat. aqua marina, "denizin suyu" anlamına gelir). Kıymetli taşlardan olup berilin şeffaf ve silikatlı bir türüdür (Maranki, 2010).

Anber: (arapça) kadın ismi 1. ada balığının bağırsaklarında toplanan yumuşak, yapışkan ve misk gibi kokan, kül renginde madde. 2. güzel koku. 3. güzellerin s(www.vikipedi.org).

Asude: 1. Rahatlamış, sükuna ermiş, keder ve sıkıntıdan uzak, müsterih. 2. Sakin, sessiz (wikipedi.org)

Aventurin: Kuvarsın yeşil, turuncu ve mavi tonlarında bulunan bir türüdür. Metalik parıltılar saçan ve tanecikli bir yapıya sahip açık yeşil bir kuvars türü olan aventurine aynı zamanda yıldız taşı da denilmektedir. (Maranki ,2010)

-B-

Balikkulakları: Omurgasız canlıların kiminin vücudunda bulunan, avuç görünüşlü koruma örtüsü (Dinçve Çakır, 2000).

Beşibiryerde: Beş altın liradan meydana gelen, kadınların boyunlarına taktıkları süs altını. Sultan Abdulaziz,Abdulhamit, Reşad ve Cumhuriyet devri baskıları vardır. (Önder Mehmet, ” Antika ve Eski Eserler Kılavuzu”, Ankara 1998)

Buhurdan: Kokulu ağaç parçalarının yakıldığı tütsü kabına verilen addır. (Önder, 1998)

-C-

Cevher: Doğrudan doğruya veya bazı işlemler sonucu zenginleştirilerek endüstride tüketim yeri bulunabilen ve ekonomik değeri olan bir veya birkaç mineralden oluşmuş kayaç. Cevher, metal üretiminin hammaddesini teşkil eder. Değerli mineraller metalik elementleri içermiyorsa cevher tabiri yerine endüstriyel hammadde deyimini kullanılır. (Kuşoğlu,2006)

-Ç-

Çakra: Çakra, Hint Felsefesi ve bazı ilgili Asya kültürlerinde, insan vücudunda bulunan metafiziksel ve/veya biyofiziksel enerjinin bağlantı noktası olarak düşünülmüştür. Yoganın üstadları, insanın, görünen fiziksel varlığı ötesinde, daha duyarlı ve daha etkin bir bünyeye sahip olduğunu ileri sürerler. (İzer,2003)

-D

Değerli maden: Platin, altın, gümüşe değerli maden veya kıymetli maden denilmektedir.(Serdar,2000)

Diadem: Antik dönemde kralların sahip oldukları otoriteyi göstermek için başlarına taktıkları (bağladıkları), bir düğümle sona eren ve omuzlara inen iki şeritten oluşan beyaz kurdeledir. Terim'in anlamı zaman içerisinde genişlemiş ve genellikle başa takılan çember şeklindeki tacı ifade etmek için kullanılmaya başlanmıştır. Diadem, aynı zamanda kadınlar tarafın yarım tac şeklinde başın ön kısmına takılan bir (tiara olarak da adlandırılır) ziynet eşyasının da adıdır (wikipedia.org)

Dumanlı kuvars: Kahverengimsi bir makrokristalin kuvars çeşidi. Bir dağ kristali (necef taşı) türü olan dumanlı kuvars koyu duman renginde ve yarı şeffaftır. Çok koyu kahverengiden opak siyah renge kadar olan bir çeşidine morion denir. Dumanlı kuvars binlerce yıldır süs, dekoratif ve dini nesnelere değerli taş olarak kullanılmıştır. Dumanlı kuvarsın bağlı olduğu burçlar Oğlak ve Yay'dır. Eski zamanlardan beri dumanlı kuvarsın gerginliği giderdiği, korku, panik ve kızgınlığı olumlu duygulara, huzur ve neşeye değiştirdiğine inanılmıştır. (Maranki ,2010)

Dutar: Parmakla çalınan dutar, iki telli olup telleri ipekten yapılmaktadır. Dut ağacından yapraklar halinde imal edilen armudi biçimli bir teknesi ve yine dut ağacından kapağı vardır. Genellikle dörtlü veya beşli akortlanır. Sesi yüksek değildir. Perdeler kromatik sıra ile yerleşmiştir. Teller tek tek çalınamayacağı için iki sesli çalışma mecbur kılar (Dinç ve Çakır,2010).

-E-

Ehl-i hiref: Osmanlı sanat üsluplarının belirlenmesinde ve sanat akımlarını yönlendiren etkili sivil toplum hareketidir.(uludagsozluk.com)

Enselik: Osmanlı dönemi kadın baş süslemesinde bağlığa arkadan takılarak uzun örgülü saçlarla birlikte bele kadar inen altın tel örgülü değerli taşlarla süslü takıdır. (Önder, 1998)

-F-

Foya: Mıhlamada taş yatağı. Bu yatak kurşun ve kalay karışımı bir alaşımdan yapılıdır. Karışım 0,20 mikron dolayında, çapı bilinen elmasın ölçülerinde çok köşeli tıraşlanmış atik kalıbının bastırılıp iz bırakması yani tıraşlanmış elmasın görüntüsü ile elde edilir (Kuşoğlu,2006).

-J-

-G-

Gerdanlık: Boyna bağlanan ziynettir. Çeşitleri sayılamayacak denli çoktur her çeşit ağaç, cam, kabuk, maden, taş gerdanlık olarak kullanılmıştır. (Kuşoğlu,2006)

Granülasyon: Takı süslemede çok küçük altın damlacıklarının birleştirilmesiyle meydana gelen maden işleme tekniğidir. Balın zamanla kristalleşmesine de denir. (Kuşoğlu,2006)

Güverse: Eritilen her parçada bırakılan ve bu parçanın yasal damga ayarı yapılmasından önce denenmesini sağlayan altın ya da gümüş küçük parçadır (Kuşoğlu,2006).

-H-

Hamaylı: Omuzdan çapraz olarak bele inen bağ, hamail. muska (Kuşoğlu,2006).

Hotoz: Kadınların süs için saçlarının üstüne taktıkları, çeşitli renk ve biçimde yapılmış küçük başlık (Kuşoğlu,2006)

-K-

Kabaşon: Tabanı cilalı veya cilasız olarak takılara yerleştirilebilecek şekillerde düzgün ve düz kesilmiş, kenarları ve üstü cilalı, belli bir geometrik şekle sahip, altıgen, piramit gibi veya yuvarlak veya oval bir şekilde kesilmiş genelde 1-1,5 cm arası boylarda olan taş örneklerine genel olarak verilen isimdir (Kuşoğlu,2006).

Karat: Karat, 0,200 g'a eşit olan bir kütle birimidir. Elmas ve diğer değerli taşların kütlelerinin ölçümünde kullanılır. Kırat, değişik ülkelerde kullanılmakta ve herbir ülkede farklı kütlelere tekabül etmektedir. 1907 yılında 0,200 gram olarak kabul edilmiş ve metrik kırat olarak adlandırılmıştır (Kuşoğlu,2006).

Köstekli saat: Bir zincir vasıtasıyla elbisenin herhangi bir yerine takılarak kullanılan saat türüdür. Köstekli denmesinin sebebi köstek denilen bir kılıfa konulmasıdır. Genel anlamıyla kurularak çalışan mekanik bir saat türüdür(Kuşoğlu,2006).

Kült: "Kült" sözcüğü Türkçe'ye Fransızca culte'den gelir. Sözcüklerin temel kökü ise Latince cultus yani "tapınma"dır. Kült, esas olarak "din" anlamında kullanılsa da, din ve sosyoloji bilimlerinde, çevrelerindeki kültür veya toplumun genel veya anaarterin dışı gördüğü inanç, uygulama

veya ibadetlere kendini adanmış bir birleşik insan topluluğuna verilen isimdir.
(wikipedi.org)

Kabza: Silah, kılıç vb. şeylerde tutulacak yer, tutak, sap manasına gelmektedir. Genel olarak koruma, kulp ve topuz kısmından oluşmaktadır. Kılıç çeşitlerine göre koruma ve diğer kısımlar çeşitli süslemelere ve eklentilere sahip olabilmektedir(Kuşoğlu,2006)

Kuyum: Değerli maden ve taşlardan yapılan sanat değeri yüksek takılara denir (Sakaoğlu ve Akbayır, 2000, 111).: Altın ve gümüşten süs eşyası yapma sanatıdır (Payzın, 1985).

-M-

Maiyet: Arapça bir kelime. "birlikte" anlamına gelen mea kelimesinden gelir. "beraberindekiler, yanındakiler" anlamındadır. Genişletilmiş anlamıyla, örneğin bir resmi ziyaret sırasında önemli şahsiyetin etrafında bulunan yardımcılara, hep onunla birlikte dolaşan korumalarına, özel kalem müdürüne vb. de bu ad verilmektedir. (antoloji.com)

Murassa: Değerli taşlarla bezenmiş, cevahirle süslenmiş demektir. (Kuşoğlu,2006)

Mesire: Arapçeseyr kelimesinden türemiş olup, gezinti yeri, gezilebilecek yer, eğlence yeri manasına gelir (www.uludagsözlük.com).

Meskuk: Arapça sikke sözcüğünden kaynağını alan meskûk, damgalanmış, akçe haline getirilmiş anlamına gelmektedir. Meskûkât; madeni paralar, sikkeler anlamına gelmektedir. Uygulamada Darphane tarafından basılan Cumhuriyet altınları meskûk veziyet olmak üzere iki türe ayrılmaktadır. Meskûk Cumhuriyet altını, ülkemizde bir tasarruf aracıdır (Kuşoğlu,2006).

Mücevher: Değerli ve yarı değerli olarak iki sınıfa ayrılan Minerallerimiz arasından Altın, gümüş, bakır ,platin grubu , doğada pegmatitlerde ve Akarsu plasellerinde bulunan değerli-yarı değerli madenlerin işlenerek veya işlenmeden tümüne ismi verilir (Kuşoğlu,2006).

Maden: Diğer adıyla cevher yer kabuğunda iç ve dış doğal etkenlerle oluşan, ekonomik yönden değer taşıyan minerallere verilen addır. Her maden (cevher) bir mineraldir, ancak her mineral cevher değeri taşımaz. Bir mineralin cevher değeri taşıması için piyasa şartları gibi bir takım ekonomik etkenlerce belirlenen tenör değerlerine sahip olması gerekir (wikipedi.org)

Mineral: Mineral doğal şekilde oluşan homojen, belirli kimyasal bileşime sahip ve belirli bir kristal öz yapıları olan inorganik kristalleşmiş katı bir cisimdir. Buna göre minerallerin özelliklerini şöyle sıralayabiliriz: Doğal olarak oluşur, herhangi bir parçası bütününe özelliklerini taşır, belirli bir kimyasal formülü vardır, katı halde olup nadiren sıvıdır, inorganiktir (Sözer,2007).

Mühre: Güzel sanatlarda bezemeleri ve yıldızları mührelemekte (parlatmak, düzeltmek, cilalamak) kullanılan bir sapın ucuna takılmış akik türünden bir taş(Serdar,2000).

-O-

Opak: Yarı saydam (www.wikipedi.org.)

Obje: Bir şey yada nesnedir (www.uludagsozluk.com).

-P-

Paleolitik Çağ: Tarihöncesi uygarlığının gelişme sürecinde, kültürel evrelerin en uzununu (insanlık tarihinin neredeyse %99'u) ve Buzul Çağlarının, jeolojik ismiyle Pleistosen'in, kültürel karşılığı olan; insanlığın ilk ortaya çıkışından, M.Ö. yaklaşık 10.000 yıl öncesinde Neolitik Çağ'ın başlamasına kadar süren arkeolojik çağ. Bu çağı inceleyen arkeoloji dalı, Pleistosen arkeolojisi, ya da Paleolitik Çağ arkeolojisidir. (wikipedi.org)

Plastik deformasyonu: Elastik bölgeden sonraki bölgede; önce homojen olarak, ardından homojen olmayarak oluşur. Grafiğin sonu kopma ile sonuçlanır. Kısacası kalıcı şekil değişikliğidir. (wikipedi.org)

Pim: İç içe geçen veya birbiri üzerine gelen parçaları tutturmaya yarayan bir tür tahta veya metal çividir. Mobilyalardaki cam rafları taşımak için yan tablalara yerleştirilen kapsüllerin içine takılan silindirik, yassı ve L biçimli raf taşıma aletidir. (Kuşoğlu,2006)

Rezerv: Saklanmış, biriktirilmiş şey.Yatağında ya da havzasında bulunduğu hesaplanan, henüz işletilmemiş kömür, demir, petrol vb. (Kuşoğlu,2006).

Rikabbiye: Padişahların zaman zaman enderun hazinesini ziyaret ettikleri, buradaki ambarlar, sandıklar ve dolaplar içinde saklanan eşya , silah ve mücevherden oluşan hazineyi gördükleri bilinmektedir (Önder,1998).

-S-

Santrifüj: Ayarlanabilen hızla dönme işleminin gerçekleştirilerek; bir katıyı bulunduğu sıvı çözeltilen veya karışmış durumda bulunan iki sıvının birbirlerinden ayrılması için kullanılan alet. genellikle biyolojik çalışmalarda, hücre bileşenlerinin yoğunluklarının farklı olmasından istifade edilerek, belirli hızlarda ve belirli sürelerle döndürülerek ayrı ayrı çöktürülmeleri ve bu şekilde saflaştırılmaları sağlanmaktadır. (uludagsozluk.com)

Surre-i Hümayun: Osmanlı Devleti'nde her yıl Surre denilen para ve armağanların İstanbul'dan Haremeyn'e (Medine ve Mekke) götürülmesi için düzenlenen alay.Surre'nin gönderilmesinden sorumlu kişiye darü's-saade ağası denirdi. Surre-iHumayun her yıl Recep ayının girmesiyle başlar, 12 recep günü surrenin yola çıkarılmasıyla sona ererdi. O gün padişahın da törenlere katılmasıyla

surre-i hümayun Üsküdar'dan uğurlanırdı. Surre-i Humayun'a, geçtikleri yerden Hacca gitmek isteyen kişilerde katılırdı. (Akgündüz,2005).

Sikke: Sikke (Arapçadan), belli bir ölçüye göre basılan madeni bir paradır ve ilkel çağlardan beri ticarete geçerli olan değiş-tokuş yöntemleri yerine daha kullanışlı bir değişim aracı olarak icad edilmiştir(Önder,1998).

Savat: Metal yüzey, özelliklede, gümüş üzerinde derin olmayan oyuklar açılıp içine siyah renkli bir eriyik doldurularak yapılan bezemdir. Düz, tırtıllı , oyma savat olmak üzere üç çeşidi bulunmaktadır. Kutu, saat, fincan zarfı, ağızlık vb. eşya yapılmaktadır.Savatın kelime anlamı kara demektir. Savat gümüş, bakır, kurşun ve kükürtten elde edilen bir alaşımdır. Gümüşün çelik uçlarla üzerine şekiller çizerek savat alaşımının 450 derecede eritilerek üzerine işlenir. Savat işçiliğinin en önemli özelliği yıllar boyunca hiç bir şekilde deforme olmamasıdır. Savat işçiliğinin bir çok püf noktası olmakla beraber uzun yıllar denemeler sonucu ortaya çıkmıştır. Gerçek savat ürünlerini sadece mağazamızdan alabilirsiniz ayrıca savatlı ürünlerimiz ömür boyu garanti altındadır (Kuşoğlu,2006).

-T-

Taht-ı Hümayun: Padişahların merasim sırasında oturdukları sedirdir (Önder,1998).

Taş yuvası: Bir taşın başka bir taş ile birbirine bağlantısını sağlayan, taşın birinden açılan, duruma göre yuvarlak, kare dikdörtgen şeklinde olan oymalardır (Kuşoğlu,2006).

Tasarım: Genellikle uygulamalı sanatlar ve görsel sanatlar, mühendislik, mimari ve diğer yaratıcı işler çerçevesinde ele alınır. Hem bir isim hem bir fiil (tasarlamak) olarak kullanılır. Tasarlamak, yeni bir obje (makine, bina, ürün vb.) için bir plan yaratma ve geliştirme sürecine işaret eder. Tasarı ise hem son plan veya taslak (bir çizim, modelleme vb.); ya da bir plan veya taslağın sonucu (üretilen bir obje) için kullanılır. (www.wikipedi.org)

Tasarımcı: Tasarımcı, yaratım sürecinde tasarlayacağı nesnenin yada ürünün kendisine sunulan bilgilerinin dışında konunun üzerine çıkmak ve konuyu aşmak anlamında düşüncesini sonuna kadar kullanır. Somuttan soyuta, soyuttan somuta gidiş sürecinde tasarım bilgisinin yanında kendisine kattıklarının da ön plana çıkması gerekir. Kendisine sunulunun ötesinde tasarımı oluşturacağı yaratıcı grubun bir parçası olma durumunda olsun yada olmasın oluşturacağı tasarımlarda sanatsal gücünü ve sektörel bilgisini kullanmak durumundadır (www.wikipedi.org).

Tepelik: Anadolu'da köylü kadınların kullandıkları, altın ve gümüş paralarla, bazı değerli taşlarla süslü başlık (Kuşoğlu,2006).

Tombaklama Tekniği: Altın ve gümüşün bir özelliği de civa içinde çözülebilmeleri yani sıvılaşılabilmeleridir. Bu, civa ile altın karışımı sıvıya amalgam denir. Bu özellikten yararlanılarak gerçekleştirilen yıldızlama ya da Osmanlıca adıyla tombaklama tekniği ile çok sağlam ve düzgün bir kaplama elde edildiği için günümüze kadar kullanılmıştır. (Türe ve Savaşçın,1986).

-V-

Varak : Osmanlıca bir kelime olup, yaprak anlamına gelmektedir. Mobilyaların ve aksesuarların en gösterişli detaylarından olan altın varak eskiden altının ceylan derisinin arasında çekiçle dövülerek ezilmesiyle meydana getirilirdi. Bu dövme ve inceltme işine varakçılık denilirdi. Günümüzde bu işlemler saf altının dev silindirler arasında ezilerek inceltilip yaprak haline getirilmesi suretiyle yapılmaktadır. (Kuşoğlu,2006).

-Y-

Yıldıztaşı: Yıldız taşı renkli mikro kristal yapıya sahip bir silisyum oksit türü olan renkli simi andıran doğal değerli taşlardır. Gerek özellikleri gerekse dış görüntüsünden dolayı çok eski dönemlerde bile süs ve takı olarak çok tercih edilen ve kullanılan taşlardan biridir. Aşk ve neşe taşı olarak bilenen taşlardan biridir. Açık yürekliliği sembolize eder. Kalbini yeni bir sevgiye açmak isteyenler üzerinde etkisi olduğu bilinmektedir. Hayal taşı olarak anılmasının nedeni ise insana yeni ufuklar açmasıdır. Sınırlandırılmış duygusunu yenmeyi sağlar. Hayatta yeni roller üstlenmeye hazırlananlara özellikle tavsiye edilir. Yüksek bir enerji gücü vardır. Sert görümlü müşfik insanların, görünümlerini yumuşatıcı etkisi bulunmaktadır. Neşe yaydığına inanılır. (Kocabaş,2006)

Yiv: Ateşli silahlarda merminin namludan çıktıktan sonra yön değiştirmeden (hava şartları hariç) hedefe gitmesini sağlayan sarmaldır (www.uludagsozluk.com).

-Z-

Zanaatkar: Güzel sanatlara ait eserler meydana getirmekte bilgi ve ustalığı olan,o işi meslek edinerek sanatla uğraşan kişilere sanatkar denir. .(Kuşoğlu, 2006)

Zeberced taşı:Zümrüd cinsinden ve onun kadar kıymetli olmayan, sarımtırak yeşil, cam parlaklığında kıymetli taştır. Tüm beden in sağlıklı kalmasına, insanlarla ilişkilerin dostane ve uyumlu olmasına yardım eder, ilişkiler sırasında stresi, hasedi, öfkeyi azaltır, yaşlanmayı yavaşlatır, bilgileri kolaylıkla kavramaya yardım eder, sinirliliğe ve sinir bozukluğuna karşı koruyucudur, ruhsal korku ve kuruntuyu azaltır, neşe ve sevinç hissi verir, doğum sürecini kolaylaştırır. (Kocabaş, 2006)

Zer: Altın. (Kuşoğlu, 2006)

Zerger: Kuyumcu. eskiden resmi dilde savatçuların adına zerger denirdi (Kuşoğlu, 2006).

Ziynet:Önemli, kıymetli, süs eşyasıdır(Kuşoğlu,2006).

BÖLÜM II

2. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, verilerin toplanması ve verilerin analizine ilişkin bilgiler verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada betimleme modeli kullanılmıştır.

2.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Ankara ilinde üretilen Akik taşlı takı ve aksesuarlar oluşturmaktadır. Evren içerisinde seçilen 70 adet takı ve aksesuar araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

2.3 Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma için, araştırmacı tarafından konuyla ilgili olarak MTA Kütüphanesi, Milli Kütüphane, YÖK Kütüphanesi, Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi, Gazi Üniversitesi Merkez Kütüphanesi ve Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Kütüphanesinde literatür taraması yapılmış, araştırma ile ilgili basılı kaynaklar ve internet kaynakları incelenmiştir.

Ankara ilinde belirlenen kuyumcu ve takı tasarım atölyelerindeki takı ve aksesuarlar incelenmiş, fotoğrafları çekilmiş, bilgileri alınarak bilgi formlarına işlenmiştir.

Araştırma örnekleme olan takı ve aksesuarlardan katalog oluşturabilmek için araştırmacı tarafından geliştirilen bilgi formları kullanılmıştır.

Buradan elde edilen bilgiler araştırmanın bulgular bölümünde verilmiştir.

2.4 İlgili Araştırmalar

Aslan(2009)''Kars, Ardahan ve Iğdır illerinde bulunan geleneksel kadın takılarının değerlendirilmesi''adlı yüksek lisans tezinde;Kars,Ardahan ve Iğdır illerinde bulunan geleneksel kadın takılarının desen,motif ve kompozisyon özelliklerini fotoğraflarla ortaya koyarak belgelemiş ve unutulmaya yüz tutmuş bu takıların kıymetlerinin farkına varılması ve yaşatılması için yapılması gerekenler konusunda önerilerde bulunmuştur.

Doğar(2009)’’Değerli Taş ve Mücevherat Sektöründe Tasarım Eğitiminin Yeri ve Önemi’’ isimli yüksek lisans tezinde değerli taşların, madenlerin ve mücevheratların özelliklerini, işleme ve süsleme tekniklerini, Anadolu’da,Türkiye’de ve dünyada değerli taş ve mücevherat tarihini, Türkiye’de mücevher,takı tasarımı ve kuyumculuk eğitimi veren kurumları incelemiş ve Türkiye’deki değerli taş ve mücevherat sektöründeki tasarım profiline ilişkin firma ve tasarımcı görüşlerini ortaya koymuştur.

Ethem(2007)’’A’dan Z’ye Kıymetli ve Yarı Kıymetli Taşlar(Süs Taşları)’’ isimli eserinde; minerolojik sınıflandırmaya göre süs taşlarını, kullanıldığı yerleri, dünyada ve Türkiye’de bulunduğu yerleri,taşların kesim tekniklerini incelemiştir.

Kılıç(2011) ’’Takılarda kullanılan organik ve mineral taşların insan üzerine etkileri’’ adlı bilimsel makalesinde “kuvars kristali” örneğinden hareket ederek, yine organik yapısal özelliğinden dolayı model olarak ele alınan başta “akik taşı” olmak üzere bazı organik ve mineral taşların insan organizması ile arasındaki bio-ritmik ve psikolojik etkileşimleri ortaya koymaya çalışmıştır.

Kocabaş(2006)’’Şifalı Taşlarla Sağlıklı Yaşam’’ isimli eserinde; taşların alternatif tıpta koruyucu ve iyileştirici olarak kullanımını, taşların kimlik kartlarını, yapısal özelliklerini ve yararlarını taşların burçlara göre kullanımını, taşların korunması, dinlendirilmesi ve temizlenmesini incelemiştir.

Kutlar(2005)’’Klasik Dönem Metinlerinde Değerli Taşlar ve Risale-i Cevahir-name’’ isimli eserinde; bazı değerli taşların klasik edebiyat metinlerinde kullanımlarını ,Osmanlı döneminde değerli taşlar hakkında yazılmış cevahir-namelerin tanıtımlarını incelemiştir.

Serdar (2005)’’Mücevher ve Takı Dünyasının Rehberi, CEO’’ isimli eserinde ;taşların,metal ve takıların tarihini,mücevher imalatı ve satıcılığını,taşların doğada bulunuş şekillerini, kullanıldıkları yerleri ve teknolojik özelliklerini incelemiştir.

Sözer(2007)’’Taşların Gizli Gücü’’ isimli eserinde; taşların hayatımızdaki yerini, eski uygarlıklarda taşların kullanımını, taşların oluşumunu, şekillerini, bakımlarını, taşlarla tedavi yöntemlerini ve A’ dan Z’ ye taşların özelliklerini incelemiştir.

Şentürk (2007) “Anadolu takılarındaki motifler ile Tunus takılarındaki motiflerin incelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde; takının tanımı, tarihi, önemi, çeşitleri, Anadolu ve Tunus’ ta takı, kuyumculukta süsleme teknikleri, kuyumculukta kullanılan motifler ile ilgili araştırmalarını yapmış ve bazı yorumlar getirmiştir.

Yukarıkozan(2009)’’Beypazarı Gümüş Kolyeleri’ isimli yüksek lisans tezinde; Ankara’nın Beypazarı yöresinde telkari tekniği ile yapılmış gümüş kolyeler başta olmak üzere geleneksel Türk takılarını, kuyumculuk araç gereçlerini, Beypazarı el sanatlarını, telkari yapım tekniği, aşamaları ve çeşitlerini fotoğraflarla incelemiş ve farklı tasarımları ile geniş kitlelere hitap eden bu takıların üretici açısından daha verimli ve kazançlı bir şekilde yurtdışına açılabilmesi için önerilerde bulunmuştur.

BÖLÜM III

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

3. YÖRE HAKKINDA BİLGİLER

3.1 Ankara'nın Tarihi ve Tanıtımı

Günümüz Türkiye'sinin başkenti olan Ankara, coğrafi konumu sayesinde ekonomik ,sosyal ve siyasal olarak sürekli gelişme göstermiş ve asırlar boyunca birçok medeniyetin de merkezi olmuştur.

Bu açıdan bakıldığında Ankara'nın Orta Anadolu'da belli bir coğrafi yapının belirlediği kentler kavşağında yer aldığı görülmektedir. Bu kuşak, Ankara'nın yanı sıra Kayseri, Niğde, Ulukışla, Karaman, Konya, Afyon ve Eskişehir'i de içine almaktadır. Ankara, Doğu- Batı ve Kuzey-Güney yönlerine giden iki ana ulaşım hattının dışında, ikinci derecede yollarla da Anadolu'nun diğer yörelerine bağlanmaktadır. Bir merkez olacak şekilde, tüm bu yolların ortasında bulunan kent, tarih boyunca kentsel yerleşim alanı olmuş, aynı zamanda askeri ve ticari bir güzergah işlevini de üstlenmiştir (Anonim, 1998).

Ankara'nın hangi tarihte ve kimler tarafından kurulduğu arkeolojik kalıntılara rağmen bilim adamlarınca halen tartışılmaktadır. Bazı araştırmacılar kalıntıları değerlendirerek kenti Hititlerin kurduğunu söylemekte bazı araştırma sonuçları ise Frigleri ve Romalıları göstermektedir.

Roma İmparatorluğu döneminde Ankara, en parlak günlerini yaşamıştır. Yüz bin nüfuslu kent, pek çok askeri, sivil ve dini mimari yapıyla donanmıştır. İmparator Arkadius zamanında Ankara'nın bir tatil yeri olarak kullanıldığı bilinmektedir. Roma döneminde yapılp, bugün hala ayakta kalabilmiş az sayıda yapıt bulunmaktadır. Bunlardan biri Augustus tapınağıdır. Bir başka önemli yapı, Roma Hamamıdır.

Ankara, İ.S. 395-1073 yılları arasında Bizans İmparatorluğu'nun kaderini paylaşmıştır. Kent, İmparatorluğun güçlü dönemlerinde askerin erzak ve malzemesinin sağlandığı kışlık konaklama yeri ve bu nedenle de ticaret merkezi olmuştur.

Selçuklular döneminde Ankara, Anadolu'ya göçen Türkmenlere ilk yurt ve otlak olma konumuna girmiş bulunmaktadır. Böylece, bölgede Hıristiyan Rumlar ile Türkmenler arasında yoğun bir ticari ilişki başlamıştır. 14. y.y'ın ikinci yarısında güçlenen Osmanlı Beyliği, Anadolu Selçuklu topraklarını birleştirerek Anadolu'da siyasi birliği sağlamak için mücadele vermiştir. 1362 yılında I. Murat ordusuyla Ankara'ya gelmiş ve Ahilerle anlaşarak kent yönetimini ele geçirmiştir. 1403'te Timur'un Ankara'dan çekilmesinden sonra kent, taht kavgaları nedeni ile değişik şehzadeler tarafından yönetilmiştir. Fatih Sultan Mehmet döneminde ise Ankara, yine askeri bir merkez olarak kullanılmıştır. Ayrıca bu dönemde kentte birçok medrese ve caminin yapılması ya da onarılması, kentin sosyal yaşamındaki zenginliği göstermektedir. Ak Medrese, Sarı Hatip Medresesi Şengül Hamamı, Karaca Bey Hamamı, Taht-el Kal'a Hamamı, Tor Hasan Hamamı ve Eynebey Hamamı, Hacı Bayram Camii 14. y.y sonu ve 15. y.y yapıtlarındandır (Anonim, 1998).

1600 lerin başında Ankara'da Celali isyanları baş gösterdiği, bu sebeple Ankara'ya dış surlar inşa edildiği ve,1700 lü yıllarda ise Ankara'da altı ay süren bir kıtlık yaşandığı tarihi kaynaklardan anlaşılmaktadır.

20. y.y'a girerken demiryolu Ankara'ya kadar gelmiştir.1914'te 1. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla birlikte demiryolu, Ankara için çok farklı bir işlev üstelenecektir. Anadolu'nun ortasına kadar hızlı ve güvenli bir biçimde asker ve cephane taşıyabilen bu rolün üstlendiği rol artık ekonomiyi canlandırmak değil, Ankara'yı Kurtuluş Savaşı'nın yönetildiği ve Millet Meclisi'nin toplandığı kent konumuna getirmek olacaktır '(Anonim ,1998).

Hasan Ali Yücel,'*Bizim İçin Ankara*' adlı makalesinde Ankara'nın başkent olmasının önemini şöyle vurgulamaktadır:

Ankara, hükümet merkezi olarak kanunlaşalı tam 34 yıl oldu. Ama onun yeni Türkiye'ye durak ve kaynak oluşu daha da öncedir. Atatürk'ün Samsun'a ayak basıp Erzurum ve Sivas Kongrelerini yaptıktan sonra gelip burayı Milli Mücadele'ye karargah edişi, 1920 yılına rastlar.Ankara, tarih boyunca en önemli beldelerden biri olmuştur. Toprak altı kalıntılar bunu gösterir. Kim Ankara'ya sahip olmuşsa, Anadolu'ya hakim odur. Mustafa Kemal, İstanbul'dan kopup Anadolu'ya geldi. Kesin karara yetecek kadar süren bir araştırma ve yoklama devresinden sonra askeri ve siyasi dehasının çıkışlarından birini yaparak Büyük Millet Meclisini Ankara'da kurmak sureti ile Orta Anadolu'yu merkez yapmış oldu. Türk askeri öyle bir tarih olayıdır ki, bir çok şeyler arasında Ankara'ya hakim olanın İstanbul'a da hakim olacağını bir kere daha ortaya çıkarmıştır. İstanbul nüfusu en çok bir şehrimiz, basının en kuvvetli olduğu bir yerimiz, aydınlanmanın en yoğun bulunduğu bir yurt köşemiz olabilir. Gerek ticaret, gerek ulaştırma bakımından, ondan önemli bir köşemiz yoktur. Ne var ki, onun bulunduğu mevki, bütün yurda nisbetle yanlamasına düşmektedir. İstanbul'dan bütün yurdu idareye kalkmak, eski ve son yıkım devri Osmanlı düşüncesine dönüşür. İstanbul'un tabii çekiciliği ve oranın siyasi ve ticari muhiti, devlet adamlarını kolayca dejenere etmeğe müsaittir. Kalp, vücudun etrafında değil, merkezinde yer alır ve öyle olmalıdır(Anonim,1998).

3.2Ankara'nın Müzeleri, Tarihi ve Turistik Yerleri

Asırlar boyunca Anadolu Medeniyetlerinin merkezi olan Ankara, Başkent olmasından sonra özellikle kültürel etkinlikleri açısından hızlı bir toplumsal gelişme ve yenileşme içerisine girmiştir. Eski Anadolu kültüründen günümüze değin birçok uygarlığın uğrak noktası olan Ankara'da gelenek, görenek ve kültürdeki gelişmelerin derin izleri genellikle kırsal kesimde daha belirgin görülmektedir.

Mimaride özellikle; Çankaya ve Gazi Osman Paşa semtlerinde başlayan yenileşme zaman geçtikçe modern mimariye dönüşerek günümüzde çevre ve merkez ilçede yapılan birçok binada Bununla birlikte Ankara Kalesindeki eski konak ve evler

hemen hemen hiç bozulmadan günümüzde de yaşamaktadır. Ankara başkent olduğu dönemden başlayarak müzecilik alanında başarılı çalışmalarla adını duyurmuştur. Anadolu Medeniyetleri (Arkeoloji) ve Etnografya Müzeleri Cumhuriyetimizin ilk yıllarında kurularak, eserleri ile hızla zenginleşen müzelerimizdir. Bu müzelerin yanı sıra Kurtuluş savaşı müzesi, Anıtkabir Atatürk müzesi ve yakın tarihte açılan Rahmi Koç müzesi görülmeye değer müzelerdir.

3.2.1. Camiler

-**Ahi Elvan Camii** :Samanpazarı Ahi Arap Mahallesi'nde bulunan ve çok sade bir dış görünüşe sahip olan cami, 1832 yılında Ahi Elvan Mehmet Bey tarafından yaptırılmıştır. Selçuklu üslubu ahşap işçiliğinin güzel bir örneğidir (Konyalı ,1978).

-**AlaaddinCamii** : Ankara Kalesi içinde yer alan cami, özellikle 1178 tarihi taşıyan minberi, son cemaatte bulunan antik sütun başlıkları, kapı üzerindeki tamir yazıtları ile önem kazanan bir eserdir. 18. ve 19. yüzyıllarda yenilenen cami tarihi karakterini kaybetmiştir (Konyalı ,1978).

-**Aslanhane (Ahi Şerafettin) Camii** : Samanpazan Aslanhane Mahallesi'nde bulunan cami Bizans'ın eski yapılarından toplanan taşlarla yapılmıştır.Caminin doğusunda bulunan türbe duvarına gömülü antik aslan heykelinden dolayı Aslanhane Camii olarak anılır(Öney; 1980).

-**Hacı Bayram Camii** : Ulus'ta Augustus Tapınağı'nın bitişiğinde yer alan cami, 1427-1428 yıllarında Hacı Bayram Veli tarafından yaptırılmıştır. Sanat değeri yönünden ilgi çekici olan bu cami halen Ankara'nın en önemli camilerinden birisidir (Konyalı ,1978).

- **Karacabey Camii** : 15. yüzyılda Karacabey tarafından inşa ettirilen cami eyvanlı plan tipinin Ankara'daki tek örneğini göstermektedir. Caminin yanında Karacabey'in türbesi bulunmaktadır (Konyalı ,1978).

- **Tacettin Camii** : 1901-1902'de Sultan II. Abdülhamit tarafından yaptırılmıştır. Hamamönü Sümer Mahallesi Taçlı Sokak'ta, Karacabey İmareti yakınında bulunan cami, aynı adı taşıyan türbeye bitişik, kesme taş duvarlı, kiremit çatılıdır (Konyalı ,1978).

- **Kocatepe Camii** :16. yüzyıl estetiği ile 20. yüzyıl teknolojisinin bütünleşmesinden oluşan cami, dört minaresiyle Selimiye'yi, merkezi kubbe ve yarım kubbeleriyle Sultanahmet'i andırır. İç tezyinata klasik Osmanlı mimarisi örnek alınmış, malzeme olarak; çini, mermer, sarı maden ve özel boyalar kullanılmıştır. Caminin iç süslemeleri arasında ayrı bir yeri olan vitraylar, özel camdan imal edilmiş olup, klasik Osmanlı tarzı ile modern tarz arasında bir geçiş teşkil ederler”(Hasol,1987).

- **Maltepe Camii:** Ankara Maltepe semtinde bulunan bir camidir. Eski bir cami olmayan Maltepe Camii cumhuriyet döneminde yapılmıştır.1954 tarihinde Maltepe Camii'nin temeli atılmış ve 1959'da inşaatı bitirilerek ibadete açılmıştır (Tuncer ,2002).

3.2.2. Evler

- **Ankara Kale İçi Evleri:** Ankara Kaleiçi Mahallesi'nde bulunan eski Ankara evleri, sur duvarları ile çevrili dar ve dik bir alanda konumlandıkları için, planları dar alanlardan en çok faydalanmayı gözeterek yapılmıştır. İki ya da üç katlı olarak ahşap, kerpiç ve tuğladan inşa edilmişlerdir. Geniş saçaklar ve "Cihannüma" denilen yazlık odalar Ankara evlerinin belirleyici özelliklerindedir. Ahşap tavan süslemelerinde geometrik kompozisyonlar kullanılmıştır. Bazıları çeşitli hizmetlerde kullanılmaktadır (Tuncer , 2002).

-**Beypazarı Evleri :** 100 yıllık geçmişi olan bu evler, Osmanlı ve geleneksel Türk evlerinin tipik özelliklerini taşımaktadır. Konut mimarisi açısından ana tip, cumbalı veya üstünde kuşkana olarak adlandırılan bir çatı katı olan iki veya üç katlı yapılardır. Bütün mekânların üstü ahşap tavanla örtülüdür (Tuncer ,2002).

-**Ayaş Evleri:** Mimari özellikleri açısından Osmanlı ve geleneksel Türk evlerinin tipik özelliklerini taşıyan tarihi Ayaş Evleri genellikle iki katlıdır ve Selçuklu ve Osmanlı mimari özelliklerini taşır (Tuncer ,2002).

-**Güdül Evleri:** Osmanlı ve geleneksel Türk evlerinin tipik özelliklerini taşımaktadır (Tuncer , 2002).

3.3.3. Kaleler

-**Ankara Kalesi:**Ankara Kalesi'nin tarihi, kentin tarihi kadar eskidir. yapılış tarihi kesin olarak bilinmemekle beraber ilk kez Romalılar tarafından yapıldığı fikri yaygındır. Selçuklular tarafından onartılıp genişletilmiştir. Yirmiden fazla kulesi vardır. Bugün kale içinde Osmanlı Ankara'sının XVII. yüzyıldan itibaren ayakta kalmış bir çok Ankara evi bulunmaktadır (Ulusoy , 2004).

- **Kalecik Kalesi** Kalecik Kalesi, Çankırı'ya giden yol üzerinde Ankara'dan 78 km. uzaklıktadır. Bizans devrine tarihlenen kale, modern kasabaya hâkim olan simetrik koni biçimli bir tepenin üzerine kurulmuştur (Ulusoy ,2004).

- **Estergon Kalesi:** Yakın tarihte yapılan ve adını Türk tarihinde önemli bir yer tutan Estergon Kalesi'nden alan ve Etnoğrafya Müzesi, Aktar Dükkanları, Asya Bahçesi ve nakış nakış işlenmiş Türk Motifleriyle Keçiören Estergon Kültür Merkezi Cumhuriyet tarihine damgasını vurmuştur. 14 dükkanın bulunduğu giriş katındaki kapılar Anadolu ve Orta Asya'daki tarihi kapıların bir örneği olarak Kastamonulu ustalar tarafından yapılmıştır (Anonim, 2005).

3.3.4. Hanlar

- **Suluhan:** Hacı Doğan Mahallesi Tekneciler Sokağı ile Sulu Han Sokağı arasında bulunmaktadır. 1685 Tarihinde Şeyhülislam Cevvar Zade Emin Bey tarafından Zincirli Camii' ye Vakıf olarak yaptırılmış olduğu ileri sürülen Sulu Han' a Hasan Paşa Han' ı da denilmektedir. (Yaman ve Duran ,2006).
- **Zağfiran (Safran) Hanı:** Atpazarı'ndadır ve Hacı İbrahim Bin Hacı Mehmet tarafından yaptırılmıştır. Vakfiyesi 1512 tarihinde düzenlendiği için, bu tarihlerde yapılmış olduğu anlaşılmaktadır. İçinde bir mescit yer almaktadır(Güran ,1978).
- **Çengel Han:** Kale altında ve At Pazarı Meydanı Sefa Sokakta bulunmaktadır. Kitabesinde 929 H.(1552)yılında yapılmış olduğu anlaşılır.. İki kat halinde yapılmış olan beden duvarları dışında sivri kemerli ve tonozlu dükkanlar sıralanmaktadır (Güran ,1978).
- **Kurşunlu Han:** Ankara Kalesi' ne giden yol üzerinde bulunan ve Fatih' in sadrazamlarından Mahmut Paşa tarafından 1421 yılında yaptırılmış olan eser, tipik Osmanlı şehir hanlarından. Kurşunlu Han, Mahmud Paşa Bedesteni ile birlikte günümüzde Anadolu Medeniyetleri Müzesi olarak hizmet veriyor (Güran ,1978).
- **Pirinç Han:** Ankara Kalesi surlarının hemen altında, 18. yüzyılda, kentten gelip geçen yolcuların soygunculardan korunması ve geceleri konaklayabilmeleri için yaptırılmış. Antika değerli eşyalardan, halı kilime, resimden minyatüre, gramofondan gazlı ispiirtolu lambalara, bez işlemlerden eski ahşap mobilyalara, gümüş eşyalardan eski camlara, porselenden bakıra, pirince her şeyin kolayca bulunduğu ve onarımının yapıldığı bir yerdir (Güran ,1978).

3.3.5. Belli Başlı Müzeler

Anadolu Medeniyetleri Müzesi: Müze, Ankara Kalesi'nin güneydoğu kısmında, Atpazarı olarak bilinen semtte bulunan iki Osmanlı yapısından meydana gelmektedir. İki yapıdan birisi olan Mahmut Paşa Bedesteni'nin, Fatih dönemi baş vezirlerinden tarafından 1464-1471 tarihleri arasında yaptırıldığı tahmin edilmektedir. Kendine özgü koleksiyonları ile dünyanın sayılı müzeleri arasında yer alan Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde, Anadolu'nun arkeolojik eserleri Paleolitik Çağ'dan başlayarak, Osmanlı dönemine kadar kronolojik bir sırayla sergilenmektedir (Anonim,1991).

Anıtkabir Atatürk Müzesi : Anıtkabir Proje Yarışması şartlarına uygun olarak, Misak-ı Milli ve İnkılap kuleleri arasındaki bölüm müze olarak belirlenmiştir. 21 Haziran 1960'ta Anıtkabir Atatürk Müzesi açılmıştır. Burada Atatürk'ün kullandığı eşyalar, kendisine hediye edilen armağanlar ve giysileri teşhir edilmektedir. Müzede ayrıca Atatürk'ün madalya ve nişanları ile manevi evlatlarından A. Afet İnan, Rukiye Erkin, ve Sabiha Gökçen'in müzeye armağan ettikleri Atatürk'e ait eşyalar da sergilenmektedir (Anonim, 1991).

-Etnografya Müzesi : Etnografya, Ankara'nın Namazgâh adıyla anılan semtinde, Müslüman mezarlığı olan tepede kurulmuştur. Müze 18.7.1930 yılında halka açılmış ve 1938 yılının Kasım ayında iç avlusu geçici kabir olarak ayrılmış, Atatürk'ün naaşı, 1953 yılında Anıtkabir'e nakline değin, burada kalmıştır. Bu kısım halen Atatürk'ün anısına hürmeten sembolik bir kabir şeklinde korunmaktadır. Müzede maden eserler, dokuma giysi, silah ve ağaç işçiliği sergilenmektedir.

(Anonim, 1991).

- Kurtuluş Savaşı Müzesi (I. TBMM Binası) : Ankara Ulus Meydanı'nda bulunan I. Türkiye Büyük Millet Meclisi binası 23 Nisan 1920 ile 15 Ekim 1924 tarihleri arasında I. Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak kullanılmış, daha sonra Cumhuriyet Halk Fırkası Genel Merkezi ve Hukuk Mektebi olarak işlevini sürdürmüştür. Bina; koridor, Riyaset Divanı, Bakanlar Kurulu Odası, Encümen Odası (Komisyon Odası), Dinlenme Odası, Şer'iyeye Encümeni Odası, İdare odaları, Meclis Toplantı Salonu, Mescit, Reis Odası (Meclis Başkanı Odası), fotoğrafhane, eser depoları ve sergi salonu olarak kullanılan alt katın yer aldığı bölümlerden oluşmaktadır (Anonim,1991).

- Rahmi Koç Müzesi: Rahmi Koç Müzesi'nde, toplam 32 odada, denizcilikten karayolu taşımacılığına, havacılıktan tıba kadar çeşitli sanayi kollarının geçmişini gözler önüne seren 800'den fazla alet bulunuyor. Rahmi Koç'un koleksiyonun yanı sıra bağışlarla da çeşitlenen müze envanteri arasında birçok teknolojik aletin ilk örnekleri yer alıyor. Tarihin tozlu sayfalarından günümüze taşınan ilk daktilo, ilk siyah beyaz televizyon, ilk çamaşır makinesi gibi çeşitli elektronik aletler burada sergileniyor (Anonim, 1991).

4. KUYUMCULUK SANATI TARİHİ

Dünya üzerinde insanların varoluşundan bu yana güzellik, zenginlik ve asaletin göstergesi olarak kullanılan takının tarihi günümüzden 30.000 yıl öncesine kadar uzanmaktadır. Ancak tarihi kaynaklar incelendiğinde kuyumculuk sanatı tarihinin esasen M.Ö. 4. bin yılın sonlarında Mezopotamya, Mısır ve Anadolu'da başladığı görülmektedir. Bu dönemde yapılan takıların oldukça komplike olan tasarımları incelendiğinde, üstün bir tasarım bilgisinin yanısıra ayrıntılı ve özenli işçilikleri ile üstün bir teknik bilgiyi de gerektirdiği anlaşılmaktadır.

Türe ve Savaşçın(2000), *Kuyumculuğun Doğuşu* isimli eserlerinde bu konudan şöyle bahsetmektedir:

Kültürün en eski çağlarından itibaren teknik ve insan iç içedir. Plastik deformasyonu çok yüksek olan altının bu özelliği, İlk Tunç Çağı'nda biliniyordu. Eski çağların ustaları, saf altını döverek zar gibi inceleyebiliyorlardı. Varak ve varak kaplama denilen bu teknik Mısırlılar, Çinliler, Yunanlılar tarafından kullanılmıştı. İslam sanatında altın ve gümüş varaklar, ahşap ve metal eşyanın yanı sıra minyatürlerin renklendirilmesinde, baskı motiflerinde ve elyazmalarında geniş ölçüde kullanılmıştı. Kuyumculuk tarihinin başlangıcı gibi kabul edilebilecek varakçılık sanatı, 19. yüzyıl sonlarında savaş

döneminin ekonomik sıkıntıları ve değişen sosyokültürel koşullarda hızla geriledi ve unutuldu. Kuyumculuğun tarihi, doğal olarak sayısız tekniklerle dolu. Günümüz kuyumculuğunda seri ve standart üretim için kullanılan santrifüj (merkezkaç) veya vakum gibi döküm tekniklerinin temeli olan kaybolan mum tekniği, delikli süslemeler yapmak için kullanılan ajur, kazıma tekniği, taneleme anlamına gelen granülasyon ya da Türk kuyumculuğundaki karşılığıyla güherse, tombaklama ve mine tekniği bunların belli başlılarıdır.

4.1. Dünyada Kuyumculuk Sanatı

Dünya üzerinde var olan uygarlıklar, binlerce yıl boyunca kuyumculuk sanatı ürünlerinin yapımında en çok altın madenini kullanmışlardır.. Bu durum Alacahöyük kazılarında bulunan 5000 yıllık altın işletmesi ve el aletlerinden anlaşılmaktadır.

Türe ve Savaşçın(2000), *Kuyumculuğun Doğuşu* isimli eserlerinde bu konudan şöyle bahsetmektedir:

M.Ö. 630 da Kral Karun Anadolu'daki altın madenlerinden elde ettiği altını, rafine etmek ve basılı altın para yapmak amacı ile Dünya'nın ilk rafinerisi ve darphanesini Ege Bölgesi'nde kurmuştur. Ayrıca, dünyaca ünlü Frigya krallarına dokunduğunu altın yapan anlamına gelen "Midas" unvanı verilmiş ve altına sahip olan bu kralların her dokunduğunu altına çevirdiğine inanılmıştır. Tarihsel dönemler içerisinde, kıymetli maden sektörünün gelişimi öncelikle, ticaret kolonileri oluşturan Asurlu tüccarların, Mezopotamya'dan getirdikleri malların yerine buradan değerli madenleri götürmeleri ile başlamıştır. Ticaretin canlandığı iletişim olanakları ile ilkçağ zanaatkarları Mezopotamya kültürünü ile tanışmış, zanaatkarlar, yeni tanıdıkları motifleri kendi dünyalarının anlamı içinde kullanarak, bu bölgeler arasında ortak bir üslup yaratmayı başarışlardır" Dünya üzerinde altın işlemeciliği sanatının çok ilerlediği, yapılan kazılar neticesinde anlaşılmaktadır. "Viyana KuntsHistoricanMuseum'da sergilenen ve 18 ayar altından IX. Yüzyılda yapıldığı tespit edilen irili ufaklı parçalardan oluşan hazine, kuyumculuk sanatının boyutunu göstermek açısından önemli bir örnektir".

Şekil-1 Mısır Medeniyetine ait Bilezik (www.google.com) Şekil-2 Hint Medeniyetine ait takı seti(www.google.com)

Şekil-3 Mezopotamya Medeniyetine ait altın rölyef(www.google.com)

4.2. Anadolu Medeniyetleri'nde Kuyumculuk Sanatı

Anadolu, bir çok araştırmacıya ve bulguya göre dünya kuyumculuğunun doğum yeri olarak nitelendirilmektedir.

Kırtunç' a göre,1990:'Kuyumculuğun ilk örnekleri tunç çağı eserleri arasında yer alır. Alacahöyük, Boğazköy, Truva hazineleri bunu gösterir. Anadolu'da yaşamış tüm uygarlıklar, değerli ve yarı değerli taşlar ve metalleri, birlikte yada ayrı ayrı işleyerek gerek kutsal gerekse sanatsal amaçlara yönelik takı ve benzeri pek çok eser üretmişlerdi.

Köroğlu'na göre,2004:'Anadolu topraklarında Neolitik çağa ait, Diyarbakır yakınlarındaki Çayönü, Konya yakınlarında olan Çatalhöyük yerleşim alanlarında yapılan kazılarda, çeşitli eşyaların yanı sıra taş, kemik, diş ve yumuşakça kabuklarından yapılmış olan kolye, bilezik gibi takılar da çıkartılmıştır.'.

Sakaoğlu; Akbayır, 'Osmanlı'da Zenaatten Sanata''2000 isimli eserlerinde Anadolu kuyumculuk sanatından şöyle bahseder:

Anadolu, ilk tunç çağından itibaren altın ve gümüş takıların ve çeşitli süs eşyalarının ana yurdu olarak kabul edilir. Anadolu'da Yunan, Roma ve Bizans dönemlerinde de kuyumculuk oldukça saygın bir sanattı Kuyumculuk sanatının zirveye çıktığı en eski merkezse yine Anadolu topraklarındaki Lidya krallığının başkenti Sardes'ti. İlkçağda Anadolu'da kuyumcu ustaları altın, gümüş, bakır üzerine kabartma,kalıpla çakma, telkari, burma, som döküm, savat, kakma, kaplama, oyma, yaldızlama gibi teknikleri büyük ustalıkla uygulamışlardır. Anadolu'daki ustalar, sanatkarlar bir yandan kendilerinden önceki kültür mirasına sahip çıkarken, aynı zamanda da yeni göçlerle Anadolu'ya gelen değişik uygarlıkların getirdikleri teknik ve üslupları da özümsemişlerdir, ancak Anadolu'nun özgün karakteri de korunmuştur'.

Şekil-4 Atlı kolye ucu

Şekil-5 Hitit Güneş kursu

Şekil-6 Hitit heykelleri

(Şekil 4-5-6 Anadolu Medeniyetleri Müzesi-Ankara)

4.3. Türklerde Kuyumculuk Sanatı

4.3.1. Orta Asya'da Kuyumculuk Sanatı

Altın, eski Türk devletlerinde büyük bir öneme sahipti. Devletlerin zenginlik alameti olan ve gücünü oluşturan altının Türk gelenek ve göreneklerinde de yeri bulunmaktadır. Hun Türkleri her şeyi altın ile kaplamışlardır. Tarihi kaynaklara göre M.Ö 4.-5.yy.lardan kalmış olabileceği düşünülen Saka Türklerine ait bir mezarda altın kıyafetli bir genç adam bulunmuştur. Elbise ve şapkası adeta altından örülmüş bir zırhı andırmaktadır. İçinde bulunduğu mezar da altın süslemelidir. Değişik kazılarda Hunlara ait olduğu bilinen altından ok ve yaylar da bulunmuştur.

Altın yaylar Hun devletinde liderlerin kullandığı güç sembolleri olmuştur. Hunlarda ayrıca kemer kayış ve tokalarında da altın kullanımı yaygındır. Tokaların sayısı ve büyüklüğü rütbe simgesi olarak kullanılıyordu. Göktürklerde altın zenginlik göstergesi olarak görülmekte ve Göktürk yazıtlarında sık sık geçmekteydi. Bayrakların tepesinde altından kurt başı veya yırtıcı bir kuş motifi bulunurdu. Göktürklerde başlayan altı kurt başlık sancak geleneğinin Uygurlar'da da devam ettiği görülür.

Türklerde ayrıca altın takı kullanımı da yaygındır. Özellikle altın yüzük evlilik sembolüydü. Altın küpe ise erkeklerin kullandığı ve yiğitlik, erkeklik sembolüydü. Altın miğfer ve mızrakları genellikle Oğuz Beyleri kullanırdı. Mızrakların uç kısmının altından olması Oğuz Beylerinin sembolüydü. Avarlarda süs eşyası olarak kullanılan altın malzeme daha çok hayvan motiflerinde kullanılırdı. Avarlar altın açısından zengindi. En çok kuyumculuk alanında kullanmışlardır. Bitki ve hayvan motifli takılar yaygındı. Avar altın işlemeciliğinde Bizans etkileri dikkat çekmektedir. Kayış süsleri, tokalar, kılışlar, kemerler ve çeşitli süs eşyaları altın işlemeli veya altın malzemedendi. Peçeneklerde daha çok altından vazo ve sürahiler dikkatleri çekerken, Bulgarlar ve Kırgızlarda da benzer altın kullanım özellikleri bulunmuştur. Ayrıca Türk Destanlarında da altının önemli bir yeri vardır(Esin,2004).

Kılıçkan(2004) Orta Asya'dan Anadolu'ya Türk Bezeme Sanatını incelediği çalışmasında Orta Asya Türklerinin maden işlemeciliğinden şöyle bahsetmektedir:

Pek çok imparatorluğu yıkan Türkler savaş sanatlarında çok başarılıydı. Savaşta kullandıkları aletleri demirden yaparlardı. Demir işleyiciliği madenler içinde en son ve en zor olandır. Demirden önce

bakır, bronz ve altın işleyiciliği gelir. İlk Türk merkezlerinden sayılan Andronovo kültürü döneminde ise Orta ve Kuzey Asya’da ilk olarak altın ortaya çıkar. Bu dönemde yani M.Ö. 2000’lerde Altaylarda altın endüstrisi ve madencilik gelişmiştir. Bozkır Türklerinin başlıca meslekleri demircilikti. Türk topluluklarında çok güzel ve kaliteli kalkan, kılıç, mızrak, kargı gibi malzemeler yapılmaktaydı. Bu aletlerin kabzalarında değerli taşlarla ve altın levhalarla kaplanmış olurdu. Kemer tokaları, kav mahfazaları, ok kutuları, miğferler genellikle altın süslemeliydi. Ayrıca giysilerde ve kullanılan eşyalarda soyluluk derecesine göre altın kullanımı bilinmektedir.

Şekil -7 Kemer tokası (www.google.com)

Şekil -8 Türkmen takıları(www.arbuz.com)

Şekil -9Altın süs eşyası(www.google.com)

4.3.2. Türkmenlerde Kuyumculuk Sanatı

Kuyumculuğun Eski Türkmenlerin hayatında çok önemli bir yeri olmuştur. Boy olarak yaşamaya başlayan Türkmenlerin zenginleşmesi sonucunda güzelleşmeye meyillerinin artması kuyumculuğun gelişmesini sağlamıştır .

Türkmen takılarının bölge özelliklerine göre farklılaşması, özellikle Oğuz kültürünün son dönemlerine ait olduğunu düşündürür. Oğuz Türkmen kabilelerinin o devirde farklı yerlere dağılmaları, birbirinden ayrı yaşamaları, takılarının da farklı yollarla gelişmesine sebep olmuştur (Dinç ve Çakır,2010).

Orta Asya kökenli olan Türkmen takıları, kökleri çok eskilere dayalı çok ince bir sanatın ürünleridir. Geleneksel basit araçlarla üretilen takılara değerli taşların yerleştirilme biçimi, kullanılan geometrik formlar, Türkmen takı geleneğinin özgünlüğünü yansıtmaktadır. Türkmen takıları, eski savaşçıların demirden giysilerini de hatırlatmaktadır.Geniş göğüs süsleri askerlerin göğüs zırhlarını

andırmaktadır.Kubbe şeklindeki gümüş başlık ve kenarlarında yanaklara kadar inen gümüş askıları ise askeri bir şapkaya benzemektedir (Dinç ve Çakır,2010).

Şekil 10- Geleneksel giysileri ile Türkmen kadınları(www.google.com)

Şekil 11 -Altından yapılmış ve akik taşlarıyla süslenmiş göğüslük(www.google.com)

Türkmen kadınının kullandığı bazı takı çeşitleri şunlardır :

- **Apbasi:** Bu terimin semantik gelişmesi farklıdır. O bir zamanlar para birimi olarak kullanılmış ise de sonra Türkmence’de bayanların elbisesinin ön tarafına takılan süs olarak kullanılmaya başlanmıştır (Arazgulyev,1977).

- **Akmanat:** Türkmen dilinin Yomut şivesinin batı ağzında gelinliklerin ön kısmına, kız elbiselerinin yenine takılan takıların bir şekline akmanat denir.
- **Asık:** Kadınların saçlarına taktıkları gümüş ziynet eşyası.
- **Çapraz çanga:** Kadınların elbise yakalarına astıkları veya taktıkları değerli taşlarla bezenmiş yaka takısı.
- **Göncük, gülyaka (broş):** Kadınların gömleklerinin üstünden taktıkları ucu halkalı değerli taşlarla bezenmiş, özellikle altından yapılmış olan süs eşyası
- **Sümsüle:** Türkmen hanımlarının takkelerine taktığı süs takılarının biri de sümsüledir.
- **Şaylıtahya:** Türkmen gelinin gümüşlerle süslenmiş “şaylı tahya” başlığı, efsanevi Amazonların savaşlarda taktıkları başlığı hatırlatmakla birlikte, el işlemleri, gümüş takıları ve renk cümbüşü ile harika bir görünüme sahiptir (Arazgüliyev,1977).

Türkmenlerin kuyumculuk sanatı sadece özel bir beceri değil; Türkmenlerin dünyaya bakışının ve zanaatkarlığının da bir göstergesi olmuştur. Bu sanatın temsilcileri olan kuyumcular, alçak gönüllükten ve iyi niyetten dolayı, yaptıkları çeşitli takılara kendi isimlerini, mühürlerini ve hatta takının yapıldığı tarihi koymadıkları görülmüştür. Onlar yaptıkları takıları, bir kadına bağışlamışlar ve onun sadece o kadına ait olmasını istemişlerdir. Türkmenlerde bu durum, gümüş – altın takıların anadan kızına geçmesi, halkın arasında adet olarak yerleşmiştir. Türkmenler arasında söylenen: “Alemden bir tek kadın yaşamaya devam etse, kuyumcunun bu ince sanatı hiç bir zaman yitip kaybolmaz” sözü, bu sanatın günümüze bakan yönü olmuştur.

Geleneksel kültür anlayışının hakim olduğu bir medeniyete sahip olan Türkmen toplumunda, geçmişten günümüze kültürün taşıyıcısı olan yaşlılara, kök boyalarıyla işlenen el emeği göz nuru Türkmen halılarına, ahal teke atlarına, Türkmen milli oyunlarına ve milli giyimlerine, konuklara ikram edilen Türkmen pilavına ve yemeklerine, şay-sep diye adlandırılan genellikle gümüşten ve değerli taşlardan yapılan Türkmen takılarına, bahşilerin dutar eşliğinde söylediği halk ezgilerine, aileye ve aile içi değerlere büyük önem verildiği görülmektedir (Dinç ve Çakır,2010).

4.4. Selçuklularda Kuyumculuk Sanatı

Selçuklularda kuyumculukla ilgili (Anonim,2002)'de şunlara değinilmiştir:

Selçuklularda altın ve gümüş takılar özellikle Konya ve Alaiye'de yapılmaktaydı. Bu dönemlerde hükümdar ve ileri gelenler arasında bir hediye alma ve verme geleneği gelişir. Hediye olarak en yaygın altın verilirdi. Ayrıca Selçuklularda para bastırmak hakimiyet ve güç simgesi kabul edilirdi. Bu döneme ait bilinen en eski para 1. Mesut dönemine aittir. Paralar Konya, Kayseri, Aksaray, Sivas, Malatya, Erzincan, Bayburt ve Kastamonu'daki darphanelerde altın, gümüş ve bakırdan bastırılırdı. 12.yy ve 13.yy da Anadolu Selçukluları döneminde Konya, Artuklular döneminde ise Diyarbakır ve

Mardin önemli bir maden yapım merkezi konumundaydı. Selçuklular devrinde altın ve gümüş ziynet eşyaları Konya ve Alaiye’de yapılmaktaydı .

Anadolu Selçukluları çağı İslam dönemi olmasına rağmen süslemelerde bitkisel ve geometrik şekillerin yanında hayvan motiflerinin de kullanıldığı görülmektedir. Selçuklu kuyumculuğunda kazıma, kabartma (repousse), kakma, delik işi, yıldız, savat ve Bizans etkisiyle mineleme tekniklerinin hepsi başarıyla uygulanmıştır. Kakma tekniği, özellikle Selçuklu devrinde, 12.yy.ın ortalarında büyük bir gelişme göstermiştir(Anonim, 2004).

13. ve 14. Yüzyıllarda Selçuklularda değerli madenlerden yapılmış eserlerin kullanıldığı bilinir. Anadolu Selçuklularının hazinelerinde ise altın eşya ve eserlerle dolu olduğundan bahsedilmektedir. Büyük Selçuklular ve Anadolu Selçuklular döneminde her türlü altın süsleme teknikleri uygulanmıştır. Osmanlı’ya hazır ve oturmuş bir maden sanatı devredilmiştir. Selçuklu Türkleri doğu ustalarının teknikleri ile Bizans kuyumcularının tekniklerini birleştirmiş ve yeni bir sentez ortaya koymuşlardır (Kırtunç,1990).

Şekil- 12 Selçuklu motifli altın yüzük(www.google.com)

Şekil -13 Selçuklu motifli kolye ucu(www.google.com)

Şekil -14 Selçuklu tarzı küpe ve yüzükler(www.google.com)

4.5. Osmanlılarda Kuyumculuk Sanatı

Osmanlı döneminde kuyumculuğa ‘‘Padişahların mesleği’’ denilmiştir. Bunun sebebi Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman’ın kuyumculuk sanatını öğrenmeleri ve bu sanatla uğraşmalarıdır.

İstanbul, Osmanlı döneminde dünyanın en önemli kuyumculuk merkezlerinden birisi olmuştur. Bu dönemde Asya ve Afrika’dan çok değerli taşlar getirilerek maharetli kuyumcu ustalarının ellerinde günümüzde bile seyredenleri hayran bırakan güzellikte parçalar üretilmiştir.

Sakaoğlu ve Akbayır (2010) Osmanlı kuyumculuğundan şöyle bahsetmişlerdir:

Osmanlı kuyumcuları başlıca iki alanda üretim yaparlardı;

- ‘‘Halliyat’’ denilen salt altın veya gümüşten yapılan türlü ziynetesiyesi,
- ‘‘Müzeyyenat’’ denilen altın veya gümüşten ziynet ve takıların kıymetli taşlarla bezeli olanlar
- ‘‘Evani-yi Sim ü zer’’ denilen, altından ve gümüşten kap kacak, sofrta takımları, aydınlatma aygıtları, kutu, çekmece gibi eşyalar.

Osmanlılar zamanında kuyumculukta, diğer alanlarda olduğu gibi saray ve halk işi diye ayırım yapıldı.

Saray için yapılan eşyalar kıymetli taşlarla süslenirdi. Halk işi işlerde ise Anadolu’nun çeşitli yörelerinde üretilmiş ve bu yörelerin isimleriyle anılanlar daha çok gümüş, bakır ve pirinç gibi daha ucuz madenlerin kullanıldığı işlerdir. Saray kuyumcuları, halka dönük üretim yapan ustalara ürettikleri modeller, motifler, teknikler ile ilham kaynağı oluyorlardı.

Türe ve Savaşçın(1989) konu ile ilgili şunlara değinmişlerdir:

Osmanlı kuyumculuğunda en çok kullanılan maden gümüş olup gümüşçülük en yaygın daldı. Müslüman erkeklerin altın kullanmalarının haram olduğuna ilişkin rivayetler, altına göre daha ucuz olması, üzerinde gümüş bulundurmanın sevap olduğuna inanılması, paslanıp çürümemesi gibi nedenlerle gümüş kullanımı yaygınlaşmıştır.

Orta Asya kurganlarındaki ziynet eşyaları arasındaki altın, gümüş, eyer süsleri, kemer tokaları ve bunların üzerindeki av ve avcı mücadele sahneleri, Osmanlı elmas işçiliğinde kıvrım dal motiflerine dönüşür. Osmanlı elmas işçiliğinin en güzel örnekleri ise Topkapı Sarayı Hazine Dairesinde yer almaktadır(Anonim,1989).

Şekil 15 Kaşıkçı elması(Topkapı Sarayı) Şekil 16 Tuğralı kolye ucu(www.google.com)Şekil 17 Taşlı altın matara(Topkapı Sarayı) Osmanlı kuyumculuğu denince özellikle iki konudan bahsetmek yerinde olacaktır.Bunlardan ilki Yavuz Sultan Selim'in mührüdür.İkincisi ise Osmanlı' da 15.yy'dan itibaren yapılmaya başlanan kuyumculuk fuarlarıdır.

Hazine kethüdası da hazine koğuşu ile hazine-i hümayunun (iç hazine) amiri idi. Kendisinin görev değişikliği olduğunda bütün hazineyi bir başkasına en ince ayrıntısına kadar sayarak devir teslim etmek zorundaydı. Bu durum 1680'de hazine kethüdası iken vezir olan Mermer Mehmed Paşa'nın, ölümünden sonra bıraktığı şeyler arasında saraya ait mücevherler ile kıymetli bazı eşyaların bulunmasından sonra sıkı bir şekilde uygulanmıştı. Hazine kethüdası olanların elinde, Yavuz Sultan Selim'in vasiyeti üzerine enderun hazinesinin dış kapısına basılan kırmızı akikten yapılmış bir mühür bulunmakta idi. Yavuz'un "Benim altınla doldurduğum hazineyi (iç hazine) bundan sonra gelenlerden her kim mangır ile doldurursa, hazine anın mührüyle mühürlensin ve illa benim mührümle mühürlenmekte devam olunsun" şeklindeki vasiyetine son zamanlara kadar uyulduğu belirtilmektedir. Her yeni padişah başa geçtiğinde hazine ziyaret edilir, önce hazine kethüdası anahtarı getirir, Yavuz'un mührü muayene olunur ve onun mührüyle mühürlenmiş kilit ve kapı, özel bir törenle açılırdı(Anonim, 2005).

Şekil- 18 Akik Mühür(Topkapı Sarayı Kutsal Emanetler Dairesi)

On beşinci yüzyıldan başlayarak, doğal güzellikleri ve koruları ile ünlenen Kağıthane, Lale devrinde İstanbul'un en popüler yeri haline geldi. Halkın vazgeçilmez eğlencesi olan Kağıthane mesiresi, bütün İstanbulluyu kendine çeker, mevsiminde Kağıthane'ye gelmek için insanlar günler öncesinden hazırlık yaparlardı. Avrupalıların "Tatlı Sular Vadisi" dedikleri Kağıthane'nin ünü İstanbul sınırlarının dışına taşmıştı. Arap, Acem, Hint, Yemen, Habeş yani Asya ve Afrika seyyahları arasında gözde bir mesire yeri idi. İngiliz seyyah Miss Julia Pordoe, 1839 da kaleme aldığı "Boğaz'ın Güzellikleri" kitabında o dönemin Kağıthane'sini şu sözlerle tasvir ediyor: "Vadi, her yandan yüksek tepelerle çevrilidir. Ulu ağaçlar, geniş dallarını çayırın üzerine uzatmışlardır. Pırıl pırıl akan Kağıthane deresi, vadinin yeşilliği bol bir yerinden çıkar ve yeşil çimenlerin arasında, bir gümüş tel gibi uzanır. İnsan bu manzarayı görür görmez, buranın bir piknik yeri olarak yaratıldığı kanısına varır. Uzun ve güneşli bir yaz gününün, Kağıthane'den başka, dünyanın hiçbir yerinde, daha güzel geçirilebileceğini sanmıyorum." Eğlenceleri mesireleriyle ünlü Kağıthane, aynı zamanda tarihteki ilk kuyumculuk fuarına da mekan oldu. 1500 lü yılların başından itibaren uzunca bir süre, Kağıthane'de 5-6 bin çadır kurularak şenlikler yapılırdı. Yirmi gün süren şenliklerde kuyumcu çavuşları diğer illere gönderilir, birçok kuyumcu Kağıthane şenliklerine davet edilirdi. Osmanlı İmparatorluğu'nun dört bir yanından gelen usta kuyumcular mesirede hünelerini sergilerdi. En çok beğenilen eserin ustası da "Baş Kuyumcu" olarak adlandırılır ve mesireye bizzat katılan padişah tarafından 12 keselik altınla ödüllendirilirdi. Evliya Çelebi dünyaca ünlü seyahatnamesinde, Kağıthane civarında düzenlenen Kuyumcular mesiresi'ni kendine has üslubuyla şöyle anlatıyor: "Osmanlı Devleti dahilindeki bütün kuyumcular bu mesireye yardımda bulunurlar. Üç yüz kese altın kadar masrafı olur. On iki bin kadar çeşitli mezhebin halife ve postnişleri büyük bir topluluk meydana getirirler. Bu Kağıthane çayırında kuyumcu esnafı, Süleyman Han kanunu gereğince toplanarak sohbet ederler. Bizzat Osmanlı padişahı dahi gelerek çadırını kurunca, kuyumcubaşına on iki keselik bir hediye vermek Süleyman Han kanunu gereğidir. Çünkü Süleyman han şehzadeligi zamanında, Trabzon şehrinde Rum Konstantin yanında çalışarak kuyumculuk öğrenmiştir. Onun için halifeliği sırasında Saka çeşmesi yakınında kuyumcu dükkanlarını yaptırmıştır. Kuyumcu halifelerinden on iki maharetli usta, önce padişahın, sonra şeyhülislamın, sonra diğer büyük vezirlerin ellerini öperler. Sonra kuyumcubaşı cevahirle işlenmiş küçük bir okuma masası, divit, eyer, kılıç ve hançer gibi hediyeleri padişaha sunar. Velhasıl bu Kağıthane vadisinde beş, altı bin çadır kurulur. Vadi bu yirmi gün içerisinde insan denizi kesilir. Bunlara yirmi yılda bir gezinti verilerek devlet hazinesinden on kese akça, davulcu ve kös ihvan edilerek, gezinti eylemleri Süleyman Han kanunuydu. Evliya, kuyumcubaşızade olduğumdan üç gezintilerini gördüm. Hatta sultan Murat Han gezintisinde el öperek revan olan evliya idim. Bu gezintiyi meydana getirmek için evvela kuyumcu çavuşları gönderilerek diğer vilayetten olan kuyumcular Kağıthane gezintisine davet edilir. Bunların hepsinin gelmesi imkansız olduğundan asil ve akli başında çirakları, post sahibi olmak için onar bin kuruş alarak İstanbul'a gelirler. Bunların gezinti şekilleri, Kağıthane mesiresi münasebetiyle anlatılmıştır. Bunlardan seyishaneler, arabalar ve taht-ı revanlar üzerinde bıçak, hançer, mücevher gemi, eyer, kılıç, bıçak, topuz ve daha başka kıymetli eşya ile dükkanlarını süsleyerek geçerler (Anonim, 2005).

4.6. Cumhuriyet Döneminde Kuyumculuk Sanatı

Cumhuriyet döneminin altın paraları 1925 yılında basılmaya başlar. Bu yıllarda basılan paralar Harf Devriminden önce (1928) basıldığından dolayı üzerlerinde Arap harfleri yer almaktaydı. Bu dönemdeki basılan altınlara Ankara Altınları adı verilmiştir. Ankara Altınları Mesuk (Mesuk sözcüğü Arapça kökenli olup damgalanmış, kalın akçe haline getirilmiş demektir.) altın ve Ziyet (ince) altın olmak üzere iki gruptur. Bunlar kendi içlerinde olmak üzere beşbiryerde, iki buçukluk, lira, yarım ve çeyrek olarak isimlendirilir(Anonim ,2002).

1938 yılında Atatürk'ün ölümüyle İsmet İnönü cumhurbaşkanı olduğunda (1938-1950) üzerinde kendi portresi olan altın para bastırır. 1950 yılında ise tekrar Atatürk portresi konarak altın para bastırılır. Para basan kurum eskilerden beri Darphanedir. Altın ve döviz kurlarının Türk lirası karşılığında değerinin belirlenmesinde ise T.C. Merkez Bankası yetkilendirilmiştir (Temizocak ,1988).

Şekil- 19 Altın alyans(www.google.com)Şekil-20 Pırlanta yüzük (www.google.com)Şekil – 21 Altın takı seti(www.google.com)

Cumhuriyet dönemi kuyumculuğu denildiği vakit akla ilk gelen şey şüphesiz Kapalıçarşı kuyumculuğudur.İstanbul'un en eski çarşılarından birisi Kapalıçarşı'dır.Yapımına ilk olarak beşinci yüzyılda başlanmıştır.Yapıldığı tarihten bu yana pek çok yangın, zelzele geçirmiş ve bir çok önemli toplumsal olaya şahit olmuş olan bu çarşı günümüze kadar eski önemli konumunu korumuştur.Tarihin her döneminde Kapalıçarşı deyince kuyumcular akla gelmiştir. Günümüzde altın borsasındaki fiyatlandırmalar halen Kapalıçarşı'daki hareketlenmelere göre yapılmaktadır.

Kapalıçarşı Nuruosmaniye, Mercan ve Beyazıt arasında yer alır. Kapalıçarşı içinde 64 adet sokak, bedestenler ve hanlar dışında 4000'e yakında dükkan mevcuttur. Kapalıçarşı'nın ilk zamanlarında zenginlerin mücevherleri, kıymetli madenler, kürkleri ve devlet hazinesinin bir bölümü burada tutulurdu. 19.yy'a kadar Kapalıçarşı ekonominin merkezi konumundaydı. Kapalıçarşı'ya her yıl yüz binlerce turist gelmektedir. Kapalıçarşı altının merkezlerinden biri konumunda olup pırlanta mağazalarının da merkezidir. Perakende ve altın imalat işi yapan esnaf burada bulunmaktadır. Çarşının ana caddelerinde genellikle kuyumcular, sarraflar ve mücevherciler yer almaktadır. Çarşıdaki bu dükkanlar boyut olarak küçüktür ancak çok çeşit bulmak mümkündür.

Altın Borsası'nda işlemler Kapalıçarşı fiyatlarına ve yoğunluğuna göre belirlenir. Kapalıçarşı'da altın işi yapan irili ufaklı birçok firma vardır. Altın alıp satan dükkanlar, kuyumcular ve mücevher satanlar ayrıca mücevher tasarımcıları ve üreticilerini de burada bulmakher türlü altın takı ve değerli taşlı takıları uygun fiyatlara almak da olanaklıdır(Anonim,1973).

Şekil- 22Kapalıçarşı kuyumcuları(www.google.com)

Şekil- 23Kapalıçarşı kuyumcuları(www.haber50.com)

5. TAKI

5.1. Takının Tanımı

Takı, takmak kelimesinden gelmektedir. Mücevher veya ziynet eşyası diye de adlandırdığımız takılar, insanların süslenmek amacıyla taktıkları çeşitli maden, taş, doğa ürünleri ve buna benzer malzemelerden yapılmış kullanım eşyalarıdır (Özbağı, 1993).

5.2. Takının Tarihçesi

Takıların yeryüzünde insanlık tarihi ile başlayan serüveni,5-6 bin yıl önce Anadolu'da ilk olarak altının işlenmesi ile yükselerek sürmüş ve binlerce yıldır tasarlanıp üretilen göz alıcı eserlerle günümüze kadar gelmiştir. Alacahöyük ve Truva'da yapılan kazılarda elde edilen bulgulara bakılarak takı tasarımında teknik ve yaratıcılık konularında oldukça önemli gelişmeler sağlandığı gözlemlenmektedir.

M.Ö.5000-M.Ö.7000 yılları arasında insanoğlu takı yapmaya doğada bulunan taş, kemik, deniz kabukları gibi malzemelerle başlamıştır. Bilezikler, kolyeler, yüzükler, kemerler, taçlar yapılmaya ve kullanılmaya başlar. Altın ise takı da bilindiği kadarıyla ilk kez M.Ö.3000 Mezopotamya'da kullanılmıştır (Meriçboyu, 2001).

Tarih boyunca takılara farklı anlamlar yüklenmiş, zenginlik göstergesi amacıyla kullanılmış veya sadece süs amacıyla kullanılmıştır. Kralların güç ve zenginlik sembolü olarak çeşitli altın ve değerli taşlardan takılar kullandığı bilinmektedir. Rahiplerin ve soyluların da kullandığı değerli takılar devletlerin ve kişilerin zenginliğine vurgu yapan aksesuarlar olmuştur(Temizocak , 1988).

Altından takılarda motif olarak tanrıları sembollerinin, bereket simgelerinin ve bitki motiflerinin kullanıldığı dikkatleri çeker. Helenistik dönemde altın takılar soylular tarafından kullanılmış, Roma ve Bizans İmparatorlukları döneminde altın takı üretimi gelişmiş ve yaygınlaşmıştır. Selçuklular da Anadolu'da gelişen kuyumculuğa katkıda bulunmuştur(Köroğlu, 2004).

Selçuklularla Anadolu topraklarında gelişmesini sürdüren takı sanatı, Osmanlılar dönemindeki maharetli kuyumcu ustaları ile doruk noktasına ulaşmıştır.

Osmanlı kuyumculuğunda İran, Hint, Rus ve Avrupa kültürünün etkileri görülmektedir. Osmanlı döneminde altın takılar çok çeşitli ve değişik tekniklerle tasarlanmıştır. Padişahlar, saray erkanı, soylular altın takıları yaygın olarak kullanmıştır. Osmanlı'da kuyumculuk sektöründe teşvik büyüktü. Padişahlar kuyumcuları destekler ve gelişmelerini sağlardı. Osmanlı topraklarında özellikle kuyumculuk alanında Tebrizli, Bosnalı, Arnavut, Rus, Ermeni ve Yahudi ustalar revaçtaydı (Anonim, 2004).

Kuyumculuk sektörü ve takı piyasası günümüzde çok gelişmiştir. Dünyada dönem dönem belli modalar oluşmakta ve kuyumculuk piyasasında yer alan ülkeler de bu modaları takip ederek üretim yapmaktadır. Ülkemizde takı sektörü dünya modalarından etkilendiği kadar aktüaliteden ve magazinden de etkilenerek bir veya birkaç sezonluk ürünler ortaya koymaktadır. Ancak bu durum her zaman için geçerli değildir.

Altın takı sektöründe Türkiye tasarım ve teknik açısından dünyada sayılı ülkelerdendir. Gelişen teknoloji ile binlerce farklı tasarım ve gelişen kuyumculuk teknolojisi ile de farklı teknikler uygulanabilmektedir. Seri üretim yapılmakta ve mükemmel tasarımlar ve ürünler ortaya çıkmaktadır (Demirtaş, 1996).

5.3. Takıyı Etkileyen Faktörler

5.3.1. Dinsel İnanışlar

İnsanoğlu ilk çağlardan başlayarak tehlikelere karşı kendini korumak için tılsımlı olduğuna inandığı boynuz, tüy, taş gibi parçaları üzerinde taşımıştır. Bunun yanı sıra güneş ve ayın hareketleri gibi doğa olaylarını da gözlemleyerek sembolleştirmiş ve bunları çeşitli malzemelere aktararak uğurlu saydığı takılar elde etmiştir.

Dinlerin oluşmaya başlamasıyla tanrıların temsilcileri olan din adamları kendilerinin diğer halktan ayrılmasını sağlayan, nadir bulunan taş ve metallere güç ve kuvvetlerini sembolize eden takıları üzerinde taşımaktadır...Diğer tarafta kristal ve bazı taşlarda güzellikleri ve nadir bulunmaları nedeniyle yüzyıllardır tılsım olarak kullanılmıştır.

Binlerce yıldır günlük yaşamın tehlikeleriyle karşı karşıya kalındığında sahibine biraz olsun kendini güvencede hissettirecek bir koruyucu nesne kullanmak adet olmuştur. Muska, maskot, uğur, nazarlık gibi adlarla anılan bu tılsımlar ya talihsizliği kötülüğü uzaklaştırırlar yada talihi çekerler bunlara tarihin her bölümünde olduğu gibi bu günde rastlanmaktadır. Gelişen teknolojinin nüfus artırımını, çevre kirliliğinin getirdiği stresle insan oğlu mistik inanç sistemine sığınmıştır, taktığı takılarda huzur, güveni aramıştır (Anonim, 2008).

5.3.2. Kültürel Faktörler

Toplumların kendilerine özgü yaşam biçimleri, gelenek, görenekleri ve dini inanışları vardır.Yine her toplumun yaşadığı yerin belli coğrafi özellikleri vardır.Bunların hepsi birleşerek o toplumun kültürünü oluşturur.Tarihi yüzlerce yılı aşan Türk toplumu, çok geniş bir kültür yelpazesine sahip olduğu için bu bakımdan çok şanslıdır. Hızla gelişen teknolojiye rağmen somut kültür ürünlerine Anadolu'nun pek çok yerinde hala rastlanmaktadır. Türk kültürünün yasayan bu ürünlerinden biri de geleneksel takılardır.

Geleneksel takıların bir özelliği de yapımında ve kullanımında gelenek ve inançların önemli bir rol oynamasıdır. Örneğin; Evlenirken bir genç kıza baba evinde çıkmadan önce babası tarafından takılan kemer “eline, beline, diline, sahip ol” anlamına gelir ayrıca Anadolu'nun çoğu yerinde evlenmeyle birlikte kadınlar tepelik kullanmaya başlarlar. Bu tür geleneklerin yanı sıra, takılarda kullanılan bazı taşların renklerinin kişiyi nazardan koruduğuna dair yaygın inanışlarda vardır. Ayrıca bazı takıların süs unsuru olmasının yanında işlevleri de vardır.Örneğin; ”Halhal Diyarbakır”da büyükler tarafından kullanılmaz. Sadece çocuklar ve genç kızlar tarafından kullanılır. Bunun da iki nedeni vardır, her çocuğun hal halının sesi ayrıdır her anne ve baba çocuğunda hal halının sesini tanır çocukların kullandıkları halhal sayesinde anne ve babaları onları nerde olduklarını anlar. Genç kızlar ise hal halın çıkardığı ses sayesinde akrep ve benzeri zehirli hayvanların kendilerine yaklaşmasını önlemek için kullanılır.

Eski çağlardan beri yerleşmiş olup kuşaktan kuşağa yerleşerek genel toplumun üyeleri arasında ortak bir ruh ve sağlam bir bağ yaratan geleneklerimizden takı ve takma kültürünün en yaygın olduğu yer ise düğün törenleridir. Gelin ve damadın akrabaları tarafından takılan takılar yeni kurulan ailenin zor günlere destek sağlamak amacıyla yapılır. Oğlan tarafından kıza takılan takılar aile hoş geldin armağanı olup kıza benimseyip kabul ettiklerinin göstergesidir. Türk takı kültürünü en özgün biçimde yansıtan takılar coğrafi özelliklerden kaynaklanan Erzurum Oltu taşı işlemeciliği, Karadeniz insanının el becerisindeki ustalığı yansıtan Trabzon hasırı sabrın urunu olan Urfa akıtması, gelenekselliğin kalıcılığını yansıtan Mardin telkarisi, unutulmaya yüz tutsa da güzelliği ve değerinden bir şey kaybetmemek için direnen pek çok kuyumculuk tekniğiyle onların kullanım alanları ve kullanımındaki anlamları Türk takı kültürünün birer parçasıdır (Anonim,2008).

5.3.3. Ekonomik Faktörler

Kuyumculukta kullanılan materyaller ekonomiyle sıkı ilişkiler içindedir. Kriz dönemlerinde bile insanların takılardan uzak kalmaları mümkün olmadığından pahalı malzemelerin yerini pişmiş toprak, kemik, cam, demir ve bronz gibi daha ucuz malzemelere bıraktığı gözlenmektedir.

İlk olarak ticareti yapılan takıların, kısa bir süre sonra benzerleri, ithal eden ülkelerdeki kuyumcular tarafından üretilmiştir. Örneğin Lidyalılar yoğun siyasi, dini ve ticari ilişkiler yaşadıkları Mısırlıların takılarının benzerlerini kendi ülkelerinde üretmişlerdir. Hemen hemen her dönemde altın ve değerli taşlar soylu ve zenginlerin takılarında kullanılırken, gümüş, bronz, demir, yarı değerli taşlar ve cam gibi daha ucuz malzemeler ile özellikle metallerin altın ve gümüş yaldızla kaplama olanları halkın takılarında tercih edilmiştir (Anonim,2006).

Takı çeşitler kullanılan malzemeye göre çeşitlilik göstermektedir. Hayvansal kökenli olanlar çeşitli değerli değersiz taşlar, metaller bitkilerce benzeri gibi uzun zamanda büyük emekler ile işlenmiş takılar zenginliğin simgesi olurken alım gücünün az veya yetersiz olduğu kesimlerde yaratıcılık, kolay üretilebilirlikle birleşmiş ve takılar her kesimin alabileceği çeşitliğe ulaşmıştır (Anonim,2008).

Türk mücevher sektörü, üretim geleneği çok eskilere dayanan, köklü bir sektördür. Orta Asya'dan Osmanlılara, oradan da günümüze ulaşan binlerce yıllık zaman yelpazesinde hâkimiyet ve soyluluk sembolü olan mücevherat ile ilgili gelenek ve görenekler nesillere aktarılmıştır.

Önemli boyutta bir bilgi birikimi mevcut olan sektör, günümüzde ürün geliştirme, ürün tasarımı ve teknolojik açıdan oldukça iyi bir durumdadır. Ayrıca kendine has üretim teknikleri ve ürün çeşitliliği gibi avantajlarını da dünya pazarlarında önemli bir yere gelmek için kullanmaktadır (Söylemezoglu,2005).

5.3.4. Moda Faktörü

Eski çağlarda örtünmeyle başlayan giyim zaman içerisinde çeşitlilik göstermiş, gelişen dünya ile birlikte moda bir sektör haline gelmiştir. Moda bazen tasarımcısı olmadan kendiliğinden de gelişebilmektedir. Bir yaşam felsefesi, bir görüş, bir inanış, takı modasında etkili olabilmektedir. Moda ile birlikte, mücevher tasarımında da eğilimler sürekli değişmektedir. Klasik mücevherler her zaman var ve var olmaya devam edecektir ancak sektörde sürekli yenilenen dünya koşullarına ayak uydurmak için yeni eğilimlerin sıkı takipçisi olunması gerekmektedir.

5.4. Takılarda Kullanılan Araç ve Gereçler

5.4.1. Tezgah

Kuyumcu ustalarının üzerinde çalıştığı, yapılan işin özelliğine göre değişik malzemelerden yapılmış, bir veya birden fazla kişinin üzerinde çalışabileceği, değişik ölçü ve biçimlerde hazırlanmış çalışma tezgahıdır (Kuşoğlu, 1994).

5.4.2. Silindir

Astar ve tel çekimine yarar. Silindirin astar kısmı, merdaneli çamaşır makinelerinin merdanesine benzeyip buradaki merdane çeliktendir. Ayarlanabilir çelik merdane arasından astar, istenilen halde çalışır. Silindirin tel çekme kısmı ise astar çekme kısmındaki gibi düz değildir. Kalından inceye doğru oluklar bulunur. Bu oluklar sayesinde istenilen kalınlıkta ve incelikte tel çekilebilir (Serdar,2005).

5.4.3. Hadde

Silindirden geçen telleri daha da inceltmek amacıyla kullanılır. Çelik gövdeli olup üzerinde 0'10 mikrondan başlayıp 10 mm. ye kadar çıkan delikler bulunur. Deliklerin bir tarafı dar diğer tarafı geniştir. Bu deliklerden istenilen ölçüde tel çekmek mümkündür. Ayrıca Şarnel denilen içi boş boru yapımında da kullanılır (Serdar,2005).

5.4.4.Şalama

Diğer isimleri üfleç ve hamlaçtır. Kuyumculukta en önemli araçtır. Kaynak yapılırken ısıtmak amacıyla kullanılır. Bir benzin deposu, bir körük ve bir de başlık kısmından ibarettir. Depodan borular yardımıyla başlığa gelen ve buharlaşan benzin körükle pompalanan hava yarımıyla yakılır ve başlıkla çok ince olarak ısıtılmak istenen yere yöneltilir. Sanatkar, yapmak istediği mücevherin en önemli kısmı olan yapıştırma, birbirine birleştirme, şekillendirme işlemini şalama yardımıyla yapar (Kuşoğlu, 1994).

5.4.5Matkaplar

Delme işlerinde basit bir çelik çubuk üzerine monte edilmiş bir başlık ve ağırlıkla onu döndürmeye yarayan, yay tertibatından oluşan matkap kullanılır. Bağlama ve birleştirme işlerinde ise telleri sarmaya yarayan el matkabı kullanılır(Kuşoğlu, 1994).

5.4.6 Mengene

Karşılıklı iki yanağı döner bir yivli çivi biçiminde iğden geçen ve bir kolla da döndürüldüğünde açılıp kapanan, yanakları arasında çeşitli nesnelere sıkıştırılarak çakma,delik işi,tesviye gibi çeşitli işlerin yapıldığı atölyelerin demirbaş aleti(Kuşoğlu,2006).

5.4.7. Freze

Kuyumculukta ajurlu işlemin kesiminin hazırlanmasından, taş yuvası ve perçin işlemlerine kadar, delme, genişletme ve pürüz temizliği gibi işlemlerle üretimin her aşamasında kullanıma açık önemli aletlerdir. El matkapları genellikle halka yapımı ve tel burma işlemleri gibi düşük devir ve kontrol gerektiren işlemlerde, elektrikli matkaplar (frezeler) ise yüksek devir gerektiren işlemler ve seri üretimde kullanılır (Kuşoğlu; 1994).

5.4.8. Mikron

Astar kalınlığını belirtmek için kullanılan kalınlık ölçü birimi.Mikronlar Kumpas denilen bir aletle ölçülür.100 mikron=1 mm.'dir(Kuşoğlu,2006).

5.4.9. Pense

Tel ve levha halindeki madeni çekme, bükme ve özel işlemlerle şekillendirmek için kullanılan küçük el aletleridir. Paralel,alyans,kargaburnu,dişli,dişsiz gibi çeşitleri bulunmaktadır (Serdar,2005).

5.4.10. İstim Makinesi

Temizlenmeden gelen malzemelerin kurutulmasında kullanılır. Üzerindeki huniden içine su konur ve kazan belli dereceye gelene kadar ısıtılır. Ön kısımdaki vana açılarak, basınçlı sıcak havanın altına kakül tutularak kurutulur (Kuşoğlu,1994).

5.4.11. Parlatma Makinesi

İşlenen mamullerde el aletlerinin girmediği kısımların parlatılmasında kullanılan, kendi etrafında döner kazan içerisine parlatma sıvısı olan araçtır (Kuşoğlu,1994).

5.4.12. Elek ve Talaş:Ürünlerin tüm işlemleri bittikten sonra kurutma işleminin gerçekleştirilmesi için kullanılır. Talaş elin giremediği kısımlara girerek suyu alır. Talaş kuruduktan sonra elekten geçirilerek ürün ve talaş ayrılır (Kuşoğlu,1994).

5.4.13. Amyant

Yanmaz yapma levha.Isıyı çok iletmediği için son dönemlerde gümüş ve altın gibi madenlerin tavlama ve kaynak işlerinde kullanılan altlık.Ateşe dayanıklı özelliği nedeniyle kuyumculukta kaynak işleminde kullanılan amyant dışında özel işlemlerde kiremit ve tuğla da aynı amaçla kullanılabilir (Kuşoğlu,2006).

5.4.14.Kıl Testere

Ürünlerin işlenmesi esnasında daha ince ayrıntıların kesilmesinde kullanılır. Ucundan çelikten çok ince bir testere, testereyi tutan karşılıklı iki tane vida ve bir de saptan oluşur (Kuşoğlu,2006).

5.4.15.Malafa

Yüzük ve bilezik gibi takıların iç çemberini ölçmeye yarayan alet.İki çeşit malafa vardır .I.Konik malafa. II.Yüzük malafa'dır.(Kuşoğlu,2006).

5.4.16. Çekiçler

Levhaların zımba ile kesilmesi ve heştekle derinlik kazandırılarak küre haline getirilmesinde kullanılır.

Metali inceltme ve şekillendirmedeki kaba dövme işlemlerinden ,ince kakma ve perçin işlemlerine kadar geniş bir kullanım alanına sahiptir. Çekiçler düzeltme, şişirme, toplama, perçin, tabla, perdah gibi isimler alır (Vitiello, 1995).

5.4.17 Keski

Belli bir uzaklığa eşit oranda ve makasın kesemeyeceği daha sert yerleri kesmekte kullanılır. Sap kısmı yaylıdır. Tel veya levha halindeki gümüşü küçük parçalara ayırmak için de kullanılır (Vitiello, 1995)

5.4.18. Çift

Gümüşü kıvırmaya ve ateşte tutmaya yarayan alettir. Bu alet hem “çift” hem de “çifte” olarak adlandırılır.

Telkari yöntemiyle altın ve gümüş işleyen ustaların en çok kullandıkları aletlerden biri çiftelerdir. Parçaların tutma,dizme ve şekillendirme işlemlerinde kullanılan, çeşitli yapılarda küçük maşa şeklinde aletlerindedir. Düz ağızlı, eğri ağızlı,mandallı,kalın ve ince birçok çeşidi vardır.Genellikle kaynak ve taş işlemlerinde kullanılan çiftler, kuyumculukta geniş bir kullanım alanına sahiptir (Serdar,2005).

5.4.19. Makaslar

Tel ve astarların tespit edilmiş en ve boy kesme işlemlerinde kullanılan makasların kullanım alanlarına göre kalın, ince ve ağız yapılarına göre kısa, uzun, eğri, düz vb. çeşitleri vardır. Kuyumculukta geleneksel, düz, eğimli çeşitleriyle kesimler, genellikle makasların işlev görmediği durumlarda, tel ve pimlerin kesim işlerinde kullanılır. (Vitiello,1995)

5.4.20. Vibrasyonlu Tambur

Ürünün tüm işlemleri bittikten sonra temizlenmesinde kullanılan makinedir. Elle temizlenemeyen yerleri temizleyebilen düzeneğe sahiptir. Yardımcı malzeme olarak çeşitli boylarda çelik bilyeler tamburun içine dökülür ve temizleme bu bilyeler yardımıyla yapılır .(Vitiello,1995)

5.4.21. Heşte

Üzerinde çeşitli çaplarda yarım küre şeklinde ayrılmış düzgün çukurlar bulunan bir çelik parçasıdır. Daha önceden daire şeklinde kesilmiş parçaları yarım küre şekline getirmeye yarar (Serdar,2005).

5.4.22. Heşte Zımbası-

Ucu tam daire şeklinde olan çelik çivilerdir. Heşteğe yerleştirilen parçalar heşte zımbasıyla vurularak küre haline getirilir (Kuşoğlu,1994)

5.4.23. Eğe

Tesfiye amacıyla kullanılır. Takıyı oluşturan motifler birbirine eklenip takı meydana geldikten sonra, takımın üzerindeki kaynak fazlalıkları, çapak denilen çeşitli kirlerin alınıp takımın temizlenmesi işlemine “tesfiye” denir. Kuyumculukta sanatkar tesviye, kaynak ve testere işlemlerindeki becerisiyle değerlendirilir.

Maden üzerindeki çapaklı,katmerli,pürüzlü ya da derin çizgili yerleri gidermek,düzeltilmek için kullanılan çelik dişli aletin adıdır. Çeşitleri çoktur: Balıksırtı, düz, sıçankuyruğu,üç kenar en çok bilinenleridir (Serdar,2005).

5.4.24. Tel Fırça

Bitmiş mamulün asitten çıktıktan sonra üzerinde oluşan pürüzlü yüzeyi sıyırmaya yarayan alettir. Genellikle kılları pirinç, sapları tahta ya da plastik olanları tercih edilir (Vitiello,1995).

5.5. Takılarda Kullanılan Teknikler

Madeni takılardaki süslemeler, madenin değişik teknikler uygulanarak şekillendirilmesi ile çeşitli taş ve boncukların maden üzerine oturtulması sonucu yapılmaktadır (Erginsoy,1978).

Özbağı(1993) *Geleneksel Kadın Takıları* isimli makalesinde hammaddesi maden olan takıları süslemek amacıyla uygulanan “maden süsleme tekniklerini”, dokuz grupta toplamakta ve şöyle sıralamaktadır:

- Çalma ve kazıma tekniği,
- Kabartma tekniği,
- Ajür (delik işi)tekniği,
- Kalıpla kabartma tekniği,
- Telkari tekniği,
- Kakma tekniği,
- Savatlama tekniği,
- Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği,
- Kaplama ve yaldızlama tekniği .

5.5.1. Çalma ve kazıma tekniği

Çeşitli metallerin üzerine derin çizgilerle yapılan süslemedir (Erginsoy,1978).

5.5.2. Kabartma tekniği

Esnek bir zemin üzerine yerleştirilen metal levha, değişik uçlu kalemler ve çekiçler ile dövülerek istenilen form verilir. Başka bir deyişle, metal levhanın yüzeyi kabartma desenlerle süslenir. Oldukça fazla el emeği ve uzun çalışma süresi gerektiren bir tekniktir. Bu neden ve işçilik ücretlerindeki artışlar sonucu, günümüzde ancak sanatsal çalışmalarda kullanılmaktadır. Maden üzerine kabartmalar, ya dıştan (yüzden) ya içten (tersten) yada hem dıştan hem de içten çekiçlemek suretiyle yapılır. Anadolu kuyumculuğunda bu tekniğe kakma, çarpma, çakma gibi değişik isimler verilmektedir (Savaşçın ve Türe,1988).

5.5.3. Ajür (Delik İş) Tekniği

Kesici ve delici aletler ile metaller üzerine yapılan delikli süslemelerdir (Erginsoy,1978).

5.5.4. Kalıpla Kabartma (Stampa Basma) Tekniği

Takıda kullanılan kabartma desenin, tekrarlanması halinde kullanılan tekniktir (Erginsoy, 1978). Takılarda kullanılan koza, balık ve benzeri şekillerdeki sarkaç parçalarının Repausse tekniği ile tek tek üretilmesi pratik bir yöntem değildir. Özellikle basit halk takılarında bunların seri olarak üretilmeleri gerekir. Kurşuna dövme tekniği, bu amaca uygun bir tekniktir (Savaşçın,1988).

5.5.5. Telkari ve Granül Tekniği

Telkari, altın ve gümüş tellerin, belli bir düzende yan yana getirilerek kaynaklanmasıyla yapılmaktadır (Sözen, 1983). Taneleme anlamına gelen Granül tekniğin Osmanlılardan kalan Türkçe tanımılaması Güherse'dir (Özbağı,1993).Granülasyon tekniğiyle süslemeler, madenlerden çeşitli şekillerde hazırlanmış olan taneciklerin yan yana yada bir metal üzerine lehimlenmesiyle yapılmaktadır.Roma imparatorluğu döneminden kalma Anadolu, Suriye, Tunus gibi bölgelerde bulunmuş bazı granülasyon bezemeli takılar, genelde Helenistik kökenli, yöresel beğeni unsurlarını yansıtan ve estetik değeri de oldukça düşük niteliktedir (Özbağı,1993).

5.5.6. Kakma Tekniği

Maden üzerine açılan yivlerin içersine tel, çukurların içersine de ince varaklardan kesilmiş parçaların yerleştirilmesiyle yapılır. Bu teknik, özellikle Selçuklular devrinden başlayarak kullanılmıştır. Kakma tekniği, özellikle Selçuklu devrinde, 12.yy.ın ortalarında büyük bir gelişme göstermiştir. 13.yy.dan başlayarak kakma tekniğinin başlıca merkezleri, Kahire, Musul ve Şam olmuştur (Özbağı,1993).

5.5.7. Savatlama (Niello) Tekniği

Gümüş eşyanın yüzeyini süslemek için, çelik kalemle az derince açılan oyuklara bakır, kurşun ve kükürtten oluşan bir karışım konarak elde edilen siyah çizgiler ve bu çizgilerle yapılan tezyinattır. Savat tekniği İslam maden sanatında geniş ölçüde kullanılmış olup özellikle Türkmenistan , İran, Kafkasya ve Doğu Anadolu'ya ait gümüş eserler üzerinde de bu tekniğe sık sık rastlanmaktadır (Payzın,1985).

5.5.8. Değerli Taş, Renkli Cam ve Mine Tekniği

Metal üzerinde açılan yuvaların içersine taş, cam boncukların yerleştirilmesi yada zemin üzerine lehimle tutturulan tel hücrelerin içine yerleştirilerek yapılır (Özbağı, 1993).

5.5.9. Kaplama (Yaldız) Tekniği

Metallerin üzeri ya çok ince altın levhaların çekiçlenmesi ya da zar gibi ince altın varakların yapıştırıcı ile yapıştırılmasıyla yapılır. Madeni eserler kimyasal yollarla altınla kaplanabilir. Yaldız, bir cıva- altın alaşımı olan malgama ve ısının kullanıldığı kaplama tekniğine denir.(Erginsoy,1978).

6.DEĞERLİ TAŞLAR

Değerli taş, Kendini değerli kılan kriterlere sahip olan taşların tümüne verilen ortak değer adıdır.Bu kriterler:

- Değerli taş olarak kabul edilecek tüm mineraller mohs sertlik skalasına göre en az 7 sertlik derecesine sahip olmalıdır.
- Işıltı parlaklıklarını dolayısıyla albenilerini kaybetmemeleri için kolay çizilebilir olmamaları gerekir.
- Değerli taşlar bir takım optik özelliklere sahip olmalıdırlar. Mümkün olduğunca saydam olup yüksek derecede ışık yansıtılabilmeleri ve parlak olabilmeleri gerekir.
- Değerli bir taş nadide olmalı ve doğadan nadir çıkan konumda olmalıdır, yalnız çok nadirde bulunuyor olmamalı yoksa mücevhercilik de kullanılması için cazip pozisyonda bulunmaz.

Bu kriterlere sahip, taşlar değerli sınıfında işlem görürler. Bu kriterlere uymayan yinede mücevhercilikte kullanılan taşlar eski tabiri ile yarı değerli, yeni tabiri ile takı taşı olarak ifade edilip işlem görürler. Yarı değerli ifadesi, taşın gerçekliğini daha ziyade sentetik anlama yaklaştırdığı için yanlış kullanılan bir ifade türüdür. Bir taş yarı değerli olamaz. Doğadan çıkan her taş gerçek ve değerli taştır yalnız özelliklerine göre sınıflandırılmışlardır.(Serdar, 2005)

6.1 Değerli Taşların Özelliklerine Göre Sınıflandırılması

Değerli taşların incelenmesi ile uğraşan bilim dalına “Gemoloji”, bilim adamlarına da “Gemolog” adı verilmektedir.Değerli taşların en önemli özellikleri güzellik, dayanıklılık,nadirliktir. Bunların dışında taşınabilirlik, kesilebilme, parlatılabilme, ışık yansıtma, ışık kırma, taşların değerini belirleyen en önemli özelliklerdendir.

Güzellik özelliği görünüşte parlaklık, saydamlık ve renk gibi özellikleri ihtiva eder. Bir taş veya mineralin parlaklık özelliği renk özelliğinden bağımsız olarak ele alınır ve yansıyan ışıklar taş yüzeylerinin görünümü olarak tanımlanır. Metalik parlaklık gösteren mineraller dışında parlaklık özelliğine en büyük katkıda bulunan faktörler saydamlık ve kırılma endeksidir. Cılamamanın, işlemenin mükemmelliği taşın parlaklık özeliğini arttıran bir etkidir. Taş içerisinde yer alan birtakım birikimler taşın saydamlık özelliğini bozmakla birlikte (doğal yakut, safir ve bazı mücevher taşlarında olduğu gibi) onun doğal güzelliğini ve değerini arttırmaktadır. Bazı taşlarda bu birikimler, taşın geldiği ülkenin belirlenmesinde kullanılan birer ipuçlarıdır.

Taşın dayanıklılık özelliği o taşın sürtünmelere karşı koyma gücüyle ölçülür (aşınmalara, küçük kırılmalara ve parçalanmaya) . Genelde aşınmalara karşı koyma gücü göreceli sertlik ile doğrudan ilişkilidir.

Nadirlik,mücevher taşlarında bulunması gereken en önemli özelliktir ve bazı taşların değerini tespit etmek için fiziksel karakterlerinden daha üstün tutulan bir husustur. Bilindiği gibi bir zamanlar ametist son derece kıymetli bir taş olarak bilinmekteydi. Yavuz Sultan Selim’in tacında kullanılmıştır. Ne var ki, sonraki yıllarda Brezilyada büyük rezervlerin bulunuşu bu taşın değerini aşağıya çekmiştir .

Yaklaşık 1500 mineral çeşidinden sadece 100 kadarı mücevher taşında bulunması gereken tüm özellikleri ihtiva eder. Bu mineraller arasında beril, topaz, turmalin ve feldspar gibi mineraller, sayısal olarak en fazla bulunan silikatlardır. Sayısal olarak, yakut, safir ve kuvars (ametist, agat gibi) mineral oksitler ikinci sırada yer alırlar.Sadece “c” elementinden başka bir şey olmayan elmas, birinci sıradadır (Tekbaş,2007).

Genellikle süs taşları, sınıf ve tür gibi kategorize edilmiştir. Kristal yapısı ve fiziksel özellikleri aynı fakat kimyasal özellikleri farklı olan iki veya ikiden fazla mücevher taşları bir grubu oluştururlar. Aynı türden taşlar benzeri kristal yapı ve kimyasal özelliklerine sahiptirler; fakat renkleri farklıdır (Tekbaş,2007).

6.2. Değerli Taşların Kullanım Alanları

-Değerli taşlar her şeyden önce süs malzemesi olarak, küçük heykelciklerin yapımında, diğer sanatsal yapılarda ve sergilemek maksadı ile koleksiyonculukta kullanılır.

- Düşük kaliteli elmaslar, endüstriyel uygulamalarda kullanılabilir. Son derece kıymetli oluşunun yanında endüstriyel amaçla kullanımı çok önemli miktarlara ulaşmaktadır. Sertlik derecesinin 10 oluşu yani dünyanın en sert malzemesi oluşu ona ayrıca bu avantajı sağlamıştır. Toz halinde dahi olsa çeşitli şekillerde endüstriyel maksatlarla kullanılmaktadır. Her türlü malzemeyi kesme, delme, ve düzlemede yani aşındırıcı olarak kullanılır.

-Kristal kuvarsin renkleri kıymetli taş olarak ve bazı çeşitleri telsizlerde kullanılır.

-Beril, hassas terazilerde kullanılır.

-Yeşil turmalin,turmalin kaması ve diğer polarizasyon aletlerinde kullanılır.

Agat ,çok sert oluşu ve asitlerin etki etmemesi nedeni ile muhtelif tür agatlar, laboratuvarlar için havan imalatında, ayrıca terazi, bıçak ağızlarında, çeşitli süs ve ev eşyası yapımında, tekstil silindirlerinde ve spatül olarak kullanılabilir.

Kıymetli taşların, iyi Pazar bulması ve ekonomisi, insanlar tarafından taklitlerinin yapılmasına neden olmuştur. 1900'lü yıllarda doğal kıymetli taşlara benzeyen sentetik maddelerin yapımı gerçekleştirilmiştir (Anonim,2001).

6.3- Değerli Taşların Oluşumlarına Göre Sınıflandırılması

Doğadan çıkan her taş gerçek ve değerli taştır. Bunlar özelliklerine göre sınıflandırılmışlardır. Taşların kayıt altında tutulması için gruplandırılmasında kolaylık sağlayan bu sınıflandırma şöyledir:

- **Kimberlit Yatakları** :Kimberlit olarak tabir edilen Volkanik kayaların çıkış, kanallarıdır. Elmasların en yoğun ve ekonomik olarak kazanıldığı doğal yatak türüdür.

- **Pegmatit Yatakları** :Granitlerinde yapılandığı derin dipli kayaların içindeki geçitlerde oluşan kaya türüdür. Pegmatitler işlenebilir, değerli taş mineralleri ihtiva eder bunlar; Termalin, Topas, Aquamarin, Amazonit, Chrysoberyil ve duman Ouarz'ıdır.

- **Metamorfik Yataklar** :Yer kabuğunun hareketi ile derinliklere doğru yataklanan kayaların, ısı ve basınçla değişen mineral yapılarının oluşturduğu yataklardır. Buralardan; Yakut, Alexandrit, Spinell, Granat, Lapislazuli ve Sodalit gibi taşlar kazanılır.

- **Volkanik Kaya Yatakları** :Volkanik kayalar lavların yeryüzüne çıkışıyla oluşan kaya türleridir. Volkanik kayaların içinde yapılanmış değerli taş mineralleri bulunur. Bunlar; Safir, Peridot,Amethyst, Dağ Kristali, Calcedon, Jaspis ve çeşitli formda da Agat ve Opaldır.

- **Hydrotermal Geçitler** :Hydrotermal geçitler kayaların içinde oluşan çatlaklardır ki bunlar zamanla minerallerle dolgulanır. Bu geçitlerde oluşan değerli taşlar; Amethyst, Dağ Kristali, Agat(Akik) ve Rhodochrosit'tir.

- **Tortul Kaya Yatakları** :Küçük partiküller halinde çözülen kayaların su ve rüzgar ile taşınıp bir araya gelmesi ile oluşan kaya türüdür.Bu tür kayalarda oluşan değerli taş Opal'dir.
- **Kayaçlar:** Minerallerin ırmak ve denizlerde doğal transferleri esnasında tutunup oluşturdukları değerli taş yataklarıdır. Bunlar Elmas, Yakut, Safir, Spinell, Granat, Chrysoberyll, Topas ve Zirkon'dur.
- **Oksidasyon Zonları:** Mineral cevherlerinin yer yüzeyinde hava ile temasında oluşan yataklardır. Bakır ve Oksidasyon zonlarında oluşan değerli taşlar, Malakit, Turkuaz, Chrysokoll'dur (Serdar,2005).

6.4- Değerli Taşların Sertlik Derece Çizelgesi

Tablo-1

Sertlik	Test	Taş
1	Tırnakla kolay çizilir	Talk (Sabuntaşı)
2	Tırnakla çizilebilir	Jips, Kayatuzu
3	Bıçakla çizilir	Kalsit
4	Cam kenarıyla çizilir	Fluorit
5	Cam kenarıyla çizilebilir	Magnetit
6	Çelik törpüyle çizilir	Opal
7	Kendisi camı çizer	Kuars, Agat
8	Kendisi kuvarısı ve camı çizer	Topaz
9	Elmas çizer	Korund
10	Çizilemez	Elmas

6.5-Takı ve Aksesuarlarda Kullanılan Değerli Taşlar

Takı ve aksesuarlarda en çok kullanılan değerli taşlar şunlardır:

- Ametist
- Aytaşı
- Akik(Agate)
- Granat

- Elmas
- Hematit
- İnci
- Kalsedon
- Kaplangozü
- Kehribar
- Kristal Kuvars
- LapisLazuli
- Malakit
- Mercan
- Oltu Taşı
- Oniks
- Opal
- Safir
- Turkuaz
- Yakut
- Yeşim
- Zümrüt (Kocabaş,2006).

6.6. Türk Edebiyatında Değerli Taşlar

Cevherlerin başta cennet tasvirlerinden olmak üzere birçok kutsal mekan veya varlığın tasvirinde sık kullanılmasının kaynağı öncelikle Kur'an-ı Kerim ve hadislerdir. Ancak şiirlerde değerli taşlara verilen bilgilerin kaynağı sadece Kur'an-ı Kerim ve hadislerde sınırlı değildir. Bilimsel kaynaklara bakılarak bunlara doğrudan ya da dolaylı olarak yer veren çok sayıdaki metnin varlığından söz edilebilir.

Şairlerin şiirlerinde değerli taşlara bu kadar çok yer vermesinin başlıca sebebinin insanların cevherlerde ele geçirmeyi asla başaramayacakları ölümsüzlük ve sonsuz güzelliği görüyor olması ve bunun da şiirlerde yer almasından hoşnut olmaları olması muhtemeldir (Kutlar,2005).

6.6.1. Osmanlı Dönemindeki Türkçe Değerli Taş Kitapları "Cevahir-name"ler

Osmanlı Dönemi'nde değerli taşlar hakkında yazılmış kitaplar için Farsça "gevher" kelimesinin muarrebî "cevher" ve çokluk biçimi "cevahir" in Farsça name kelimesi ile birleşerek meydana getirdiği "cevher-name" veya "cevahir-name" adı kullanılmıştır. Cevahir-nameler, değerli taşların meydana gelişlerini, nerelerde bulduklarını, cinslerinin adlarını, kıymetlerini, nasıl korunacaklarını, tıpta kullanışlarını ve bunlara ilişkin inanışları ortaya koyan birçok bilgiyi içerirler. Hatta kimi zaman efsaneler, dini nitelikli sözler ya da şiir parçaları da bilimsel amaçlarla kaleme alınmış bu eserler içerisinde yer alır. Kimi cevahir- namelerde değerli taşların yanı sıra süs eşyası olarak kullanılmayan diğer taşlar, yararlarına inanılan bazı maddeler, madenler, mukavviyat ve itriyat hakkında bilgi verilen bölümler de bulunur (Kutlar,2005).

Cevahir-namelerin belirleyebildiğimiz kadarı ile, Türkçe müstakil manzum tek örneği XV. Yüzyılın ünlü adlarından Ahmed-i Bican'a aittir. Ahmed-i Bican'ın mesnevi nazım biçimi ile ve aruzun remel bahrinin “ fa’ilatün fa’ilatün fa’ilün” kalıbıyla kaleme aldığı manzum “ Cevahir-name”si otuz sekiz beyittir. Giriş, konunun işlendiği bölüm ve hatimeden oluşur. Konunun işlendiği bölümde şair,” zer, yakut, zümürürd, piruze, akik-i Yemeni, mercan, kehribar, lajüverd ve seng-i kudret”in özelliklerini anlatır.

Manzumenin yazılış tarihini, kaynağını ve kime sunulduğunu belirlemek mümkün olmamışsa da Dürr-i Meknun ve Acayibü'l Mahlukat'taki bilgilerin de bir kısmının Cevahir-name'de nazıma çekildiği görülmektedir.XVI. yüzyıla ile cevahir-namelerden biri de Za'ifi'nin “ Risale-i Cevahir-namesi”dir. Farsça müntahap (seçki) bir cevahir-nameden tercüme edilen Risale'nin tercümesi 7 Recep 952 (14 Eylül 1545)'te, Külliyyet içindeki yazımı ise 20 Rebiyülevvel 962 (12 Şubat 1555) 'te tamamlanır. İçinde sırasıyla “ elmas, yakut, la'l,zümürürd,incü,piruze, pa-zehr-i hayvani, anber-i eşreb, laciverd, mercan, akik ve yeşim” hakkında çeşitli bilgiler verilmiştir.Değerli taşlarla ilgilenen bir başka alim de XVII. Yüzyıl hekimlerinden Zeynel Abidin İbn-i Halil'dir. Bu konuda kaleme aldığı dokuz bölümden oluşan “ Risaletü'l- Cevahir” adlı eserinde sırasıyla “elmas, yakut, la'l, inci, firuzei pad-zehr, mercan, akik ve yeşim” hakkında başka eserlerden derleme bilgiler yer alır. Eserin bir nüshası Süleymaniye Ktp. Lala İsmail Efendi 389/8'dedir.

XVII. yüzyıl alimlerinden Ayaşlı Şaban Şifa'î Efendi, Rebiyülevvel 1111 ortalarında (Eylül 1699 başları) Sultan II. Mustafa adına kaleme aldığı taşlar hakkındaki kitabına Şifa'îyye” adını vermiştir. Mukaddime, üç fasl ve hatimeden oluşan eserin ilk iki faslında padzehr, üçüncü faslında ise padzehr dışındaki taşların genellikle tıbbi yararları üzerinde durulmuştur. Hatimede ise bazı taşlar hakkındaki acayip ve garip hikayeleri aktarmıştır. Şifa'îyye'nin Topkapı Sarayı Müzesi Ktp. Hazine 489; Topkapı Sarayı Müzesi Ktp.Hazine 551; Nuruosmaniye Ktp. 3544 ve Antalya Kütüphanesi'nde de bir nüshası mevcuttur (Kutlar,2005).

Bu kitapların Türkçe ilk örnekleri XV. Yüzyıl başında Sultan II. Murad dönemine aittir. Sonraki yüzyıllarda da çok yaygın olmamakla birlikte bu türde bazı eserler kaleme alınmıştır. Belirleyebildiğimiz kadarı ile bunların büyük kısmı çeviri veya derleme yoluyla Türkçeye kazandırılmıştır ve sadece biri manzumdur. Ayrıca değerli taşlar, sadece cevherler konusunda yazılmış müstakil eserlerde ele alınmamıştır. Özellikle ansiklopedik nitelikli kimi kitapların bir bölümü de bunlara ayrılmıştır. Söz konusu kaynakların büyük kısmında değerli taşların doğasına ait bilgilerin yanı sıra “ inanç, anekdot, mitoloji, hikaye, etimoloji” gibi farklı alanlarla ilgili olanların da bulunması ve bu bilgilerin birçoğunun farklı yazarlara aile cevahir-namelerde tekrarlanması dikkati çeker (Kutlar,2005).

6.6.2-İslam'da ve Diğer Semavi Dinlerde Değerli Taşlar

İslam dünyası taşlara büyük önem vermiştir. Peygamber Efendimiz akik taşlı yüzük takınırken, Peygamber Efendimizin arkadaşlarından Talha bin Ubeydullah'ın yüzüğünde çok kıymetli bir yakut taşı vardı. Osmanlı ise tahtları, sorguçları, kaftanları ve diğer giysileri kılıçların kabzasını ve kınını, atların eğerlerini... gücü ölçüsünde kıymetli taşlarla bezemiştir. Kur'an-ı Kerim'de çeşitli vesilelerle, özellikle cennet tasvirlerinde, değerli taşlar ve madenlerin geçtiği bir çok ayetler mevcuttur (Kutlar,2005):

-“... O lamba kristal bir fanus içindedir; o fanus içindedir, o fanus da sanki inciye benzer bir yıldız gibidir...” (Nur 24:35).

-“Bunlar Adn cennetine girerler. Orada altın bilezikler ve incilerle süslenirler. Oradaki elbiseleri de ipektir.” (Fatır35:33)

“Yanlarında sedefteki inciler gibi gençler dolaşırlar.” (Tur 52: 24). “Bu iki denizden de inci ve mercan çıkar.” (Rahman 55: 22).

- “(Cennette) bakışlarını yalnız, erkeklerine çevirmiş... eşler vardır... Onlar yakut ve mercan gibidirler (Rahman 55:56,58).

- “Naim cennetlerinde... murassa tahtlara karşılıklı olarak yaslanırlar.” (Vakıa 56: 11, 15-16).

-“İşlediklerine karşılık olarak sedefteki inciler gibi ceylan gözlü olanlar vardır.” (Vakıa56: 22-24)

-“Çevrelerinde gümüş kaplar ve billur kaseler dolaştırılır. Billurları gümüş gibi parlaktır... yanlarında ölümsüz gençler dolaşır, onları gördüğünde saçılmış birer inci sanırsın. (Mürselat 76: 15, 16, 19)(Kutlar, 2005).

Menakıb-ı Çihar –ı Yar-ı Güzin’’ adlı eserin“Elli dördüncü Menâkıbında yer alan bir hikaye şöyledir:

Hazret-i Alî (r.a.) bir gün Fırat nehri kenârında seyr ederken boğulmuş bir kimse gördü. O meyyitin yanına varıp, bakdıkda, gördü ki, serçe parmağında Yemen taşından yüzük var. Hayret edip, meyyit yanında hâzır olan cemâ’atesüâletdi ki, bu meyyitin vefâtına sebep ne oldu. Allahü teâlânın emri ki, sultânımız suya gark olmuştur. Hazret-i Alî (r.a.)buyurdular ki, Yemen taşı taşıyanın suda boğulmaması gerek idi. Bunun hikmeti nedir, diye hayret deryâsına dalıp, tefekküre vardılar. Allah(c.c.) luftundan ve ihsânından, hazret-i Alînin(r.a) bu ızdırâbının geçmesi ve bu elemenden kurtulması için, o meyyitin parmağında olan yüzük taşına dil verip, hazret-i Aliye dedi ki: YâAlî! Yemen taşında buyurduğunuz o hassâ vardır. Lâkin ben Yemenî değilim. Hind diyârının bir taşıyım. Bende o hassâyokdur. Hazret-i Alî(r.a.) bunu işitmekle şâd olup, Allah(c.c.) hazretlerine şükürler eyledi. Hâzır olan cemâ’ate buyurdu ki, suda boğulmaktan kurtulmak hâssası Allahü teâlânın inâyeti ile Yemenî taş mahsûsdur. Başka taşlarda yokdur. O zemândan beri Yemenî taş i’tibâr bulup, parmakda yüzük kılındı. Bu hikâye bir arabî menâkıbdan nakl olundu (Maranki,2010).

Hazreti Musa’nın ve dolayısı ile İsrailoğullarının Mısır’dan çıkışını anlatan Exodus, Hazreti Harun’un kutsal giysisinin iki omzuna altın yuvalar içinde birer Oniks taşı takılmasından, bu taşların üzerine İsrailoğullarını oluşturan on iki kabilenin altışarının isminin sanatkarane şeklinde oyularak işlenmesinden; eni ve boyu birer karış olan göğüslüğüne dört sıra halinde altınla işlenmiş taş yuvaları konulmasından, her sıraya üçer taş kakılmasından söz eder. İlk sıraya, Kırmızı yakut, topaz ve zümrüt, ikinci sıraya firuze, lapis lazuli ve ayaşı, üçüncü sıraya mavi safir, agat (akik) ve ametist, dördüncü sıraya da sarı yakut, onis ve yeşim taşı yerleştirilecek, her taşın üzerine bir İsrailoğlu kabilesinin adı oyulacak ve bu taş o kabilenin simgesi olacaktır. (On iki kabile ve on iki taş, on iki burç takımıyıldızını veya on iki burç insanını çağrıştırmaktadır)’’(Kutlar,2005).

7- AKİK TAŞI VE ÖZELLİKLERİ

7.1- Akik Taşı İle İlgili Genel Bilgiler

AKİK

Bağlı Olduğu Grup Kuvars & Kalseduan (Kadıköy Taşı)

Diğer Adları Achat, Agate

Sertliği 6.5-7.0

Kimyasal Formülü $\text{SiO}_2 + \text{Al, Ca, Fe, Mg, Mn}$

Renği Bir Merkezde Yayılan Kuşaklarda (Bantlarda) Farklı Renkler. (Kırmızı, Gri, Beyaz, Mavi, Kahverengi, Yeşil) .

Çizgi Renği Beyaz

Parlaklığı Donuk Camsı, Yağimsı

Yapısal Görünümü Yarı Saydam , Saydam Veya Opak

Sembolü Olduğu Husus İletişim, Dil

Çıkarıldığı Ülkeler Çin ,İtalya , Madagaskar, Meksika, Mısır, Almanya Ve Hindistan (Maranki,2010).

Akik (agat) silikadan meydana gelen, muhtelif renkli ince ve yuvarlak halkalardan oluşan, yarı saydam, parlak bir mineraldir. Akik, renk tabakalarına göre farklı isimler almaktadır (bantlı agat, gözlü agat, yosunlu agat). Çoğunlukla beyaz ve yeşil olmakla birlikte siyah, kahverengi, kırmızı yada bu renklerin karışımlarını da göstermektedir. Akik, kendine özgü bantlı yapısı ile ağaç gövdelerinin yapısına benzemektedir.

Akik süs eşyası yapımında eski çağlardan bu yana yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Akikten yapılmış kaselerin özellikle Bizans İmparatorluğu'nda çok popüler olduğu bilinmektedir. Akikten

yapılmış kaselerin koleksiyonu Rönesans döneminde Avrupa krallıklarında da popüler olmuş ve bu döneme ait örnekler Avrupa’da birçok müzede sergilenmektedir.

Eski çağlarda akik tılsım ve nazarlık olarak kullanılmıştır. Akik çoğunlukla süslemede kullanılmak üzere ince levhalar halinde kesilmektedir.

Büyük akik kaynakları dünyada Rusya, Brezilya, Mısır, Almanya, İtalya, Uruguay ve ABD’de bulunmaktadır(Atakul,2007).

7.2 - Akik Taşının Oluşumu İşlenişi ve Çeşitleri

7.2.1. Akik taşının Oluşumu

Agat minerali, kriptokristalin silis dokusu ile simgelenen ve grup başı kalsedon olan büyük bir ailenin bir ferdidir. Silisin pekleşmesindeki sıra göz önüne alındığında, agatın yeri opal ve kuvarı da içerisinde barındıran, amorf ve kristalin arası bölgedir. Agat, birkaç mikronla birkaç cm arasında kalınlık gösteren lifsi kalsedon ve/veya kuvarın oluşmuş bantlarının ritmik tekrarlamasından ya da som yığılmasından oluşur. Agatın bantlanması sağlamlık ve sertlik bakımından olumsuzluk gibi görünse de, bir agat örneği kesilip parlatıldıktan sonra bantların birleşim yerleri pürüzsüz, yekpare ve diğer kısımlarla eşit sertliktedir. Bantlı yumrusal ya da dolgusal oluşuklar, silis bileşimli ya da sülfat bileşimli olabilir; ancak bu çalışmada incelenen örnekler sadece silikat bileşimine sahip agatlarıdır. Agatlar oluşum yeri itibari ile üç temel (tortul, magmatik, metaformik) kaya grubu içerisinde bulunabilir. Bununla beraber Çubuk (Ankara) bölgesi agatlarının sadece volkanik (magmatik) kayalara bağlı olarak oluştuğu gözlenmektedir(Hatipoğlu,1998).

Günümüzde 2500’den fazla mineral bilinmektedir ve bunların tamamına yakını sentetik olarak yapılabilmektedir.

Sentetiği mümkün olmayan örneklerden biri de agattır.Çünkü bir mineralin sentetik imalatında o mineralin doğal oluşum mekanizması takip edilir. Agat mineraline insanlık boyunca büyük değer verilmiştir. Oysa agat dünyada çok ender bulunan süs taşlarından değildir. Agata gösterilen ilginin nedeni, henüz tam çözümlenmemiş olan oluşum mekanizmasında yatmaktadır(Hatipoğlu, 2000).

Akik, madeninden başlangıçta bal mumu gibi yumuşak olarak çıkar. Birtakım işlemlerden geçtikten sonra taşlaşır. Onay’ın “*Hâftz Serhi*”n den aktardığı bilgide akik ile anberin madenini kimsenin bilemediği, ikisinin de deniz kenarından toplandığı öğrenilir. (Kurnaz,1992).

7.2.1.1- Ankara-Çubuk Agatları ve Türkiye'deki Bölgesel Akik(Agat) Oluşumları

Ankara-Çubuk-Susuz Köyü civarında skolezit agat (çubuklu agat) ve ateş agatı şeklindeki oluşumlar kalsedon ve kuvars oluşumları ile beraber görülebilmektedir. Yer yer gelişmiş bantlı agatlar kuvars oluşumları ile beraber görülmektedir. Agatlar esas itibarı ile riyolitik kayaçlar içerisinde gözlenmektedir. Volkanik faaliyetler sonrası devam eden silisli suların dolanımı riyolitik kayaçları ornatarak veya çatlaklarına yerleşmiştir. Agatların çubuk yapısı düşük metamorfizma ürünü olarak sonradan gelişen zeolitlere işaret eder. Eskişehir'de de kalsedonlar bantlı agatlar, dendritli agatlar ve sard şeklindeki oluşumlar şeklinde görülmektedir (dendritli yapılar genelde Mg ve Fe çözeltilerinden dolayı meydana gelmektedir).

Bilecik'te Yalacdere köyü civarında şeffaf opaller ile beraber oluşmuş yosunlu agatlar görülmektedir. Çamlıdere ve Kızılcahamam'da silisleşmiş (taşlaşmış) ağaç agatları ve opalleri görülebilmektedir. Yozgat agatları da kendine has konturlu desenleri ile dikkati çekmektedir. Erzurum-Şenkaya'da da agat oluşumları görülmektedir. Ayrıca yurdumuzda agat oluşumlarına özellikle sıcak su kaynakları çevresinde sıkça rastlanmaktadır (Hatipoğlu , 1998).

7.2.2. Akik Taşının İşlenişi

Şekillendirilecek akik taşları, islemeden önce içlerinde bulunan ve oluşumundan günümüze geçirmiş olduğu tektonik faaliyetlere bağlı olan mikro ve makro düzeydeki zayıflık yüzeyleri (fisür,eklem,yarık,çatlak vb..) bulunabilir. Bu zayıflık yüzeyleri kapalı ve açık, sürekli veya süreksiz, yönlü veya yönsüz olabilir. Buna göre bu taşları islerken bu özelliklerin göz önüne alınması gerekir. Akiklerde sıklıkla gözlenen çukur veya boşluklar işleme sırasında bertaraf edilmelidir(Enginova,1990).

7.2.2.1- Kesme, Aşındırma ve Parlatma İşlemi

Kesme işleminde bakır, çelik ya da fosfor-bronz alaşımli, çevresinde ince taneli elmas kaplanmış ve dakikada birkaç bin devir ile tas yüzeyi boyunca aşındırarak kesme işlemi yapan ince ve dairesel testereleler kullanılır . Kesme sırasında oluşan küçük kırıntuları ortamdandan uzaklaştırmak , sürtünmeyi azaltmak ve hem tase hem de testere yüzeyine zarar verebilecek aşırı ısınmayı önlemek için su yada kesme yağı kullanılır. Kesilen dilimler veya parçaların kesim yüzeyleri çeşitli yöntemlerle parlatılabilir. Bu yöntemlerde en yaygını; granit gibi sert taşlarında parlatılmasında kullanılan aşındırma pedleridir. Diğer bir yöntem ise tanburlama yöntemidir. Bu yöntemle kesilen ve parlatılan ürünler dekoratif ve doğal bir obje olarak kullanılabilceği gibi, mineral koleksiyoncuları tarafından da talep görmektedir (Enginova,1990).

7.2.2.2- Kabason olarak isleme yöntemi

Bu yöntemle tasın bir yüzeyi belli bir şekilde (kare,oval,elips,daire.vb) kesilir. Karşıt yüzeyi ise aşındırılarak kubbemsi ya da yarı küresel bir şekil alır. Kabason olarak islenilmesi düşünülen tas ve doğal haline uygun kabason kalıbı ya da şablonu seçilir. Seçim işleminden sonra doğal halindeki en geniş kısımdan kesme makinesinde kesilir. Kesilen bu yüzey üzerine şablon veya kalıp yardımıyla istenilen şekil aktarılır.Aktarma herhangi bir metal kalem veya çivi ile gerçekleştirilir. Burada dikkat edilecek nokta, tas üzerindeki çatlak, kırık ya da istenmeyen oksitli yerlerin biçimlendirmeyi etkilememesi, hem tasta en fazla yararlanabilecek şekilde çizilmesidir. Çizimi yapılan tasın diğer yüzeyini küreselleştirme işlemi için aşındırma makinesi kullanılır. Aşındırma çizgiye sadık kalınarak tasın alt yüzeyinin sınırlarını belirler. Daha sonra yine yontucu tase olabildiğince küresel bir şekil verir. Kaba olarak biçimlenmiş olan bu taşı düzeltmeye hazırlamak için, daha önceden hazırlanmış drop (takviye çubuğu) adı verilen çubuğa mühür mumuyla veya diğer yapıştırıcılarla yapıştırılır .Düzeltilme işleminden sonra parlatmaya geçilir. Parlatma için düzeltme makinesine, parlatma diski olan keçe yapıştırılmış demir disk takılır. Keçe üzerine suyla beraber tatbik edilen parlatma tozuyla tasın parlaması sağlanır. Küresel yüzeyin parlatılmasından sonra taş droptan ayrılır. Bu kez düzeltme işlemi düz olan yüzey için yapılır. Düzeltme diskin üzerinde küçük tane boyutlu aşındırıcı toza doğru gidilerek düzeltme tamamlanır. Daha sonra pürüzlerden arınmış olan bu yüzey keçe üzerine parlatılır(Enginova, 1990).

7.2.2.3- Tanburlama Yöntemi

Tanburun süs taslarında parlatılmasında M.Ö.4000 yıllarında Çinliler tarafından kullanıldığı bilinmektedir. Çinliler kuvars ve yeşim islerken, Eski Mısırlılar jasp, Astekler kuvars kristalleri ve turkuaz işlemişleridir. Gemolojide işçilik ve hammadde olarak en ekonomik yöntemdir. Hammadde olarak diğer yöntemlerde çatlak ve kırıklardan dolayı islenemeyen kesim işlemi sırasında artık olarak kalan parçalar kullanılabilir. Ancak esas olarak tanburlanmak istenen paralar çekiçle istenilen boyuta (1-5cm) kırılarak hazırlanır. Ayrıca tanburlama yöntemiyle kaba düzeltme yapılan kabason ya da plaka biçimli tasların ince düzeltme ve parlatma işlemi yapılabilir. Bu şekilde yapılması durumunda süre ve işçilikten tasarruf sağlanabilir. Tanburlanmış taslar merkezlerinden geçen bir doğrultuda delinerek istenilen takı tasarımlarında kullanılmaya hazır hale getirilebilir.(Türe,Savaşçın,1986)

7.2.3- Akik Taşının Çeşitleri

Akik taşı, kalsedon kuvarsının bir türü olan yarı saydam mineral ve ana bileşeni SiO₂dir. İçerdiği diğer bileşenlere ve oluşum koşullarına bağlı olarak çok farklı renk ve dokularda olabilir.

Argunşah(1999)'a göre *Tuhfe-i Murâdi*'de akikin sekiz çeşidinden söz edilir. İyisi Yemen'in başkentinden çıkar. Birinci çeşidi **Yemen San'âsı**'260dır.Özelliği açık kırmızı renkte olmasıdır. Gül rengindedir. Parlıtsı ve nuru yerindedir. Bu çeşidi diğer çeşitlerden iyidir. İkinci çeşidi

rabtdir. Rengi kıvıl ya da sarıdan meydana gelmiştir. Bu akikin rengi bir et suyunun rengine benzer. Üstüne tuz ekilip konduktan sonra oluşmuştur. Üçüncü çeşidi bakır rengine kıvıl akiktir. Dördüncü çeşidi gök rengine benzer. Besinci çeşidi siyahımsıdır. Altıncı çeşidi sarı renktedir. Yedinci çeşidi beyazdır. Sekizinci çeşidi beyaz ile sarıdan meydana gelmiştir. Bu çeşidin en iyisi gül rengine benzeyendir....

Akik (Agat) taşının en bilinen renk ve çeşitleri şunlardır:

7.2.3.1-Kırmızı Akik:

Kırmızı akik agatın, gülü, dudağı veya şarabı hatırlatan turuncuya çalan kırmızı renkli türüdür. Karnelyan diye de anılır.Temel rengi kırmızı olmakla birlikte kırmızı akiğin doğal, kahverengi, sarı, beyaz, gri gibi farklı renklerde dalgalı bantlara sahiptir. Yüksek ısıya maruz kalanlarda beyazımsı bir görünüm de vardır.

Akik taşı veya gri / renksiz bölümü yahut benzeri taşlar yapay şekilde renklendirilerek kırmızı akik diye piyasaya sürülmektedir. Bazı taş ustaları ise renklendirmede bal kullanmaktadır. Yararını görmek için doğalını kullanmak gerekir. Yapay olarak renklendirilen taşlarda çoğunlukla bant oluşumu ya görünmez, ya da belli belirsiz hale gelmektedir(Kocabaş,2006).

Şekil- 24 Kırmızı akikten kolye ucu(www.google.com) Şekil-25 Kırmızı akikten tespih(www.google.com)

7.2.3.2-Mavi Akik

Mavi akik, rengi maviden griye kadar uzanan, çoğunlukla bu renklerin bantlar halinde birlikte bulunduğu akiktir.

Akik taşının gri / renksiz bölümü yahut benzeri taşlar yapay şekilde renklendirilerek mavi akik veya yeşil akik diye piyasaya sürülmektedir. Yararını görmek için doğalını kullanmak gerekir. Yapay olarak renklendirilen ve mavi akik diye satışa sunulan taşlarda, çoğunlukla bant oluşumu ya hiç görünmez, ya da belli belirsiz hale gelir (Kocabaş,2006).

Şekil- 26 Mavi Akik cameo(www.goldpromoter.com)

Şekil-27 Mavi Akik bilye

Şekil-28 Mavi akik cameo

7.2.3.3-Yeşil Akik

Kalp merkezli bölgede bulunan kalp şakrasının rengi yeşildir. Uyumsuz çalışması halinde, kırılabilirlik, alınganlık, karamsarlık, gerilim, iç sıkıntısı, her türlü bağımlılıklar, kendini küçümseme ve değer vermeme gibi durumlarla karşılaşılır...”Yeşil akik taşlı bir takı takılması durumunda bu gibi sıkıntılar giderilebilir.(www.maranki.com)

Şekil-29 Yeşil Akik yüzük(www.marankialisveris.com)

Şekil-30 Yeşil Akikten tespih((www.tasmahall.com)

7.2.3.4-Siyah ve Beyaz Akik(Oniks):

Siyah akik, kararlılık ifade eder.Tek tek çakralara yerleştirildiğinde çakralar daha net bir şekilde hissedilir.Ayrıca siyah akik kötü alışkanlıkların giderilmesinde de çok etkilidir. Oniks taşı, duyulan kaygılara karşı etkilidir. Gelecek kaygısını yok eder. (www.kalsedontasi.com)

Şekil-31 Beyaz Akikten Atatürk biblosu(www.tasmahall.com)

Şekil-32 Beyaz Akik kesiti(www.google.com)

Şekil-33 Siyah Akik Yüzük

Şekil-34 Siyah Akik yüzük

Şekil-35 Siyah-Beyaz Akik kesiti

(Şekil 33-34-35 www.google.com)

7.2.3.5-Mor Akik

Akik taşının çok sık rastlanılmayan bir rengidir.Nadiren bulunur.

Şekil-36 Kesilmiş Mor Akik Yumrusu
(www.google .com)

Şekil-37 Kırmızı-Mor Bantlı Akik
(www.tuanagem.com)

Şekil-38 Mor Akikten Yüzük(www.google.com)

Şekil-39 Mor Akikten Tespih(www.google.com)

7.2.3.6- Yosunlu Akik (Dentritik Akik-Moss Agate)

Temel rengi açık yeşil ve beyaz karışımı olan yosunlu akik, içinde yosun görünümlü daha koyu renkler taşımaktadır.... En önemli farkı saydam oluşudur. Yosunlu akik kullanmak isteyenlerin dikkat etmesi gereken, saydam olanını almalarıdır(Kocabaş,2006).

Şekil-40 Yosunlu Akik

Şekil-41 Yosunlu Akik

Şekil-42 Yosunlu Akik

(Şekil 40-41-42 www.google.com)

7.2.3.7-Bantlı Akik (Sardonyx)

Antik çağlardan beri tedavi ve koruma taşı olarak kullanılmıştır. Adını karneol grubundan olan “Sarder” ve Onyx taşından alır. 5 duyunun taşı olarak bilinir. Bütün duyu organlarına hassasiyet vermesi ve güçlendirmesi için, bağışıklık sistemini güçlendirmek için, solunum yolu enfeksiyonları için, omurgayı ve parasempatik sinir sistemini güçlendirmek için, hastalıkların tekrarlanmasını önlemek için, dikkat ve katı olmayan esnek bir değişmezliğe sahip olmak için, dostlukları pekiştirirken kendi çıkarlarımızı da korumak için kök ve 3.göz çakrada kullanılır. Enerjiyi bastırma özelliğinden dolayı birkaç günden fazla vücutta taşınmamalıdır(www.masor789.blogcu.com).

Şekil-43 Bantlı Akik Boncuklar

Şekil-44 Bantlı Akik Küpe

Şekil-45 Bantlı Akik Boncuk

(Şekil 43-44-45 www.google.com-görseller)

7.2.3.8-Göz Akik Genelde bantlı akiğin yuvarlak olarak kesilmesi ile ortaya çıkan göz şekline bazı akik oluşumlarında ise doğrudan rastlanmaktadır.

Şekil-46 Akik kesitte göz şekli

Şekil-47 Akik boncuklu bileklik

Şekil-48 Göz akik

(Şekil 46-47-48-49 www.google.com –görseller)

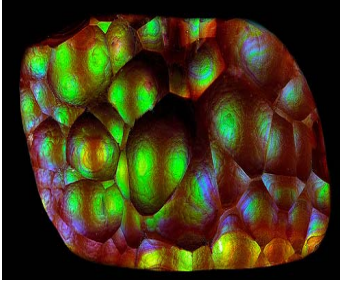

Şekil-49 Brezilya göz akiği

Brezilya’da bulunan göz agat taşı. Göz şeklindeki taşlar, geleceği görmeye çalışmanın en eski halidir. Saf bir kristalde, mineral kirlenmesiyle ortaya çıkan göz şekilleri tanrıçanın gözleridir ve her şeyi gördüğüne göre, eski insana, yansımalarından anlam çıkarmak makul gelmiştir(www.google.com-görseller).

7.2.3.9- Ateş Akiği (FireAgate)

‘‘Akiğin değerli opal taşına benzeyen, yarı-şeffaf olup içerisinde katmanları görünen, kısmi sarı-yeşil ışıltılara sahip olduğu bir türüdür ve akiğin en değerli türlerinden biridir. Taşta ne kadar çok ışıltı varsa değeri de o derece fazladır’’(www.defineyeri.net).

Şekil-50 Ateş akiği kesiti

Şekil-51 Göz şeklinde ateş akiği

Şekil-52 Ateş akiği kolye ucu

(Şekil 50-51-52 www.google.com- görseller)

7.2.3.10-Fosilli Akik (TurritellaAgate)

Turritellaagate , fosil kabuklar içeren bir silisyumlu tortul tabakadır.Bu malzeme ‘‘turritella ‘‘olarak adlandırılmasına rağmen bu kabukların’’ gastropodgoniobasis (elimia)’’ olması muhtemeldir.Turritellaokyanuslarda yaşayan daha kısa ve daha geniş bir salyangoz grubudur. Bu oluşumda görülenler ise tatlı su salyangozudur. Profesyonel ve amatör araştırmacıların bu durumu ortaya koymasına rağmen taşın adı Turritella olarak kalmıştır(www.priweb.org).

Turritella akiği güçlendirici ve koruyucu bir taştır.Yeryüzünün iyileşmesinde yardımcı olmak için bir iletişim aracıdır. Kişinin kendi kaderini kontrol etmesinde yardımcı olduğu söylenir. Mükemmel bir topraklama taşıdır. Hayatta kalma içgüdüsünü artırmada yardımcı olabilir. Geçmiş hayatını yaşar ancak aynı zamanda da yaşama yardımcı olmak için yararlı bilgiler ortaya koyar (www.divinecrystals.com).

Şekil-53 Turritella akik kesiti

Şekil-54 Turritella akik parçaları

(www.en.wikipedia.org)

(www.greenearthstones.com)

7.2.3.11-Yılan Derisi Görünümlü Akik (Snake Skin Agate)

Bu taşın doğada bulunuş şekli şekilsiz yumrular halindedir.Yumruların dışı ve içi yılan derisi deseni görünümündedir.

Şekil-55 Yılan derisi akik yumrusu

(www.pebblepup.com)

Şekil-56 Yılan derisi akikten dizilmiş kolye

(www.judyklimek.com)

Şekil-57 Yılan derisi akik kolye

(www.picasaweb.google.com)

Şekil-58 Yılan derisi akik taşlı broş

(www.tabra.com)

7.2.3.12-Gölge Akik (Shadow Agate)

Taşın oluşumunda kendiliğinden ortaya çıkmış olan gölgelerin desen görüntüsü verdiği akiklerdir. Örneklerde görülen tamamen akikten yapılmış olan bu şişelerin üzeri, taşların doğal desenlerine uygun malzemelerle yapılan ufak eklemelerle süslenerek orijinal eserler meydana getirilmiştir.

Şekil-59 Gölge akik şişe

(www.mossgreen.com.au)

Şekil-60 Gölge akik şişe

(www.artfact.com)

Şekil-61 Gölge akik şişe

(www.google.com)

7.2.3.13-Su Çizgisi Akik (Water Line Agate)

Taşın oluşumundaki farklı renklerde katmanlar çizgiler halinde görülmekte ve dalgalı veya sakin görüntüde su manzaraları oluşturmaktadır.

Şekil-62 Su çizgisi akik kesiti

(Şekil 62-63 www.imrevolting.net)

Şekil-63 Su çizgisi akik katmanları

Şekil-64 Su manzaralı taş kesiti

(www.hasankocabas.com.tr)

7.2.3.14-GeodeAgat

Adının bir yer veya özel bir isimden türemiş olması muhtemel olan bu akiğin anlamı genellikle kristallerle kaplı içi boş nodülleri ifade eder. Bu agat çeşidi de yılan derisi akik te olduğu gibi yumrular halinde bulunur.Yumrular düzgün olarak kesildiğinde ortaya harikulade görüntüler veren kesitler çıkmaktadır.(www.sailorenergy.net)

Şekil-65 Yumurta formunda geodeagat(www.allthat gifts.com) Şekil-66 Geodeagat taşından kesit(houseofgems.com.au)

Şekil-67 Üçgen formda geodeagat kesiti

Şekil-68 Kesilmiş geodeagat yumrusu

(www.google.com)

(www.rockcraftgems.net)

7.3 – Akik Taşının Çıkarıldığı Ülkeler

Her rengi bulunan bu kıymetli taşın anavatanı Yemen'dir. Akik-i Yemani diye meşhurdur. Bir deyişe göre, güneş ışınlarının dik vurduğu yerde kıymetli taş meydana gelir. Akiklere daha çok volkanik arazilerde rastlanır. Bizde Yemen taşı adı verilen kırmızı taşların bir kısmı da akik çeşididir. Akikin madeni çoktur. Hemen her yerden elde edilen bir taktır. Genellikle deniz kıyılarında, ırmak yataklarında, çöllerde bulunur. Sirvânî akikin madeni olarak, Yemen'i, Rumîyye Denizi'nin sahillerini, Basra, Magrib ve Hindistan'ı gösterir (Atakul; 2007).

Büyük akik kaynakları dünyada Rusya, Brezilya, Mısır, Almanya, İtalya, Uruguay ve ABD'de bulunmaktadır.

7.4 - Akik Taşının Sağlık Açısından Etkileri

Akik takı olarak kullanıldığında veya kişi üzerinde bulundurduğunda şu yararları görülecektir. Ancak bedene temas etmesi , en azından güneş enerjisi olmak üzere doğadaki enerjinin taştan geçerek bedene ulaşabilmesi gerekir. Gümüşten yapılmış yüzük , kolye veya broş taşı olarak kullanılması yararını artıracaktır.Genel olarak akik taşı güçlü bir iyileştiricidir. Bünyesinde bulunan ve taşı rengini veren çeşitli mineraller farklı hususlarda şifa kaynağıdır.

7.4.1 – Akik Taşının Fiziksel Etkileri

- Vücuttaki fazla veya olumsuz enerjiyi boşaltır ve böylece stresi yok eder.
- Bedeni güçlendirir
- Lenflerin sirkülasyonunu rahatlatır
- Tansiyonu dengeler, özellikle düşük tansiyonu normal seviyesine getirir.
- Kalbi korur, kan dolaşım sisteminin düzenli çalışmasını sağlar.
- * Bedenin gerginlik olan kısımlarına sıcaklık hissi verir ve gerginliği azaltır. Ağrıları gidermek için kullanılabilir.
- * Cilt hastalıklarına karşı etkilidir. Damarları kuvvetlendirir.
- * Güçlü ve erkeksi bir enerjiye sahip olan akik, cinsel organlar ve cinsel güç için faydalıdır.
- * Hamilelikte hem anne hem de bebeğin sağlığı için faydalıdır ve bu süreç içerisinde kullanılması özellikle önerilir.
- * Kemik ve diş yapısının korunmasında faydalıdır.
- * Mavi renkli olan diğer taşlar gibi, mavi tonlarında olan akikler de akiğin diğer türlerinden farklı olarak boğaz çakrasında etkilidir ve boğaz ile ilgili sorunlarda kullanılabilir (Sözer ,2007).

7.4.2. Akik Taşının Metafiziksel ve Psikolojik Etkileri

- * Canlılık veren enerjisiyle, kendinizi sıkıntılı ve kötü hissettiğiniz anlarda olayların iyi yönünü de görmeyi sağlar. İnsanların olumsuzluklarından kolayca etkileniyorsanız akik size iyi gelecektir.
- * Dünyevi başarıyı simgeleyen akik, negatif enerjiye karşı koruma sağlar ve tükenmiş olan cesareti canlandırır. İşadamlarının bu taşı, özellikle belin altında (cepte veya yüzük olarak olabilir) taşınmaları faydalı olacaktır. Özellikle yüzük olarak kullanıldığında, kişinin kendisine güvenini artırır.
- * Kendisini taşıyan kişiye güç, keyif ve iyimserlik hissi verir. Ceplerinde bu taşı taşıyan çocukları olumsuz duygulardan ve münakaşalardan uzak tutar.

- * Kırmızımsı turuncu renkteki akikler fiziksel canlılığı artırarak tembelliği giderir. Yaşanılan ana yoğunlaşma isteğini güçlendirir.
- * Mavi dantelli akik taşı; sosyal ortamlarda gereksinim duyulan serinkanlılık ve özgüven duygularını güçlendirir. Konuya yoğunlaşmaya ve konuşmaya yardımcı olur. Sinir bozukluklarını yatıştırır ve topluluk önünde yapılacak konuşmalarda duyulan heyecanı giderir.
- * Mavi renkli olan akikler nazara karşı etkilidir. Ayrıca; sadece rengiyle bile kişinin içini ferahlatan mavi akik, konuşma güçlüğü çekenler için faydalıdır.
- * Yosun akik, insanın içini koşulsuz sevgi ile doldurur ve kişinin ruhsal gelişimine yardımcı olur.
- * Akıl ve mantık gücünü geliştirir.
- * Duygu ve sevgi aşılar, kendilerine duyulan sevgileri algılatır(Kocabaş,2006).

7.5 – Akik Taşının Şiir ve Edebiyattaki Yeri

Sevgilinin dudağıyla ilgili olarak yapılan tasavvurlardan birisi de akik taşı benzetmesidir. Divan şiirinde dudak bazen akik taşına benzetilir. Akik taşı daha çok Yemen civarında çıkarılan değerli bir taştır. Şairlerimiz değerli olması ve rengi itibariyle akikle sevgilinin dudağı arasında ilişki kurmuşlardır. Ancak akik taşının sevgilinin dudağıyla ilgisi sadece kıymetli bir mücevher olması ve biçimsel benzerlik taşınması itibariyle olmasa gerektir. Zira akik taşının sağlık açısından son derece faydalı yönleri bulunduğu da bilinir. Mesela, akik taşının kalp çarpıntısını önlediği, kalbe kuvvet verici özelliğinin bulunduğu söylenmektedir. Benzer şeyleri mercan için de söylemek mümkündür. Mercan da sevgilinin dudağına benzetilir. Mercanın da tıpkı akik taşı gibi kalp çarpıntısına karşı faydalı olduğu, kalbi kuvvetlendirdiği bilinmektedir. Bunun için akik taşı ve mercanı öğütüp balla karıştırmak ve öylece içmek gerekir. Ayrıca her iki taşı da üzerinde taşımak kalp çarpıntısını giderir. Şairin de aşkın yoğunlaştığı organ kalptir; aşkın merkezi orasıdır. Kalp hasta olunca ilacını da aramak gerekir. Âşık için en iyi ilaç, sevgilinin akik taşı ve mercan gibi şifalı olan ve âb-ı hayâtı bile utandıran dudağıdır:

Dedim lebin ki âb-ı hayâtı hacil kılur

Mercân mı ya akîk-i Yemen dedi ikisi de (Kocabaş,2006).

7.5.1 - Mesnevi Şerif Beyitlerinde Akik Taşı

Yüz. ben, kaş. Akik gibi dudaklar. Sanki ince bir perdeden Tanrı parlamış. Şeytan, incecik perdeden Tanrı tecelli etmiş gibi o işveyi görünce derhal yerinden sıçrayıp oynamaya koyuldu (www.unitedamericanmuslim.org).

7.5.2 - Menkıbelerde Akik Taşı

Elli dördüncü Menakıb: Hazreti Ali (r.a.)bir gün Fırat nehri kenarında seyrederken boğulmuş bir kimse gördü.O meyyitin yanına varıp bakınca gördü ki,serçe parmağında Yemen taşından bir yüzük var.Hayret edip meyyit yanında hazır olan cemaate sual etti ki bu meyyitin vefatına sebep ne oldu.Allahü tealanın emri ki ,sultanımız suya gark olmuştur.Hz. Ali(r.a.)buyurdular ki,Yemen taşı taşıyanın suda boğulmaması gerek idi.Bunun hikmeti nedir,diye hayret deryasına dalıp tefekkürde vardılar.Allah(c.c.)lütfundan ve ihsanından,Hz. Ali'nin bu ızdırabının geçmesi ve bu elemenden kurtulması için ,o meyyitin parmağında olan yüzük taşına dil verip ,Hz. Ali'ye dedi ki:YaAli!Yemen taşında buyurduğunuz o hassa vardır.Lakin ben Yemeni değilim.Hind diyarının bir taşıyım.Bende o hassa yoktur. Hz. Ali (r.a.) bunu işitmekle şad olup,Allahü Sübhanehü ve teala ve tekaddes hazretlerine şükürler eyledi.Hazır olan cemaate buyurdu ki,suda boğulmaktan kurtulmak hassası da Allahü tealanın(c.c.)inayeti ile Yemeni taşa mahsustur.Başka taşlarda yoktur.O zamandan beri yemeni taş itibar bulup,parmakta yüzük kılındı.Bu hikaye bir Arabi menakıbdan nakl olundu'' (Maranki,2010).

7.5.3 - Şiirlerde Akik Taşı

Eğerçi ağır olur taş kopduğu yirde
Sitâre var ki 'akîkii der **Yemen**'de garib
Ey Ruma 'akîk ilten sakın ki ziyân eyler
Kanlu yaşum ucından 'âlem **Yemen** olmuşdur
Başın ortaya koyub lâ'lüñekas didse şeker
Saht olur işidüb enkânda 'akîki**Yemenin**'.

Necati BEĞ

Yemen, akik taşı münasebetiyle şiirde geçmektedir. Şiirde akik kanlı gözyaşının ve dudağın benzetileni olarak kullanılmıştır(Turan,2009).

Süheyl, güney yarım kürede bulunan parlak ve büyük yıldızın adıdır. Yemen'den çok iyi görülebildiği için buna Süheyl-i Yemeni de denilmektedir. Efsaneye göre akik taşı, rengini bu yıldızdan almış. Akik taşı kırmızı renkte kıymetli bir taştır. Edebiyatta Süheyl yıldızının tesiri ile renk kazanan akik, bu yıldızın en parlak görüldüğü Yemen'den çıkarılmıştır. Dudak renk bakımından akik'e benzer. Yine aşğın göz yaşları da akik rengindedir. Hazan mevsiminde yapraklar kızılılaşır ve akik rengini alır. Divan şiirinde bu tablo, Süheyl yıldızının bostanı istila ederek etrafı kana bulamasına teşbih edilmiştir. Çünkü yapraklar zümrüt gibi yeşil iken kızarıp akik rengine dönmüş ve çimenliklere yayılmıştır. Süheyl yıldızının istilası olarak görülmesi ise, bu yıldızın bu yarım kürede görülmeyişindedir. Süheyl yıldızı güney yarım küreden gelip kuzey yarım küreyi istila etmiş ve ortalığı kana bulamıştır (Erkal,2001).

Subh-dem irdi meğer bustana enfas-ı Yemen
Gark-ı hun itmiş cihanıya Süheyl-i tığ-zen
Kim akik-i lal-renk olmuş zümürürden çemen
Resm-i bi-hemtana ey dest-i hazan sad-aferin ‘’(Erkal, 2001).

‘‘Fıtil-i şem’ibezmirište-i canımdan alsınlar
Mey-i yakutu fem-i çeşm-i giryanımdan alsınlar
Haber ver ey seba gevher-i fûruşan-ı Bedehşan’a
Akik-i la’l-i gülunu kızıl kanımdan alsınlar.’’

Manası şöyledir:

Işğın fitilini canımın sohbet meclisinin ipliğinden alsınlar,
Yakutun suyunu da ağlayan gözlerimden alsınlar
Ey sabah yeli, Bedehşan şehrinin mücevher satıcılarına haber ver,
Al renkli akik taşını ve gül renkli kıymetli taşı kırmızı kanımdan alsınlar.

Adıyamanlı Şair Asım Efendi(www.idealdusunce.com)

Ak Bilekte Sarı Akik

Zülfün de gerdana dökük
Gözün melul kaşın yıkık
Dostum neler duydun bugün
Yüce dağdan bakınırdın
Lale sümbül takınırdın
Seni benden sakınırdım
Sen ellere uydun bugün

Kani Karac'oğlan kani
Veren alır tatlı canı
Ummadığım kara donu
Yar karşımda giydin bugün

Karac'oğlan(www.iskenderiye.com)

Küçük Anne

Küçük anne, kelepir kız,
Bir şey söyle bana,
Bana bir laf et ki binlerce,
On binlerce görüntü anlatamasın.

Genceli Nizami'nin dediği gibi
Taşı onunla yıkasalar
Üzerinde akik biter,
Bakışların ki..
İkinci bir parıltı var senin bakışlarında
Keşke yalnız bunun için sevseydim seni.

Cemal Süreyya(www.cemalsureyya.com)

7.6 – Akik Taşının Kullanım Alanları

7.6.1- Takılar

7.6.1.1 - Akik taşı yüzük

Şekil- 69 Yeşil akik yüzük(www.google.com)

Şekil- 70 Gül kesimli akik taşı yüzük(www.gittigidiyor.com)

Şekil- 71 Akik yüzükler (www.google.com)

Şekil- 72 Akik yüzük(www.gittigidiyor.com)

7.6.1.2 - Akik Taşlı Kolye

Şekil- 73 Akik kolye(www.elyapimitakitasarimi.com)

Şekil- 74 Akik kolye ucu(www.atilimliyiz.com)

Şekil- 75 Akik işlemeli bez takı(efebayram.blogcu.com)

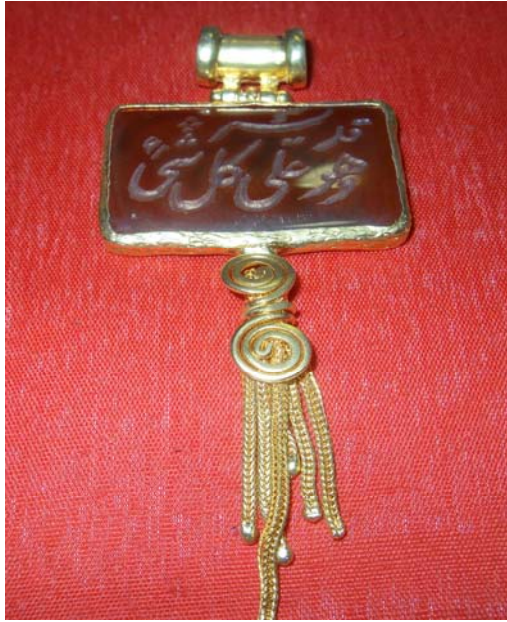

Şekil- 76 Yazılı akik kolyeler(www.google.com)

7.6.1.3 - Akik Taşı Kolye Ucu

Şekil- 77 Kırmızı akik taşı telkâri kolye ucu (Samanpazarı –Ankara) Şekil- 78 Yeşil akik taşı broş(BEGV-Samanpazarı)

Şekil- 79 Yazılı akik taşı kolye ucu (Bedensel Engellileri Güçlendirme Vakfı-Samanpazarı-Ankara)

7.6.1.4 - Akik Taşı Bileklik

Şekil- 80 Akik taşı bileklik(www.google.com)

Şekil-81 Kırık akik boncuklu bileklik(www.google.com)

Şekil – 82 Değişik renkli akik bileklik(www.google.com)

Şekil- 83 Kırık akik boncuklu bileklik(www.google.com)

7.6.1.5 - Akik Taşlı Küpe

Şekil- 84 Yeşil akik taşlı küpe(www.zevkliyiz.blogcu.com)

Şekil- 85 Akik küpe (www.google.com)

Şekil- 86 Akik küpe (www.google.com)

Şekil- 87 Akik küpe (www.google.com)

7.6.1.6 - Akik Taşı Bilezik

Şekil 88 Kırmızı akikli markazit bilezik(www.gittigidiyor.com)

Şekil89 Kırmızı akikli bilezik (Eskil Gümüş -Karum/Ankara)

Şekil -90 Akikli Türkmen bilezik(www.google.com)

Şekil- 91 Kırmızı akik taşlı bilezik(www.google.com)

7.6.2 - Giyim Aksesuarları

7.6.2.1 - Akik Taşlı kemer

Şekil-92 Kırmızı akik boncukla işlenmiş kadife kemer (www.anatoliaantik.com)

Şekil- 93 Akikli kemer tokası (www.sanattarihi.org)

Şekil-94 Akik taşlı telkâri kemer (Eskil Gümüş Takı-Karum/Ankara)

7.6.2.2 - Akik Taşlı kol Düğmeleri

Şekil- 95 Kırmızı akikli kol düğmesi(www.saraytelkari.com)

Şekil- 96 Yazlı akik taşı kol düğmesi (www.google.com)

Şekil- 97 Kırmızı ve yeşil akik taşı kol düğmesi (www.boybeyipirlanta.com)

7.6.2.3. Akik Taşlı Saatler

Şekil- 98 Akik taşı markazit saat (www.dogankuyumculuk.com)

Şekil- 99 Akik taşlı köstekli saat (www.gittigidiyor.com)

7.6.3 –Ev Aksesuarları

7.6.3.1 - Akik Taşlı Ayna

Şekil-100 Akik taşlı ayna (www.google.com)

7.6.3.2 - Akik Taşlı Masa ve Duvar Saati

Şekil –101 Akik taşlı duvar saat (www.alalimsatalim.com)

Şekil – 102 Akik kesitinden masa saati(www.google.com)

Şekil- 103 Akik masa saati (www.bizde.com)

Şekil- 104 Yeşil akik masa saati(Agat gümüş-Ankara)

7.6.3.3 - Akik Taşlı Biblo

Şekil- 105 Kırmızı akik fil (www.google.com)

Şekil-106 Akikten ağaç biblo (Agat Gümüş- Ankara)

Şekil- 107 Renkli agat dilimlerinden yapılmış kelebekler(www.maramoda.com)

7.6.3.4 - Akik İşlemeli Kırkent

Şekil-108 Akik taş işlemeli kırkent(www.google.com)

Şekil-109 Akik taş işlemeli kırkent(www.google.com)

7.6.3.5 - Akik Taşından Rüzgarlık

Şekil- 110 Agat dilimlerinden yapılmış rüzgarlık (Agat gümüş-Kızılay/Ankara)

7.6.3.6 - Akik Taşından Raf Objesi

Şekil-111 Agat dilimlerinden yapılmış raf objesi (Agat Gümüş- Kızılay/ Ankara)

7.6.3.7 - Akik Tespih

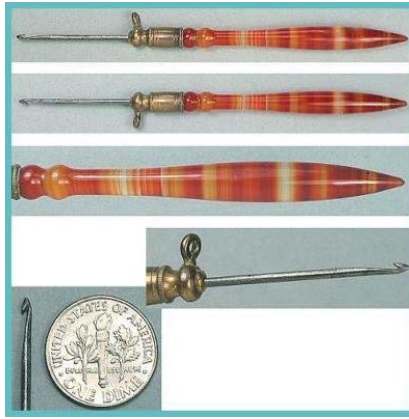
Şekil-112 Akik tespih(www.berilbeser.com)

7.6.3.8 – Akik Taşından Sigara Ağzlığı

Şekil- 113 Kırmızı akikten sigara ağızlığı(www.bizde.com)

7.6.3.9 - Akik Taşlı Tığ

Şekil – 114 Kırmızı akik saplı tığlar(www.google.com)

7.6.3.10 - Akik Taşlı Yemek Çatal-Bıçakları

Şekil- 115 Sapları çeşitli akik çeşitlerinden yapılmış çatal bıçaklar(www.christies.com)

7.6.3.11 - Akik Taşından Bardak Altlığı

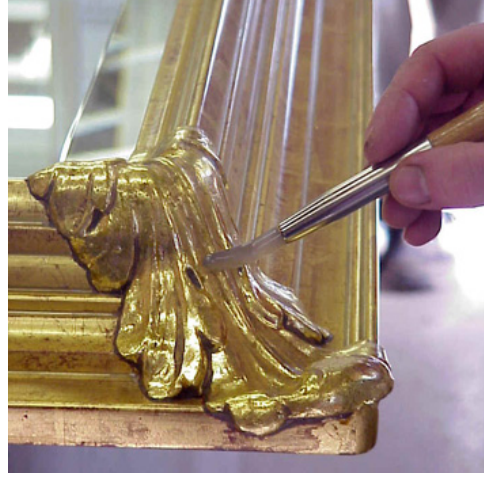
Şekil-116 Akik bardak altlıkları(www.maramoda.com)

7.6.3.12 - Akik Taşından Mumluk

Şekil- 117 Mavi akikten mumluk(www.maramoda.com)

7.6.3.13 - Akik Altın Mühreleri

Şekil-118 Akik altın mühreleri (www.google.com)

7.6.3.14 - Akik Taşlı Sürme Kabı

Şekil- 119 Akik taşlı sürme kabı(www.google.com)

8 - AKİK TAŞININ KUYUMCULUKTAKİ YERİ

8.1 - Akik Taşının Dünya Kuyumculuğundaki Yeri

8.1.1 - Antik Dönemde Akik Taşının Kullanımı

Bir çok müze koleksiyonunda antik dönemlere ait taştan yapılmış takı ve aksesuarlara rastlanmaktadır. Akik taşının yeryüzünde bulunduğu alanların geniş olması ,en eski dönemlere ait eserlerde bile akik taşının oldukça fazla olarak karşımıza çıkmasına neden olmaktadır. Bu eserlerde akik taşının beyazdan kırmızıya hatta siyaha yakın bir çok renkte olanları kullanılmıştır. Şekil 81 de akikten yapılmış küpe ve yüzük taşları görülmektedir.

Şekil- 120 Antik dönem kabaşon taşları(www.google.com)

8.1.2 - İskoç Medeniyetinde Akik Kullanımı(Scottish Antique Agate Jewellery)

Antik İskoç akik mücevherlerinin dünya kuyumculuğunda özel bir yeri vardır. İskoç medeniyetinde akik taşının çok geniş kullanım alanı vardır. Sadece takı ve aksesuar değil mutfak ve ev aksesuarlarına kadar bir çok materyalin yapımında akik taşı kullanılmıştır. Bu ürünlere bakıldığında akik taşının bir çok rengi ile karşılaşmak mümkündür.

Şekil-121 Akik taşlı İskoç takı ve aksesuarları (www.google.com)

Şekil-122 Akik taşlı İskoç kolye ve bileklikler (www.google.com)

8.1.3 - Mısır Medeniyetinde Akik Taşının Kullanımı

Dünya üzerinde kurulmuş en önemli ve büyük birkaç medeniyetten biri olan Mısır medeniyeti kuyumculuk alanında yapılmış şaheserlere sahiptir. Binlerce yıl toprak altında mezar odalarında kalan ancak güzelliğinden ve değerinden bir şey yitirmeyen bu kuyumculuk şaheserleri Mısır'da ve dünyanın dört bir yanındaki büyük müzelerde halen sergilenmektedir. Mısır kuyumculuğuna ait takı ve aksesuarlardaki ince işçilik, profesyonel altın işleme malzemelerinin kullanıldığını göstermektedir. Mısırlıların altın işçiliğinin kalitesinin ve inceliğinin, günümüz işçiliğinden hiçbir farkı yoktur. Değerli taşlar, Mısır takı ve aksesuarlarının hepsinde çok geniş kullanım alanı bulmuştur. Bedene takılan takı ve aksesuarların dışında kral ve kraliçelerin her türlü günlük kullanım eşyalarında hatta firavunların lahitlerinin ve mezar odalarının süslenmesinde de değerli taşlar kullanılmıştır. Mısır medeniyeti kuyumculuk eserlerinde en çok kullanılan taşlar lapislazuli, turkuaz ve akik taşlarıdır. Günümüzde kolay bulunuşları açısından bir çok kaynakta yarı değerli olarak nitelendirilen bu taşlar binlerce yıl önce altınla bir araya gelerek muhteşem eserlere dönüşmüştür. Bu eserlerde Akik taşının en çok kırmızı olanı kullanılmakla birlikte turuncudan sarıya kadar olan renkleri de kullanılmıştır (Şekil 123).

ŞEKİL-123 Mısır Medeniyeti aksesuar (www.google.com)

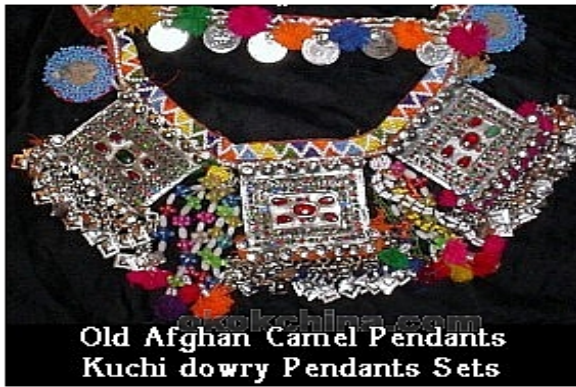
ŞEKİL- 124 Mısır Medeniyetine ait broş (Metropolitan Museum)

Şekil- 125 Mısır Medeniyetine ait aksesuar (Metropolitan Museum-New York)

8.1.4 - Afganlarda Akik Taşının Kullanımı

Afganların yüzyıllardır kullandıkları geleneksel takılarında akik taşının kırmızı renginin çok geniş ölçüde kullanıldığı görülmektedir. Bazı yerlerde yeşil akik taş kullanılmıştır. Afgan takılarında birçok Türkmen takısındaki gibi gümüşten ziyade Alpaka denilen alaşım kullanılmıştır.

ŞEKİL-126 Afgan kolye (www.okochina.com)

ŞEKİL-127 Afgan bilezik (www.google.com)

8.2 – Akik taşının Türk kuyumculuğundaki Yeri

8.2.1 - Türkmenlerde Akik Taşının Kullanımı

Türkmen kadınının milli elbisesindeki inanılmaz güzelliği ,onun elbisesinin süslemeleriyle olan coşkulu uyumundan kaynaklanmaktadır. Bu Türkmenlerin sihirli takı ve elbise sanatının bir eseridir.Türkmen giyim tarzı onun yaşam şekli ve hava şartlarının bir yansımasıdır. Süslemeler bu giyside önemli bir yere sahiptir.Kadınların milli giysisi süslemeler ve dekoratif nakışlardan oluşmaktadır. Erkeklerin giysisi de nakışlara sahiptir ama bu nakışlar daha basittir. Nakışlar sadece elbiselerde değil, sofralarda, mendillerde, çantalarda, eğerlerde dutar kablalarında ve benzeri yerlerde işlenmektedir. Bu nakışların ortaya çıkmasında bazı dini inanışlar da neden olmuştur. Örneğin şeytani ruhlardan korunmak için kullanılmıştır.(Dinç, A. ve Çakır, R.,2010).

Türkmenlerin milli kadın ve çocuk elbiseleri bu nakışlarla beraber çoğunlukla değerli taşlar ve boncuklarla süslenmiştir. Bu süsleme sadece elbiseler için yapılmamıştır. Kılıç kılıfları , hançerler ve kırbaçalarda değerli taş ve boncuklarla süslenmiştir. Değerli taşların yerleştirilme tarzı, geometrik şekli ve verilen biçim onlara bakanlarda hayranlık ve takdir hissi oluşturmaktadır. Çalıştıkları taşların özelliklerini bilmemekle beraber, geçmişteki takı yapım ustaları taşların insan sağlığına yararlı etkileri olduğuna inanıyorlardı ve ürettikleri takıları satın alanlara, takının sihirli güçlerini ve onlara mutluluk ümit ve dayanıklılık vereceğini anlatıyorlardı. Bu nedenle bu takılar Türkmen kadınlarına manevi bir güç veriyordu Türkmen kuyumcu ustalarının çalışırken kullandıkları taşlar arasında birinci sırayı akik taşı almaktadır .Aşağıda örnekleri yer alan giysi ve aksesuarlarda da akik taşının ne kadar sıklıkla kullanıldığı görülmektedir (Dinç, A. ve Çakır, R.,2010).

Şekil- 128 Akik taşı takılarıyla Türkmen kadını

(www.yenidenergenekon.com)

Şekil- 129 Akik taşı Türkmen aksesuar

(www.google.com)

Şekil-130 Akik taşlı Türkmen aksesuar(www.gittigidiyor.com) Şekil- 131 Akik taşlı Türkmen kolyesi (www.gittigidiyor.com)

Türkmen topluluklarında akik taşının, hücrelerin titreşimsel elektriğini düzenleyerek, sağlıksız hücreleri iyileştirici etkilere sahip olması tansiyonu düzenlemesi kan basıncını artırması ve ağrıyan bölgeye temas ettirilerek ağrının çekilmesi gibi özelliklerinin tecrübe ve deneyimler sonucunda ulaşılan tespitler olduğundan bahsedilmektedir. (Dinç, A. ve Çakır, R.,2010).

8.2.2 - Osmanlı Dönemi Kuyumculuğunda Akik Taşının Kullanımı

Osmanlı döneminde akik taşına saray kuyumculuğunda fazla rastlanmamıştır. Ancak halk kuyumculuğu ürünlerinde akik taşı gümüşle beraber oldukça geniş kullanım alanına sahip olmuştur. Geleneksel takılardan Hamaylı, Muska ,kemer ve tepeliklerde fazlaca kullanılan akik taşından ayrıca kolye, küpe, bilezik, broş gibi takı ve aksesuarlar da yapılmıştır. Geçmişten günümüze saray kuyumculuğu da dahil olmak üzere akik taşının en çok kullanıldığı aksesuarlardan biri de tespihler olmuştur.

Şekil- 132 Akik taşlı geleneksel takılar (www.gittigidiyor.com)

Şekil- 133Akik taşlı geleneksel kolye (www.google.com)

8.2.3 - Cumhuriyet Dönemi Kuyumculuğunda Akik Taşının Kullanımı

Günümüz Türk kuyumculuğunda akik taşının her çeşidi ve rengi başarı ile kullanılmaktadır. Ancak altın ile yapılan takı ve aksesuarlarda akik taşının kullanımına az rastlanmaktadır. Altınla birlikte kullanılan akik taşlarının rengi genelde kırmızı ve yeşildir. Akik taşının kırmızı, yeşil, mavi, turuncu, beyaz, siyah, bantlı ve yosunlu akik gibi bir çok çeşidi günümüzde gümüş ile birlikte çok başarılı tasarımlarda kullanılmaktadır.

Şekil- 134Renkli akikli bileklik(www.google.com)

Şekil-135Göz akik taşlı küpe(www.google.com)

Şekil-137 Akik taşlı kolye (www.google.com)

Şekil-138 Akik taşlı yüzük(www.gümüstakılar.com)

Şekil 137-138 de görülen bu örneklerin dışında bu araştırmanın konusunu oluşturan günümüz akik taşlı takı ve aksesuarlarına bilgi formlarında ayrıntılı olarak yer verilecektir.

BÖLÜM IV

9. BULGULAR VE YORUM

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 1
İnceleme Tarihi	: 28 Ağustos 2010
Bulunduğu Yer	: Sıraç Gümüş - Samanpazarı
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En: 5,2 cm. , Boy: 3,5 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar ve yosunlu akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşte, Heşte Zımbası, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, ajur tekniği
Tasarım Özelliği	: Yuva şeklinde çalışılmış kolye ucunun ana gövdesine testere ile ajur tekniğinde dairesel boşluklar ve irili ufaklı delikler açılmıştır. Daha sonra bu boşlukların şekline göre kıvrılmış teller boşlukların kenarına kaynatılmıştır. Kulp kısmı hareketli şekilde halka ile tasarıma birleştirilmiştir. Tasarımın arkasındaki yuva boşluğuna yerleştirilerek yapıştırılan yosunlu akik taşı, pencere görüntüsü vermektedir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 2
İnceleme Tarihi	: 28 Ağustos 2010
Bulunduğu Yer	: Sıraç Gümüş - Samanpazarı
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: Çapı: 2,6cm. , Boyu: 4 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar ve kırmızı akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşte, Heşte Zımbası, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, kaplama(yaldız) tekniği
Tasarım Özelliği	: Sarı gümüşten yapılmış taş yuvasının kenarlarına testere ile belli aralıklarla oyuklar kesilmiştir. Yine sarı gümüşten tel burularak yuvanın kenarlarına monte edilmiştir. Yuvanın altına bir büyük iki küçük güverse kaynatılmıştır. Kulp kısmı üçgen olup üzerinde iki tane kıvrılarak motif oluşturulmuş tel yer almaktadır. Kıvrık tellerin ortasına da ufak bir güverse kaynatılmıştır. Son olarak turuncu göz akik yerleştirilerek tasarım tamamlanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 3
İnceleme Tarihi	: 28 Ağustos 2010
Bulunduğu Yer	: Sıraç Gümüş - Samanpazarı
Türü	: Yüzük
Boyutları (En * Boy)	: Küçük parçalar çap: 1 cm Büyük yuvarlak parça 2,5 cm
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar inci ve kırmızı akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah, silindir, hadde, şalama, mengene, mikron, pense, elek, talaş,amyant, kıl testere, malafa, çekiç, keski, makas
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: İki ayrı üst parçanın tek yüzük alt parçasına monte edilmesi ile oluşan bu tasarımın, kırmızı akikten yapılan tek taşlı kısmı yüzük parmağı üzerine gelmekte, içine inci oturtulmuş birbirine bağlı küçük çanak kısmı ise orta parmak üzerine gelmektedir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 4
İnceleme Tarihi	: 28 Ağustos 2010
Bulunduğu Yer	: Sıraç Gümüş - Samanpazarı
Türü	: Yüzük
Boyutları (En * Boy)	: En: 3,5 cm. , Boy: 2 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar ve kırmızı akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Heştek, Heştek Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği,güverse
Tasarım Özelliği	: Kırmızı akikten kabaşon taşıyerleştirilmiş

yüzük üst parçası iki ayrı yüzük alt teline kaynak yapılmıştır,iki telin parmağın alt kısmına gelen yeri birleştirilmiş, üst kısımları ise yüzüğün alt ve üst kenarlarına ayrı ayrı kaynak yapılmıştır. böylece yüzüğün yanlarında meydana gelen üçgen parçalara kıvrılarak şekillendirilmiş küçük tel parçaları ve büyükçe bir güverse yerleştirilmiştir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 5
İnceleme Tarihi	: 28 Ağustos 2010
Bulunduğu Yer	: Sıraç Gümüş - Samanpazarı
Türü	: Küpe, yüzük ve kolye ucundan oluşan takı seti
Boyutları (En * Boy)	: Kolye ucu: 4 cm. , Yüzük çapı: 2,5 cm. Küpe çapı: 2,2 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar tel ve siyah akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heştektek, Heştektek Zımbası, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Siyah akikten kabaşon taşının etrafı

gümüşle sıvanmış daha sonra kenarlarına burgulu tel kaynak yapılarak çerçevesi oluşturulmuştur. Telin bitiş noktaları üzerine her parçada birer tane güverce yerleştirilmiştir. Küpelerde bu güverceler üzerine çengel, kolye ucunda ise kıvrık tel ile süslenmiş kulp kaynak yapılarak kompozisyon tamamlanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 6
İnceleme Tarihi	: 28 Ağustos 2010
Bulunduğu Yer	: Sıraç Gümüş - Samanpazarı
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En : 5cm., Boy : 6,5 cm
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar tel ve agat
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heştektek, Heştektek Zımbası, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Kahverengi ağırlıklı karışık bir görünüme sahip agat taşı kompozisyonunun ana parçasını oluşturmaktadır. Oldukça büyük bir parça olan bu agatın çevresi burgulu tel ile çerçevelenmiştir. Aynı burgulu tel agatın alt kısmında üç kıvrımla şekillendirilerek kaynak yapılmıştır. Bu kıvrımların üzerine irili ufaklı dokuz güverse yerleştirilmiş, ortadaki kıvrımın ortasına şeffaf zirkon taş, yanlarındaki kıvrımların ortasına ise birer tane küçük yakut yerleştirilmiştir. Kolye ucu yukarıda iki kıvrık telle süslenen kulpla tamamlanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 7
İnceleme Tarihi	: 28 Ağustos 2010
Bulunduğu Yer	: Sıraç Gümüş - Samanpazarı
Türü	: Yüzük
Boyutları (En * Boy)	: Çap: 2,5 cm. , Yükseklik: 2,5 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar ve agat
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşte, Heşte Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, kaplama(yaldız)tekniği, ajur tekniği
Tasarım Özelliği	: Kahverengi tonlarında çizgili akikten

yapılmış yüzük taşının etrafı sarı gümüşle sıvanmıştır. Yüzük taşının oturduğu yüzü gün alt kısmında asimetrik bir çerçeve içine oturtulmuş, bakır rengi gümüşten, ajur tekniği ile oyulmuş yaprak ve çiçek motifleri, uçlardan kaynatılmak sureti ile monte edilmiş; böylece yüzüğün yanlarında daha hacimli bir görüntü elde edilerek kompozisyon tamamlanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 8
İnceleme Tarihi	: 28 Ağustos 2010
Bulunduğu Yer	: Sıraç Gümüş- Samanpazarı
Türü	: Yüzük
Boyutları (En * Boy)	: En: 5,5 cm. , Boy: 3 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar ve yeşil akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşte, Heşte Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Dilimlenmiş doğal formda yeşil tonlarında çizgili akik taşının etrafı dört adet tırnakla çevrelenerek yüzük altına tutturulmuştur.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 9
İnceleme Tarihi	: 28 Ağustos 2010
Bulunduğu Yer	: Sıraç Gümüş - Samanpazarı
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: Çap: 2,2 cm., Boy: 3,3 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar ve karışık renkli akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşteek, Heşteek Zımbası, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Karışık renkli agat taşından yapılan yüzük taşı iki adet “s” kıvrımlı tel ile süslenmiş kulpla tamamlanarak kolye ucu formuna getirilmiştir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 10
İnceleme Tarihi	: 01 Eylül 2010
Bulunduğu Yer	: Bedensel Engellileri Güçlendirme Vakfı Gümüş İşleme Eğitim ve Üretim Atölyesi / Samanpazarı
Türü	: Kolye
Boyutları (En * Boy)	: Çap : 17 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar akik boncuk ve karışık renkli yazılı akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heştektek, Heştektek Zımbası, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği,kazıma tekniği
Tasarım Özelliği	: Kırmızı, beyaz, kahverengi tonlarındaki üzeri arapça dua yazılı dört adet çizgili akik ve bir adet yazısız çizgili akik gümüş ile çerçeveselenmiş, çerçevelere kaynatılan halkalarla birleştirilmiştir. Dua yazılı taşların bitimi de halka ile yapılmış olup burada yan yana tele bir gümüş bir akik boncuk sıralaması ile dizilmiş olan saplar ile birleşerek tasarım tamamlanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 11
İnceleme Tarihi	: 01 Eylül 2010
Bulunduğu Yer	: Bedensel Engellileri Güçlendirme Vakfı Gümüş İşleme Eğitim ve Üretim Atölyesi / Samanpazarı
Türü	: Yüzük
Boyutları (En * Boy)	: Çap: 2,5 cm
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar tel ve mavi akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heştektek, Heştektek Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Mavi – turkuaz renk tonlarında akik taşı burgulu tel ile çerçevelenmiştir. Yüzüğün alt kısmı ikili olarak tasarlanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 12
İnceleme Tarihi	: 01 Eylül 2010
Bulunduğu Yer	: Bedensel Engellileri Güçlendirme Vakfı Gümüş İşleme Eğitim ve Üretim Atölyesi / Samanpazarı
Türü	: Küpe
Boyutları (En * Boy)	: Çap: 2,5 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar tel ve sarı akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heştek, Heştek Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, güverse tekniği
Tasarım Özelliği	: Sarı ve yeşil tonlarında göz akik kabaşon taşı burgulu tel ile çerçevelenmiş, üst kısımda küpe çengeli monte edilmiştir. Küpenin aşağı kısmına üç adet güverse dip dibe kaynak yapılarak tasarım tamamlanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 13
İnceleme Tarihi	: 01 Eylül 2010
Bulunduğu Yer	: Bedensel Engellileri Güçlendirme Vakfı Gümüş İşleme Eğitim ve Üretim Atölyesi / Samanpazarı
Türü	: Yüzük
Boyutları (En * Boy)	: Taş çapı: 1,8 cm. En : 2,8 cm., Boy: 3,1 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar tel ve kırmızı akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heştektek, Heştektek Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, güverse tekniği
Tasarım Özelliği	: Kare form üzerine ortaya kırmızı akikten bir taş sıvanarak yerleştirilmiştir. Yüzük alt ve üst olarak iki parça değil tek bütün bir parça olarak çalışılmış, altta kaynakla birleştirilmiştir. Bu nedenle yanlarda ve taşın üst kısmında oluşan geniş boş alanlar, güverse ve kıvrık tellerle süslenmiştir. Yüzüğün genel görünümü eski çağ Hellenistik dönem eserlerini çağrıştırmaktadır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 14
İnceleme Tarihi	: 01 Eylül 2010
Bulunduğu Yer	: Bedensel Engellileri Güçlendirme Vakfı Gümüş İşleme Eğitim ve Üretim Atölyesi / Samanpazarı
Türü	: Yüzük
Boyutları (En * Boy)	: En : 2 cm
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş boncuk ve kırmızı akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşte, Heşte Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, ajur tekniği, kazıma tekniği
Tasarım Özelliği	: Yüzüğün üstünde orta kısma bir halka

kaynatılmış ve bu halkaya, gümüş çivilerle takılmış armut formunda, alt ve üst kısmına hazır boncuklar geçirilen altı adet kırmızı akikten boncuk, pense yardımı ile sıkıştırılarak monte edilmiştir. Yüzüğün geri kalan üst yüzey ve yanlarına ise testere ile motif oyulmuş, bir alet yardımı ile derin çizikler atılmıştır. Yüzük, el hareket ettikçe üzerinde ki boncuklar değişik yönlerde hareket edecek şekilde tasarlanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 15
İnceleme Tarihi	: 01 Eylül 2010
Bulunduğu Yer	: Bedensel Engellileri Güçlendirme Vakfı Gümüş İşleme Eğitim ve Üretim Atölyesi / Samanpazarı
Türü	: Broş
Boyutları (En * Boy)	: Taş çapı: 2,1 cm., En: 7,5 cm., Boy: 4,3 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar ve yeşil akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense, İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heştektek, Heştektek Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, güverse tekniği
Tasarım Özelliği	: Yeşil akik taşı, tasarımın alt, ortaya yakın bir kısmına yerleştirilmiştir. Taşın etrafında kalan düz yüzeye kıl testere yardımı ile düzgün olmayan yaprak ve dal motifi kesilmiştir. Yaprakların dip kısımları ile taşın yuva sının birleşim yerlerine üçer adet gümüş güverse kaynatılarak yerleştirilmiştir. Tasarım, genel görüntü olarak eski çağ Hellenistik dönem eserlerini çağrıştırmaktadır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 16
İnceleme Tarihi	: 01 Eylül 2010
Bulunduğu Yer	: Bedensel Engellileri Güçlendirme Vakfı Gümüş İşleme Eğitim ve Üretim Atölyesi / Samanpazarı
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En : 3,2 cm. , Boy: 5 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar ve kırmızı akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşte, Heşte Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, Kazıma tekniği
Tasarım Özelliği	: Üçgen şeklinde bir kırmızı akik taşı gümüş yuva içinde yine üçgen formda bir zemin monte edilmiştir. Tasarımın üst orta sına kalın bir kulp, alt ucuna ise üç adet güverse yerleştirilmiştir. Tasarımın yanların daki çıkma kısımlara belli aralıklarla çizgiler çizilerek ve alttan hafifçe kabartılarak görüntüye farklı bir hava katılmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 17
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü Taş-Arcadium Alışveriş Merkezi Çayyolu
Türü	: Yüzük
Boyutları (En * Boy)	: Çapı: 2,2 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar ve kırmızı akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşte, Heşte Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği,kazıma tekniği,kaplama(yaldız) tekniği
Tasarım Özelliği	: Yüzük altı kalın şekilde tasarlanmış olup kenarlarına tel ile çıkıntı yapılmıştır. Ortasındaki boş alana alet yardımı ile çizikler atılmıştır. Aynı zamanda kıvrık teller kaynatılarak hareket kazandırılmıştır. Yüzük yuvası sarı gümüşten derince yapılmış ve yan yüzeyine açılan oyuklara aralıklarla parlak zirkon taş yapıştırılmıştır. Yuvanın içine yuvarlak formda kırmızı akik taşı yerleştirilmiş ve yüzüğün şekline göre biraz bombeli olarak düzgünce sıvanmış

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 18
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü Taş-Arcadium Alışveriş Merkezi Çayyolu
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En : 4,7 cm., Boy: 12,2 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel el yapımı gümüş zincir ve halka şeklinde kırmızı ve yeşil akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heştektek, Heştektek Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, Çalma kazıma tekniği
Tasarım Özelliği	: Ortası delik daire formunda yeşil akik boncuk, kalın boruya kaynak yapılmış, üzerine ilkel motifler kazınmış, uçları dilimlenmiş alt ve üst parçalara kıvrılmış teller yardımıyla sabitlenmiştir. Tasarımı yarım ay şeklinde çevreleyen kalın borunun içinden ve taşın deliğinden birkaç zincir parçası sarkıtılmıştır. Taşı saran kıvrık tellerden taşın ortasından sarkıtılan zincirlerin üzerine de sarılmıştır. Tasarımın üst ortasına kaynatılan halkaya üçgen şeklinde kıvrılarak form verilen kulp, oynayacak şekilde monte edilerek tasarım tamamlanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 19
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü Taş- Arcadium Alışveriş Mrk. Çayyolu
Türü	: Kolye
Boyutları (En * Boy)	: En: 4,5 cm. Boy: 7,1 cm. Kolye Eni:17 cm
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş burgulu tel kırmızı akik ve karışık renkli akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heştektek, Heştektek Zımbası, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Düzgün olmayan dikdörtgen şeklindeki üç adet karışık renkli agatın ikisinin yan kısımlarına, ortada yer alan birisinin ise üst kısmına (kabaşon şeklinde taşı içine alacak biçimde) gümüş parçalar yerleştirilerek halkalarla birbirine birleştirilmiştir. Kolyenin zincirini meydana getiren 12 parçanın her birine burğu şekli verilmiş ve yüne halkalarla birleştirilmiştir. Arka kısmına halka ile kolye klipsi monte edilmiştir. Kolye parçalarından ortadakinin orta kısmına iki yandaki parçaların ise orta parça ile birleşen halkaların dibine ufak kırmızı akikler yuva ile monte edilerek tasarım tamamlanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 20
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü Taş- Arcadium Alışveriş Mrk. Çayyolu
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En : 7,5 cm., Boy: 4 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar ve karışık renkli akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heştektek, Heştektek Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, Kabartma tekniği, güverse tekniği, kaplama (yaldız) tekniği
Tasarım Özelliği	: Mekik şeklinde şeffaf sarı turuncu renk tonlarında agat taşının üzerine kıl testere ile kesilip kabartılmış, iki yaprak ve üç adet beş dilimli çiçek motifi taş yuvasına kaynatmak sureti ile monte edilmiştir. Çiçek ve yapraklar, taşın alt kenarına yerleştirilmiş, üst kenar ise taşı gösterecek şekilde boş bırakılmıştır. Kolyenin kulbunun üzeri kıvrılmış tel ve minik güverselerle süslenmiştir. Çiçeklerin göbeklerinde ufak bir yakut ve iki zümrüt taş yer almaktadır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 21
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü Taş – Arcadium Alışveriş Mrk.Çayyolu
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En : 4 cm. , Boy: 6cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş şarnel (boru) ve kristal yapıda kırmızı akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heştektek, Heştektek Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Üzerinde içinden kristalize yapısı görünen bir oyuk bulunan kırmızı akik taş düzgün olmayan dikdörtgen şeklinde bir yuvaya yerleş tirilmiştir. Tasarımı son derece sade olan ancak taşın özelliğinden dolayı çekici olan bu kolye ucunun kulp kısmı kalın borudan yapılmış ve oynayacak şekilde monte edilmiştir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 22
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü Taş -Arcadium Alışveriş Mrk.Çayyolu
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En: 5,5, cm. , Boy: 11 cm
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel el yapımı gümüş zincir gümüş şarnel ve yazılı kırmızı akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşte, Heşte Zımbası, Eğ, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniki, Kaplama(yaldız)tekniki , Kazıma tekniği
Tasarım Özelliği	: Dikdörtgen şeklinde üzeri Arapça yazılı kırmızı akik taşı yuva yapılmadan sadece şerit ile etrafı çevrilerek çerçevenmiştir. Takının kulp kısmı kalın borudan oynar biçimde yapılmış ve monte edilmiştir. Taşın çerçevesinin alt ortasına ise üzerine kıvrık tel sarılarak şekil verilen altı parça zincir kaynatılarak monte edilmiştir. Tasarımın bütününde gümüş sarı renkte kullanılmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 23
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü Taş -Arcadium Alışveriş Mrk.Çayyolu
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En : 4,5 cm. ,Boy: 11 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar ve karışık renkli akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heştektek, Heştektek Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Biri damla diğeri üçgen formda iki adet bulutumsu dalgalı agat taşı aynı zemin üzerine yuva yaparak monte edilmiştir. Taşların kenarında 3-4 mm. kadar çıkıntı bırakılarak testere ile kesilmiş ve yni testere ile kesikler yapılmıştır. Tasarımın kulp ile birleşen kısmına sarı gümüşten küçük bir güverse kaynatılmıştır. Kulba, üçgen bir parçanın içe ve dışa kıvrımlandırılması ile farklı bir şekil verilerek tasarım tamamlanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 24
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü Taş -Arcadium Alışveriş Mrk.Çayyolu
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En: 6,6 cm. , Boy : 10,5 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel ve yosunlu akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği,güverse tekniği
Tasarım Özelliği	: Tasarımda mekik şekline ve yuvarlak olmak üzere iki adet agat taş kullanılmıştır. Mekik şeklinde olan taş pembemsi renkte olup, tasarımın altında kullanılmış, yuvaya doğrudan oturtularak sıvanmıştır. Yuvarlak olan dentritli agat taşı üst kısımda yer almakta ve geniş yuva kenarı üzerinden dolanarak yanlardan aşağıdaki parçaya birleşmektedir. Birleşim yerlerinde kıvrılan tellerin ortasına birer tane güverse kaynatılmıştır. Kolye ucunun üst ortasına kulpla hareketli olarak birleşen bir halka kaynatılmıştır. Kulp ise üçgen olarak kesilmiş ve yukarıya, aşağıya kıvrılarak şekillendirilmiştir. Yüne kulbun ortasına bir güverse monte edilerek tasarım tamamlanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 25
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü Taş- Arcadium Alışveriş Mrk. Çayyolu
Türü	: Yüzük
Boyutları (En * Boy)	: Taş çapı: 2,8 cm. Bütün çap: 3,5 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş ve kakmalı kırmızı akik kabaşon taşı
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heştektek, Heştektek Zımbası, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, Döküm tekniği, Çalma ve kazıma teknikleri
Tasarım Özelliği	: Yüzük, kabartmalı deseni ile birlikte parmağı bütün bir şekilde saracak biçimde tasarlanmış ve döküm tekniği ile taşsız bir ürün haline getirilmiştir. Kırmızı akikten kabaşon taşının üzerine alet yardımı ile ilkçağ resimlerini andıran koşan bir at motifi kazınmış ve yüzüğün boşluğuna yerleştirilerek sıvanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 26
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü Taş-Arcadium Alışveriş Mrk. Çayyolu
Türü	: Yüzük
Boyutları (En * Boy)	: Taş çapı: 2,5 cm. , Yükseklik: 2 cm.
Kullanılan Malzemeler	: gümüş astar gümüş tel yakut ve karışık renkli akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşte, Heşte Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği,kaplama(yaldız)tekniği
Tasarım Özelliği	: Yüzüğün taşın oturduğu üst parçası kalınca yapılmış, alt ve üst kenarları burgulu tel ile çevrilmiş ortadaki boşluk yine burgulu tel parçaları kıvrılarak süslenmiştir. Taş yuvasına yeşil ve turuncu renk tonlarında, beyaz ve siyah renk damarları olan agat taşı yerleştirilmiştir. Yüzüğün üst parçası ile alt parçasını birleştirdiği kısmın yanlarında oluşan boşluklara, kıl testere ile kesilerek kabartılmış beş dilimli sarı gümüşten birer çiçek yerleştirilmiştir. Çiçeğin ortasındaki yuvada ise küçük bir yakut taş almaktadır

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 27
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü Taş- Arcadium Alışveriş Mrk. Çayyolu
Türü	: Yüzük
Boyutları (En * Boy)	: Çap : 3,2 cm. Yükseklik: 1,4 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel ve karışık renkli akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşte, Heşte Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği,güverse tekniği
Tasarım Özelliği	: Beyaz ve sarı renk tonlarında irice agat taşı derin bir yuvaya yerleştirilmiş ve yuvanın kenarları burgulu ve kıvrılmış telleri ile süslenmiştir. Kıvrık tellerin ortalarına birer güverse yerleştirilmiştir. Yüzük altı yana yana iki parçadan meydana gelmiştir. Yüzük üstü ile altının birleşim yerlerinin yanlarında oluşan boşluklara tomurcuklu kıvrık yaprak motifi şeklinde sarı gümüşten iki parça karşılıklı olarak kaynatılmış ve ortasına minik bir güverse yerleştirilerek tasarım tamamlanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 28
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü Taş -Arcadium Alışveriş Mrk. Çayyolu
Türü	: Yüzük
Boyutları (En * Boy)	: En: 2,2 cm. , Boy : 3,5 cm. Yükseklik: 1,3 cm
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel kırmızı akik mercan ve turkuaz
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşte, Heşte Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Oval formunda kırmızı bir akik taşı, tek parça olarak tasarlanan yüksek yüzüğün üstüne dört adet ters kaç boynuzu motifli tırnak ile oturtulmuştur. Yüzüğün yan yüzlerinde ikişer adet oval formda mercan ve ortada birer adet turkuaz taşı yuvalara oturtularak sıvanmıştır. Yuvaların kenarları burgulu tel ile çevrelenmiştir. Tasarım, görüntü olarak eski Türkmen takılarını çağrıştırmaktadır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 29
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü Taş -Arcadium Alışveriş Mrk. Çayyolu
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En : 7 cm, Boy : 11 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar ve beyaz akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar,Eğge, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Damla ve oval formdaki iki adet beyaz agat taşı, alt ve üst kısımlarından kavrayarak taşları tutacak şekilde değişik bir yuva ile çevrelenmiştir. İki yuvanın arası ikişer halka ile birbirine oynar şekilde bağlanmıştır. Yuvaların altta olanının üzerine üç kabartmalı çiçek ve iki yaprak,üstte olanın üzerine ise iki adet kabartmalı çiçek kaynatılarak sade fakat hoş bir tasarım elde edilmiştir. Kolyenin kulbu üstteki damla şeklindeki taşın tepesine yapıştırılmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 30
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü Taş- Arcadium Alışveriş Mrk. Çayyolu
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En : 4,5 cm. , Boy: 7 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel ve karışık renkli akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşteek, Heşteek Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Üçgen formda bir agat taşı yuvaya oturtulmuştur. Üzerine tek parça gümüş tel ile kıvrırarak hem kulp hem de taşın üzerini saran kıvrımlı şekiller yapılmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 31
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü Taş-Arcadium Alışveriş Mrk.Çayyolu
Türü	: Kolye
Boyutları (En * Boy)	: En: 26 cm. , Boy: 11 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar ,gümüş zincir ,kırmızı akik ve zirkon
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar,Eğge, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği,kaplama(yaldız)tekniği
Tasarım Özelliği	: Tasarımda üçgen ile dikdörtgen arası bir şekilde ince plakalar halinde kesilmiş kırmızı akikten beş adet taş kullanılmıştır. Bu taşların her birinin üst kenarına geçirilmek üzere bir santim kadar genişlikte, taşı tutulacak yuvalar hazırlanmıştır. Yuvaların üzerine sarı gümüşten üçlü lale motifi kaynatılmıştır. Kolyeyi oluşturacak taş parçalarını birbirine birleştirmek amacı ile yuvaların sağ ve sol taraflarına halkalar kaynatılmıştır. Halkaların birleşim yerlerine ufak yuvalar yapılarak buralara parlak zirkon taşlar yerleştirilmiştir. En son akik taşlar yuvalara yapıştırılmış ve zincir monte edilerek tasarım tamamlanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 32
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü taş – Arcadium Alışveriş Mrk. Çayyolu
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En : 3,2 cm. , Boy: 6,1 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar, karışık renkli akik ve yakut
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşteek, Heşteek Zımbası, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, kaplama (yaldız tekniği)
Tasarım Özelliği	: Uzun oval formdaki bir agat taşı yuvaya oturtulmuştur. Üstte ortada güverse ve tellerin çekiçle dövülmesi suretiyle süslenmiş bir kulbu bulunmaktadır. Alt kısmında ise hem taşı tutan hem de tasarımı süsleyen kabartmalı, beş yapraklı, ortası pembe yakut taşlı uçları sarı gümüş güverseli bir çiçek yer almaktadır. Yanlarda ise tırnak gibi taşın üzerine kapanan ilkel yaprak gibi iki çıkıntı göze çarpmaktadır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 33
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü taş – Arcadium Alışveriş Mrk. Çayyolu
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En : 3,5 cm. , Boy: 9,5 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar, karışık renkli akik, inci ve kırmızı akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Beyaz renkte damarlı iki adet dikdörtgen formda agat taşı, üst tekinde hem alt hem üst alttaki taşta ise üstten tutulacak şekilde yuvalara yapıştırılarak monte edilmiştir. İki taşın arası oynar bir bağlantı ile bağlanmış yukarı ortaya ise bir kulp monte edilmiştir. Taşların üst kısımlarına ikişer adet inci yuvada yer almaktadır. Üstteki taşın alt kısmında ise dilimli yuva çizgisinin üzerine iki adet turuncu akik ve ortaya yine yuvada ufak bir inci monte edilmiştir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 34
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü taş-Arcadium Alışveriş Mrk. Çayyolu
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En : 5 cm. , Boy: 7,5 cm.
Kullanılan Malzemeler	:Gümüş astar, gümüş tel ve karışık renkli akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Damla şeklinde bir turuncu akik taşı yuvaya oturtulmuş ve birkaç parça telin kıvrılarak kaynatılması ile hem kulp oluşturulmuş hem de taşın üzerine süslemeler yapılmıştır. Bu süslemeler aynı zamanda taşı da tutmaktadır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 35
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü taş-Arcadium Alışveriş Mrk. Çayyolu
Türü	: Kolye- küpe takımı
Boyutları (En * Boy)	: Kolye ucu en : 7 cm. boy: 5,5 cm Küpe en : 3,5 cm. , boy : 3,8 cm. Zincir uzunluğu: 35 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar halka kırmızı akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heştektek, Heştektek Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, ajür tekniği
Tasarım Özelliği	: Tasarımda Hitit Güneş kursuna benzer bir motif kullanılmıştır. Bu motif büyük haliyle kolye ucunda kullanılmış, küçültülerek ve biraz sadeleştirilerek ise küpelerde kullanılmıştır. Motifin ayrıntıları ise alınarak kolyenin zincir kısmındaki parçaların tasarımında kullanılmıştır. Kolye ucundaki kenar dilimlerin arasında yuvalara oturtulmuş altı adet mermi şekline benzer kırmızı akik taşı kullanılmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 36
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü taş-Arcadium Alışveriş Mrk. Çayyolu
Türü	: Kolye
Boyutları (En * Boy)	: En: 4,5 cm. , Boy: 8 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümü0ş astar karışık renkli akik ve yakut
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşteek, Heşteek Zımbası, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, Kaplama(yaldız)tekniği
Tasarım Özelliği	: Turuncu, sarı ve kırmızı tonlarında mekik şeklinde üç adet akik taşının halkalarla birbirine bağlanması ile oluşturulan tasarım, iri taşları ile göz dolduran bir görüntü sergilemektedir. Taşların üstte yer alan ikisi hem alt hem de üstten, altta yer alan taş ise sadece üstten köşebent şeklinde üçgen yuvalar ile sabitlenmiştir. bu üçgen yuvaların üzeri sarı yaldızlı gümüşten yapılmış, motiflerle süslenmiştir. Birbirine halkalar yardımıyla birleşen üç taşın birleşim yerlerine iki adet yakut yerleştirilmiştir. Tasarım, boyun kısmında kalın bir zincirle sonlanmaktadır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 37
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü taş-Arcadium Alışveriş Mrk. Çayyolu
Türü	: Kolye
Boyutları (En * Boy)	: Ortadaki taşın boyutları En: 6,5 cm, Boy: 4cm Yan taşların boyutları En: 1,5 cm, Boy: 5,5 cm
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar ve çubuk agatı
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur,Eğge, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Turuncu, yeşil ve beyaz renk tonlarında iç adet çubuklu agat taşı sadece kenarlarına geçirilen ince bir şeritle çevrelenmiştir. Büyük taşın sadece üst kenarlarına ünçe uzun taşların ise hem alt hem de üst kenarlarına halkalar kaynatılmış, taşlar ve arka zincir bu halkalar ile birbirine monte edilerek tasarım tamamlanmıştır. Tasarım, sade olmasına karşın taşlarının gösterişli olması sebebiyle oldukça gözüalıcı görünmektedir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 38
İnceleme Tarihi	: 2 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Büyülü taş-Arcadium Alışveriş Merkezi Çayyolu
Türü	: Kolye
Boyutları (En * Boy)	: Ortadaki taşın En: 11 cm. Boy: 4,5 cm. Yan taşların En: 4 cm. , Boy: 11 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gü0müş astar çubuk agatı yakut ve kırmızı akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heştektek, Heştektek Zımbası, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği,Kaplama(yaldız tekniği)
Tasarım Özelliği	: Beyaz ve gri renk tonlarında üç adet yosunlu akik taşı sadece köşebent şeklindeki yuvalarla tasarıma yerleştirilmiştir. Yanlardaki taşların üst köşelerindeki küçük yuvalarda iki adet pembe yakut yer almaktadır. Üç agatın birleşim yerlerinin ortalarına halka üstüne gelecek şekilde ikişer adet ufak kırmızı akik yerleştirilmiştir. Bu şekilde oldukça ağır olan tasarımın boyunda hareket edebilmesi sağlanmıştır. Büyük taş yuvalarının üzerine ajürlü bakır renginde motifler kaynatılmıştır. Tasarım, burgulu küçük parçaların halkalarla birleşmesinden meydana gelmiş zincirle sonlanmaktadır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 39
İnceleme Tarihi	: 7 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Agat Gümüş –Karum İş Merkezi
Türü	: Kolye
Boyutları (En * Boy)	: En : 5 cm. , Boy : 55 cm
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar beyaz akik kabaşon taşı ve beyaz boncuk
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Yarımından biraz fazla daire şeklinde bir göz akik eklince bir yuvaya yerleştirilmiş ve yuva kenarlarına beş adet halka kaynatılmış. Yuvanın üzerindeki iki halka ile kolyenin boyuna takılan boncuk ile dizilmiş kısmına bağlantı sağlanmıştır. boncuk dizilerinde ve uçlardaki boncuklarda beyaz aytaşı ve agat kullanılmıştır. Göz akik taşının altına kaynatılan üç halkanın ortasındakinden irice damla şeklinde bir ay taşı sarmaktadır. Yanlardaki halkalardan ise üçgen oluşturacak şekilde yukarıda dizilmiş boncuklardan sarmaktadır. Oluşan üçgenin ucundan iyice yuvarlak bir aytaşı ve en uçta gümüş bir boncuk sallanmaktadır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 40
İnceleme Tarihi	: 7 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Agat Gümüş - Kızılay
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En: 2,9 cm. , Boy: 6,5 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar ve karışık renkli akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği,güverse tekniği
Tasarım Özelliği	: Mekik şeklinde geri- beyaz tonlarında bir agat taşı, uzun altıgen şeklinde bir zemin üzerindeki yuvaya yerleştirilmiştir. Mekik şekli ile altıgen şeklin birleşiminden doğan kenar boşluklara aşağı yanlarda ikişer, üst yanlarda ise birer güverse yerleştirilmiştir. Üst ortaya düz bir kulp kaynatılmıştır. Tasarımda kullanılan agat taşına dikkatli bakıldığında sanki kanadını açmış bir tavuskuşu şekli görülmektedir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 41
İnceleme Tarihi	: 7 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Agat Gümüş – Karum İş Merkezi
Türü	: Küpe
Boyutları (En * Boy)	: En : 4cm. , Boy: 6,9 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş çatı teli gümüş dolgu teli gümüş astar kırık kırmızı akik boncuk
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşte, Heşte Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Telkari ve güverse tekniği
Tasarım Özelliği	: Tasarımın üçgen şeklinde olan gövdesi telkari ile süslenmiş, üçgenin göbeğine bir güverse kaynatılmıştır. Üçgenin üst kısmına bir halka kaynatılmış ve buradan dilimli bir küpe klipsi ile birleştirilmiştir. Üçgenin alt kenarına da dört adet halka kaynatılmış ve bu halkalara şekilsiz akik taşlar dizilmiş çiviler geçirilmiştir. Akik taşların başlangıç ve bitişlerine ince gümüş kapaklar takılarak küpe tasarımı sonlandırılmıştır

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 42
İnceleme Tarihi	: 7 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Agat Gümüş – Karum İş Merkezi
Türü	: Küpe
Boyutları (En * Boy)	: En : 2,4 cm. , Boy: 6 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş çatı teli gümüş dolgu teli gümüş kapak kırmızı yuvarlak akik boncuk
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heştektek, Heştektek Zımbası, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Telkari ve güverse tekniği
Tasarım Özelliği	: Küpenin üst kısmı telkari tekniği ile yapılmıştır. Bu parçanın altına üç adet halka kaynatılmıştır. Bu halkalardan ortadakine çiviye takılmış, baş ve sonuna gümüş kapak geçirilmiş dört kırmızı akik dizisi, yanlarda olanlara da aynı şekilde üçer akik dizisi sallanacak şekilde monte edilmiştir. Küpenin üst kısmına klasik küpe çengeli takılmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 43
İnceleme Tarihi	: 7 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Agat Gümüş – Karum İş Merkezi
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En: 5 cm. , Boy: 5,5 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel gümüş çatı teli ve çubuk agatı
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, Telkari.
Tasarım Özelliği	: Sütlü kahve ve beyaz renk tonlarında yosunlu akik, taş yuvasına oturtulmuştur. Kenarına ince bir burgulu tel kaynatılmış, bu telin üzerine ise ayrıca telkari tekniği ile yapılmış tırtıklı tel geçirilerek kaynakla birleştirilmiştir. Kolye ucunun üzerine ince bir kulp takılmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 44
İnceleme Tarihi	: 7 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Agat Gümüş – Karum İş Merkezi
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En : 3,4 cm. , Boy: 4,7 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel ve yosunlu agat
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Üçgen şeklinde yosunlu agat taşı, değişik bir işlem gümüş desen gibi şekillenmelere sahip bir taş yuvasına monte edilmiştir. İki ucu top haline getirilmiş bir tel, üçgen yuvanın etrafına sarılmıştır. Kolyenin kulp kısmı hareket eder şekilde tasarlanmıştır. Kulbun kenarlarına burulmuş tel yerleştirilmiş, ortasına ise ajür tekniği ile oyulmuş aşk düğümüne benzer bir motif monte edilmiştir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 45
İnceleme Tarihi	: 1 Kasım 2010
Bulunduğu Yer	: Eskil – Karum İş Merkezi
Türü	: Küpe
Boyutları (En * Boy)	: En : 3,5 cm. , Boy: 4,5 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar kırmızı akik ve çeşitli döküm parçalar
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, döküm tekniği
Tasarım Özelliği	: Yaprak şeklinde kırmızı akik taşı sadece yanlarından şekline göre gümüş şerit ile kaplanarak bununla küpe çengeline tutturulmuştur. Küpe çengelinin üzerinde üzeri yeşil ile minelenmiş kıvrık dal ve çiçekli bir parça yapıştırılarak tasarıma farklı bir görünüş kazandırılmıştır

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 46
İnceleme Tarihi	: 1 Kasım 2010
Bulunduğu Yer	: Eskil – Karum İş Merkezi
Türü	: Küpe
Boyutları (En * Boy)	: En : 3 cm. , Boy: 3,9 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar kırmızı akik ve yaprak şeklinde döküm parçalar
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, döküm tekniği
Tasarım Özelliği	: Köşeli kesimle hareketlendirilmiş kırmızı akik taşı taş yuvasına yerleştirilmiştir. Taş yuvasına küpe çengeli ve dökümden yapılmış iki yapraklı bir dal motifi kaynatılarak tasarım tamamlanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 47
İnceleme Tarihi	: 1 Kasım 2010
Bulunduğu Yer	: Eskil – Karum İş Merkezi
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: Çapı: 3,8 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel ve gül şeklinde kırmızı akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşte, Heşte Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Gül şeklinde kesilmiş kırmızı akik taş yuvasına monte edilmiş ve üst ortaya bir halka kaynatılarak kulpla birleştirilmiştir. Taşın üzerine oyuntuların şekline göre uçları top yapılmış teller monte edilerek tasarıma farklı bir görüntü kazandırılmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 48
İnceleme Tarihi	: 1 Kasım 2010
Bulunduğu Yer	: Eskil- Karum İş Merkezi
Türü	: Küpe
Boyutları (En * Boy)	: En: 3,2 cm. , Boy: 3,3 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel döküm gümüş çiçek ve kırmızı akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği,döküm tekniği
Tasarım Özelliği	: Köşeli kesilmiş üç adet kırmızı akik taşı için ayrı ayrı üç yuva hazırlanmış ve birbirine kalp şeklinde kaynatılmıştır. Orta kısma bir küpe çengeli ve onun üstüne de dökümle yapılmış beş dilimli bir çiçek monte edilmiştir. akik taşları yerlerine yapıştırılarak tasarım tamamlanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 49
İnceleme Tarihi	: 1 Kasım 2010
Bulunduğu Yer	: Eskil- Karum İş Merkezi
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En : 3,8 cm. Boy: 8 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar kırmızı akik ve mineli döküm parça
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, Döküm tekniği
Tasarım Özelliği	: Kırmızı akik taşı yaş yuvasına yerleştirilmiştir. Üzerine dökümden yapılmış ve minelenmiş çiçek ve yapraklardan oluşan gösterişli bir parça yapıştırılmıştır. Bazı yerlere parlak kristal taşlar yapıştırılarak tasarım tamamlanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 50
İnceleme Tarihi	: 7 Ekim 2010
Bulunduğu Yer	: Agat gümüş-Karum İş Merkezi
Türü	: Yüzük
Boyutları (En * Boy)	: En: 1,8 cm. , Boy : 3,5 cm.
Kullanılan Malzemeler	: gümüş astar ve mavi akik
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Son derece sade olan tasarımda oval şeklindeki mavi akik taşı yuvaya monte edilerek yüzük haline getirilmiştir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 51
İnceleme Tarihi	: 3 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Yüce Gümüşçülük -Çubuk
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En: 2,5 cm. , Boy: 5 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel ve çubuk agatı
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, Güverse tekniği, Telkari tekniği
Tasarım Özelliği	: Tasarımda harikulade bir manzaralı akik taşı kullanılmıştır. Taş yuvasının etrafı telkari ve güverselerle süslenmiştir. Bu süslemeler dilimli bir taban üzerine yapıldığından görüntüye farklılık katmıştır. Kıvrık üçgen şeklindeki kulpta yine telkari ve güverse ile süslenmiştir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 52
İnceleme Tarihi	: 3 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Yüce Gümüşçülük -Çubuk
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En: 3,5 cm. , Boy: 5,8 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel ve çubuk agatı
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur,Eğge, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, telkari ve güverse tekniği
Tasarım Özelliği	: Taş yuvasının etrafındaki boşluk önce kıvrık tel sonra telkari ve güverselerle süslenmiştir. Üçgen parçanın öne ve arkaya kıvrılma sı ile oluşan kulp, halka ile kolye ucuna birleştirilmiştir. Kulbun üzeri pıt pıt denilen süsleme ile süslenmiştir. Tasarımda bulutumsu görüntüler sergileyen güzel bir agat taşı kullanılmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 53
İnceleme Tarihi	: 3 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Yüce Gümüşçülük -Çubuk
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En : 4cm. , Boy: 4,5 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel ve çubuk agatı
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, telkari ve güverse tekniği, döküm tekniği
Tasarım Özelliği	: Kalp şeklinde karışık renkli çubuk agatı kullanılmıştır. Taş yuvasının etrafı telkari ve güverse ile süslenmiştir. Sol üst yan kısmında dökümden ufak bir yaprak görülmektedir. Kulp, tasarıma halka ile oynar şekilde monte edilmiştir. Üçgen formdaki kulbun üzerinde bir adet beş dilimli döküm çiçek yer almaktadır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 54
İnceleme Tarihi	: 3 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Yüce Gümüşçülük - Çubuk
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En: 4,5 cm. , Boy: 9cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel ve mor çubuk agatı ve mercan
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, telkari ve güverse tekniği
Tasarım Özelliği	: Damla şeklinde kesilen bir zemin üzerine üstte küçük yuvarlak altta iri oval taş yuvaları hazırlanmıştır. Taş yuvalarının etrafı burgulu tel ve minik güverselerle süslenmiştir. Halka yardımı ile ana gövdeye yerleştirilen kıvrık üçgen şeklinde kulp görülmektedir. Kulbun üzerinde küçük bir çiçek görülmektedir. Mor renk tonlarında büyükçe oval şekilde çubuk agatı ve kırmızı mercan taş yuvalarına oturtulmuştur. Agatın rengine uyan mor renkte tel kurdela tasarımın görüntüsünü daha da bütünlemiştir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 55
İnceleme Tarihi	: 3 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Yüce Gümüşçülük - Çubuk
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En: 3,5 cm. , Boy: 5,4 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel ve çubuk agatı
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, telkari tekniği
Tasarım Özelliği	: Taş yuvasının etrafındaki boşluk telkari ve güverselerle süslenmiştir. Üçgen parçanın öne ve arkaya kıvrılması ile oluşan kulp, halka ile oynar şekilde kolye ucuna birleştirilmiştir. Kulbun üzeri telkari ile süslenmiştir. Kolye ucunda oval formda bir çubuk agat taşı kullanılmıştır. Agatın desenine dikkatle bakıldığında bir baykuş kafasını çağrıştıran bir görüntü fark edilmektedir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 56
İnceleme Tarihi	: 3 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Yüce Gümüşçülük - Çubuk
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En : 3,7 cm. , Boy: 5,6 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel ve çubuk agatı
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, telkâri tekniği, güverse tekniği
Tasarım Özelliği	: Taş yuvasının etrafındaki boşluk burgulu tel ile yapılmış dilimle süslenmiştir. Dilimlerin ortasına ufacık birer güverse konulmuştur. Üçgen parçanın öne ve arkaya kıvrılmasıyla oluşan kulp, halka ile kolye ucuna birleştirilmiştir. Tasarımda oval formda yeşil, kahve ve sarı tonlarında çubuk agatı kullanılmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 57
İnceleme Tarihi	: 3 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Yüce Gümüşçülük - Çubuk
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: Çapı: 3,8 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel ve çubuk agatı
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşte, Heşte Zımbası, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, telkari tekniği
Tasarım Özelliği	:Taş yuvasının etrafındaki boşluk, telkari ve güverselerle süslenmiştir. Üçgen parçanın öne ve arkaya kıvrılması ile oluşan kulp, halka ile tasarıma birleştirilmiştir. Tasarımda yuvarlak forma turuncu tonlarında çubuk agatı kullanılmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 58
İnceleme Tarihi	: 3 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Yüce Gümüşçülük - Çubuk
Türü	: Kolye ucu
Boyutları (En * Boy)	: En: 3,5 cm. , Boy: 6,5 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel ve çubuk agatı
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, güverse tekniği
Tasarım Özelliği	: Damla şeklinde taş yuvası hazırlanmış, kenarlarına burgulu tel geçirilmiştir. Üçgen formdaki güverselerle süslü kulp halka ile kolye ucuna birleştirilmiştir. Tasarımda kırmızı, beyaz ve yeşil tonlarında damla şeklinde bir çubuk agatı kullanılmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 59
İnceleme Tarihi	: 3 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Yüce Gümüşçülük – Çubuk
Türü	: Yüzük
Boyutları (En * Boy)	: En: 4,2 cm. , Boy: 4,5 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel ve çubuk agatı
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heşte, Heşte Zımbası, Ege, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, telkâri tekniği, güverse tekniği
Tasarım Özelliği	: Mekik şeklinde taş yuvası hazırlanmış, süsleme amacıyla testere ile yarım santim aralığında kesikler atılmıştır. Yuvanın etrafındaki çıkma boşluğuna telkariden süslemeler yapılmış ve ufak güverseler kaynatılmıştır. Yüzük altına iki tane üçgen kesik yapılarak görüntüde farklılık elde edilmiştir. Tasarımda kahverengi, beyaz tonlarında mekik şeklinde bir çubuk agatı kullanılmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 60
İnceleme Tarihi	: 3 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Yüce Gümüşçülük - Çubuk
Türü	: Küpe
Boyutları (En * Boy)	: En: 2,1 cm. , Boy: 2,8 cm.
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel gümüş agatı
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur,Eğge, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği,güverse tekniği
Tasarım Özelliği	: Oval formdaki taş yuvasının etrafında bırakılan dar çıkmaya iki ucu kaynakla top yapılmış tel kaynatılmıştır. Telin ucundaki toplar arasında bir santim kadar boşluk bırakılarak tasarıma farklı bir görüntü kazandırılmıştır. Küpenin üst kısmına arkadan küpe çengeli kaynatılmıştır. Küpede gri- beyaz tonlarında oval formda akik taşı kullanılmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 61
İnceleme Tarihi	: 18 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Hakan Gümüş-Beypazarı
Türü	: Takı seti
Boyutları(Kolye ucu)	: En:2.9 cm Boy:3.6 cm
Kullanılan malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel ve çubuk agatı
Kullanılan araç ve gereçler	: Gümüş, markazit taş,cımbız,kargaburnu
Kullanılan Teknikler	: Döküm tekniği,değerli taş renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Döküm tekniği ile yapılmış altı yapraklı çiçek formunda parçaların ortasındaki yuvalara oval formda kırmızı akik taşları yerleştirilmiştir. Taş yuvaları kıvrık telden farklı şekilde tasarlanmıştır. Çiçeğin yaprakları üzerindeki farklı boyutlardaki güverselerin arasına markazit taşları monte edilmiştir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 62
İnceleme Tarihi	: 18 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Hakan Gümüş-Beypazarı
Türü	: Yüzük
Boyutları	: En:3.1 cm Boy:2.9 cm
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş markazit taş kırmızı akik kabaşon taşı ve gümüş
Kullanılan malzeme,araç ve gereçler	: Cımbız ,kargaburnu
Kullanılan Teknikler	: Döküm tekniği,değerli taş renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, ajür tekniği
Tasarım Özelliği	: Döküm tekniği ile yapılmış üzeri bombeli ve ajurlu fiyonk şekline benzeyen tasarımlı bir yüzüktür.Ortadaki taş yuvasına oval şekilde bir kırmızı akik yerleştirilmiştir.Yüzüğün üzerindeki dörderli güverse şeklindeki tırnaklara markazit taşlar yerleştirilmiştir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 63
İnceleme Tarihi	: 18 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Hakan Gümüş-Beypazarı
Türü	: Yüzük
Boyutları	: En:2.5 cm Boy:2.9 cm
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş, markazit taş, akik, granat, turkuaz, yeşim, sedef taşlar
Kullanılan,araç ve gereçler	: Cımbız ,kargaburnu
Kullanılan Teknikler	: Döküm tekniği,değerli taş renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Döküm tekniği ile yapılmış ,oyukların üzerine akik ile birlikte ikişer tane granat,yeşim,sedef ,turkuaz taşlar yerleştirilmiş oval,on dilimli olarak tasarlanmış bir yüzüktür.Yüzüğün orta göbeğinde ve kenar dilimleri üzerindeki tırnaklara markazit taşlar yerleştirilmiştir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 64
İnceleme Tarihi	: 18 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Hakan Gümüş-Beypazarı
Türü	: Yüzük
Boyutları	: En: 3.1 cm Boy: 3.7 cm
Kullanılan malzemeler	: Gümüş astar gümüş tel gümüş çatı teli ve kırmızı akik:
Kullanılan ,araç ve gereçler	: Gümüş çatı teli,gümüş dolgu teli, akik kabaşon taşı, Tezgah, Silindir, Hadde, Şalama, ,Mengene, Mikron, Pense ,Heşte,Heşte zımbası, İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	:Telkari,değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	:Oval formda astar parçasının üzerine yine oval formda yuva yapılmış ve çevresine kalın burgulu tel monte edilmiştir.Yuvanın etrafına telkariden dokuz dilim yapılmış ve içi dolgu teli ile süslenmiştir.Tasarımın ortasında yer alan yuvaya yine oval şekilde akik kabaşon taş yerleştirilmiştir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 65
İnceleme Tarihi	: 18 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Hakan Gümüş-Beypazarı
Türü	: Yüzük
Boyutları	: En: 3 cm. Boy: 3 cm
Kullanılan malzemeler	:Gümüş astar gümül tel gümüş çatı teli ve kırmızı akik
Kullanılan ,araç ve gereçler	: Gümüş çatı teli,gümüş dolgu teli, akik kabaşon taşı, Tezgah ,Silindir, Hadde, Şalama, ,Mengene, Mikron, Pense, Elek ve Talaş, Amyant, Keski, Çift, Makaslar,Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Telkari,değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Yuvarlak formda astar parçasının üzerine yine yuvarlak formda yuva yapılmış ve çevresine kalın burgulu tel monte edilmiştir.Yuvanın etrafına telkariden tırtır dolgu ile yuvarlak bir çıkma yapılmış,kenarı çatı teli ile çevrelenmiştir.Çatı telinin etrafına kalın burgulu tel monte edilmiştir.Yüzüğün ortasındaki yuvaya yuvarlak akik kabaşon taşı yerleştirilerek tasarım tamamlanmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 66
İnceleme Tarihi	: 18 aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Merve Gümüş-Beypazarı
Türü	: Broş
Boyutları	: En :4.9 cm Boy: 4.9 cm
Kullanılan Malzemeler	: Gümüş çatı teli,Gümüş dolgu teli,Yuvarlak akik kabaşon taşı.
Kullanılan Araç Ve Gereçler	:Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Matkaplar, Mengene, Freze, Mikron, Pense , İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Malafa, Çekiçler, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Heştektek, Heştektek Zımbası, Eğe, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Telkari ve güverse tekniği ,değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Ortada on iki yapraklı bir çiçeğin ortasındaki yuvaya yuvarlak şekilde bir kırmızı akik taşı yerleştirilmiştir.Yuvanın etrafı ince burgulu tel ile süslenmiştir.Çiçeğin etrafına altışar yapraklı,ortaları pıtpıt motifli parçalarla süslü yarım çiçekler kaynatılmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 67
İnceleme Tarihi	: 18 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Merve Gümüş-Beypazarı
Türü	: Kolye ucu
Boyutları	: En: 5 cm Boy: 6 cm
Kullanılan malzemeler	: Gümüş çatı teli,gümüş dolgu teli,yuvarlak akik kabaşon taşı,
Kullanılan araç ve gereçler	: Tezgah ,Silindir, Hadde, Şalama, , Keski, Çift, Makaslar, , Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Güverse tekniği,değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Yuvarlak şekilde kesilerek bombe verilmiş astar parçasının ortasındaki yuvaya yuvarlak akik taşı yerleştirilmiş ve kenarı ince burgulu tel ile süslenmiştir.Aynı burgulu tel ile kolye ucunun dış kenarı da süslenmiştir.İki burgulu tel arasında kalan tüm yüzey pıt pıt denilen helezonik tel ve güverseler ile süslenmiştir. Pıtpıtların kenarları da incecik burgulu tellerle süslenmiştir.Kolye ucunun üst kısmına hareketli bir kulp monte edilmiş ve kulbun üzeride iki adet pıtpıtla süslenmiştir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 68
İnceleme Tarihi	: 18 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Merve Gümüş-Beypazarı
Türü	: Broş
Boyutları	: En: 5.5 cm Boy: 3 cm
Kullanılan malzemeler	: Gümüş çatı teli,gümüş dolgu teli,akik kabaşon taşı
Kullanılan araç ve gereçler	: Tezgah ,Silindir, Hadde, Şalama, ,Mengene, Mikron, Pense ,Heştek,Heştek zımbası, İstim Makinesi, Parlatma Makinesi, Elek ve Talaş, Amyant, Keski, Çift, Makaslar, Vibrasyonlu Tambur, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Telkari ve güverse tekniği,değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Oval formda astar parçasının üzerine yine oval Formda telkari yuva yapılmış ve çevresine ince burgulu tel monte edilmiştir.Yuvanın etrafına kaynatılan mekik şeklindeki telin kenarlarına koç boynuzuna benzer şekilde 6 adet telkâri parça monte edilmiştir.Bu parçaların etrafına dört adet pıtpıt motifli parça kaynatılmıştır.Broşun arkasına broş iğnesi kaynatılmıştır.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 69
İnceleme Tarihi	: 18 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Merve Gümüş-Beypazarı
Türü	: Kolye ucu
Boyutları	: En: 2.9 cm Boy: 4.8 cm
Kullanılan malzemeler:	: Gümüş çatı teli,gümüş dolgu teli, akik kabaşon taşı
Kullanılan araç ve gereçler	: Silindir, Hadde, Şalama, ,Mengene, Mikron, Pense, Keski, Çift, Makaslar, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Telkari ve güverse tekniği ,değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Oval formda astar parçasının üzerine yay haline getirilip daha sonra açılarak kıvrımlı şekil verilmiş tel kullanılarak yuva yapılmıştır. Yuvanın kenarına incecik burgulu tel geçirilmiş ve onun kenarına da aynı kıvrımlı telin daha geniş u şeklinde monte edilmiştir .Üstte kalan açıklığa ise telkariden yapılmış üç küçük iki büyük damla şekli farklı bir tasarımla yerleştirilmiştir. Damla şekillerinin uçlarına birer tane pıtpıt motifi monte edilmiştir.Tasarım hareketli telkari bir kulp ile sonlanmaktadır. Yuvaya ise oval formda kırmızı bir akik taşı yerleştirilmiştir.

BİLGİ FORMU

Fotoğraf No	: 70
İnceleme Tarihi	: 18 Aralık 2010
Bulunduğu Yer	: Merve Gümüş-Beypazarı
Türü	: Kolye ucu
Boyutları	: En:4.8 cm Boy:5.6 cm
Kullanılan malzemeler	: Gümüş çatı teli,gümüş dolgu teli, akik kabaşon taşı
Kullanılan araç ve gereçler	: Şalama, Mikron, Pense, Keski, Çift, Makaslar, Tel Fırça
Kullanılan Teknikler	: Telkari ve güverse tekniği,değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
Tasarım Özelliği	: Yuvarlak formda astar parçasının üzerine aynı Formda telkari yuva yapılmış ve çevresine ince burgulu tel monte edilmiştir.Yuvanın etrafına ters vav şeklinde 12 adet telkari parça monte edilmiştir.Bu şekillerin ortasına birer tane küçük güverse kaynatılmıştır.Şekillerin ortalarında ve yuvanın kenarlarında kalan boşluklar dolgu tellerinin kıvrılarak şekil verilmesi ile doldurulmuştur. Üçgen şekilde bir telkari kulp yerleştirilen tasarım yuvaya konan yuvarlak kırmızı akikle sonlanmıştır.

9.2. Araştırma Kapsamına Alınan Takı ve Aksesuarlara Ait Tablolar

**ARAŞTIRMA KAPSAMINA ALINAN TAKI VE
AKSESUARLARDA KULLANILAN SÜSLEME TEKNİKLERİ**

Foto No:	Değerli Taş	Ajur Tekniği	Telkari	Güverse	Kazıma	Kabartma	Döküm	Kaplama
1	X	X						X
2	X							
3	X							
4	X			X				
5	X			X				
6	X			X				
7	X	X						X
8	X							
9	X							
10	X				X			
11	X							
12	X			X				
13	X			X				
14	X	X			X			
15	X			X				
16	X			X	X			
17	X				X			X
18	X				X			
19	X							
20	X			X		X		X
21	X							
22	X				X			X
23	X							
24	X			X				
25	X				X		X	
26	X					X		X
27	X			X				
28	X							
29	X							
30	X							
31	X							X
32	X			X				X
33	X							
34	X							
35	X	X						
36	X							X
37	X							
38	X	X						X
39	X							
40	X			X				
41			X	X				
42			X	X				
43	X		X					
44	X							

45	X							
46	X						X	
47	X							
48	X						X	
49	X						X	
50	X	X						
51	X		X	X				
52	X		X	X				
53	X		X	X			X	
54	X		X	X				
55	X		X	X				
56	X		X	X				
57	X		X	X				
58	X			X				
59	X		X	X				
60	X							
61	X						X	
62	X						X	
63	X						X	
64	X		X					
65	X		X					
66	X		X	X				
67	X		X	X				
68	X		X	X				
69	X		X	X				
70	X		X	X				

Tablo II.

TAKI VE AKSESUARLARDA KULLANILAN SÜSLEME TEKNİKLERİ			
SÜSLEME TEKNİKLERİ		f	%
1	Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği	70	100
2	Ajur tekniği	6	8.5
3	Telkari tekniği	18	25.7
4	Güverse tekniği	28	40
5	Kazıma tekniği	7	10
6	Kabartma tekniği	2	2.8
7	Döküm tekniği	8	11.4
8	Kaplama tekniği	10	14.2

Tablo II.I

Tablo II ' de görüldüğü gibi araştırma kapsamında incelenen takı ve aksesuarların % 100'ünde değerli taş renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, %8.5 'inde ajur tekniği, % 40'ında güverse tekniği, %25.7 'sinde telkâri tekniği, %10'unda kazıma tekniği, % 2.8'inde kabartma tekniği, %11.4 'ünde döküm tekniği, %14.2'sinde kaplama tekniği kullanılmıştır. İncelenen takı ve aksesuarların hepsinde değerli taş renkli cam ve mine ile süsleme tekniği kullanılmıştır. Ancak bunların 3 tanesinde değerli taşlar yuva veya çerçeveye yerleştirilmeden çivilere dizilerek kullanılmıştır. Araştırmaya alınan örneklerde en fazla kullanılan ikinci teknik % 40 kullanım oranı ile güverse tekniği olmuştur. Bunu sırası ile telkâri, kaplama, döküm ve kazıma teknikleri izlemektedir. Ajur tekniği az kullanılırken kabartma tekniğinin nadiren kullanıldığı görülmektedir.

ARAŞTIRMA KAPSAMINA ALINAN TAKI ÇEŞİTLERİ

Foto No:	Kolye	Kolye Ucu	Küpe	Yüzük	Broş	Takı Seti
1		X				
2		X				
3				X		
4				X		
5						X
6		X				
7				X		
8				X		
9		X				
10	X					
11				X		
12			X			
13				X		
14				X		
15					X	
16		X				
17				X		
18		X				
19	X					
20		X				
21		X				
22		X				
23		X				
24		X				
25				X		
26				X		
27				X		
28				X		
29		X				
30		X				
31	X					
32		X				
33		X				
34		X				
35						X
36	X					
37	X					
38	X					
39	X					
40		X				
41			X			
42			X			
43		X				
44		X				

45			X			
46			X			
47		X				
48			X			
49		X				
50				X		
51		X				
52		X				
53		X				
54		X				
55		X				
56		X				
57		X				
58		X				
59				X		
60			X			
61						X
62				X		
63				X		
64				X		
65				X		
66					X	
67		X				
68					X	
69		X				
70		X				

Tablo III

TAKI VE AKSESUARLARDA KULLANILAN ÇEŞİTLERİN DÖKÜM TABLOSU			
TAKI ÇEŞİTLERİ		f	%
1	Kolye	7	10
2	Kolye ucu	32	45.7
3	Küpe	7	10
4	Yüzük	18	25.7
5	Broş	3	4.2
6	Takı seti	3	4.2

Tablo III.I

Tablo III'de görüldüğü gibi araştırma kapsamında incelenen örneklerin %45 i kolye ucu, %25.7'si yüzük, %10'u kolye, %10'u küpe, %3'ü broş,%3'ü ise takı setidir. İncelenen takı ve aksesuarların içinde en çok kullanılanın kolye ucu olduğu görülmektedir. İkinci olarak, yüzük çeşidi en fazla kullanılmıştır. Kolye ve küpe çeşidi az görülürken broş ve takı seti çeşitlerinin en az kullanıldığı görülmektedir.

**ARAŞTIRMA KAPSAMINA ALINAN TAKI VE
AKSESUARLARDAKİ MOTİF (BEZEME) TÜRLERİ**

Foto No:	Bitkisel M.	Geometrik M.	Hayvansal M.	Sembolik M.	Yazılı M.
1		X			
2		X			
3	X				
4		X			
5					
6					
7	X				
8					
9					
10					X
11					
12					
13					
14					
15	X				
16		X			
17					
18	X		X		
19					
20	X				
21					
22					X
23					
24					
25			X		
26	X				
27	X				
28				X	
29	X				
30				X	
31	X				
32	X				
33					
34				X	
35		X		X	
36				X	
37					
38	X				
39					
40					
41					
42	X				
43					
44					
45	X				
46	X				
47	X				
48	X				
49	X				

50					
51					
52					
53	X				
54					
55					
56					
57					
58					
59					
60					
61	X				
62		X			
63					
64	X				
65					
66	X				
67					
68				X	
69					
70				X	

Tablo IV

TAKI VE AKSESUARLARDA KULLANILAN MOTİF (BEZEME) DÖKÜM TABLOSU			
BEZEME TÜRLERİ		f	%
1	Bitkisel Motifler	19	27.1
2	Geometrik Motifler	6	8.5
3	Hayvansal Motifler	2	2.85
4	Sembolik Motifler	7	10
5	Yazılı Motifler	2	2.85

Tablo IV.I

Tablo IV'te görüldüğü gibi araştırma kapsamında incelenen takı ve aksesuarların %27.1'inde bitkisel bezeme, %8.5'inde geometrik bezeme, %2,85'inde ise hayvansal ve yazılı bezeme kullanılmıştır.

Bitkisel bezemeler çiçek ve yaprak ağırlıklıdır. Sembolik bezemelerinin dördünün koç boynuzu ve buna benzer şekilde olduğu görülmektedir. İki tane bezeme çengel motifine benzerken bir tanesi de Hitit güneş kursuna benzemektedir. Hayvansal bezemelerden birisi, yazılı bezemelerin ise ikisi birden akik taşları üzerine kazıma tekniği ile yapılmıştır. Hayvansal bezemelerin ikincisi ise gümüş üzerine aletle kazınarak yapılmıştır.

**ARAŞTIRMA KAPSAMINA ALINAN TAKI VE
AKSESUARLARDAKİ TAŞLAR**

Foto No:	Kırmızı Akik	Yosunlu Akik	Mavi Akik	Siyah Akik	Yeşil Akik	Karışık renkli Akik	Beyaz Akik	Mor Akik	İnci	Diğer
1		X								
2						X				X
3	X								X	
4	X									
5				X						
6										X
7										X
8					X					
9						X				
10						X				
11			X							
12										X
13	X									
14	X									
15					X					
16	X									
17	X									X
18	X				X					
19	X					X				
20					X	X				X
21	X									
22	X									
23						X				
24		X								
25	X									
26						X				X
27						X				
28	X									X
29							X			
30						X				
31	X									X
32						X				X
33	X						X	X		
34						X				
35	X									
36						X				X
37						X				
38	X					X				
39							X			X
40						X				

41	X									
42	X									
43		X								
44										
45	X									
46	X									
47	X									
48	X									
49	X									
50			X							
51						X				
52						X				
53						X				
54						X		X		X
55						X				
56						X				
57						X				
58						X				
59						X				
60						X				
61	X									X
62	X									
63	X									X
64	X									
65	X									
66	X									
67	X									
68	X									
69	X									
70	X									

Tablo V.

TAKI VE AKSESUARLARDA KULLANILAN TAŞLARIN DÖKÜM TABLOSU			
TAŞLAR		F	%
1	Kırmızı akik	33	47.1
2	Yosunlu akik	5	7.1
3	Mavi akik	2	2.85
4	Siyah akik	1	1.4
5	Yeşil akik	4	5.7
6	Karışık renkli akik	25	35.7
7	Beyaz akik	3	4.2
8	Mor akik	1	1.4
19	İnci	2	2.85
10	Diğer	15	21.4

Tablo V.I

Tablo V'te görüldüğü gibi araştırma kapsamında incelenen takı ve aksesuarların % 47.1'inde kırmızı akik, %35.7'sinde karışık renkli akik, %7.1'inde yosunlu akik, %5,7'sinde yeşil akik, %4.2'sinde beyaz akik, %2.85'inde mavi akik ve inci, %1.4'ünde mor ve siyah akik, %21,4'ünde ise tek tek tabloya alınmayan zirkon, yakut, markazit, turkuaz vs. taşlar görülmektedir. Araştırma kapsamında incelenen takı ve aksesuarlarda en çok kırmızı akik ve Ankara bölgesi agatlarından karışık renkli akiğin kullanıldığı görülmektedir.

**ARAŞTIRMA KAPSAMINDA ALINAN TAKI VE
AKSESUARLARDA KULLANILAN ARAÇ VE GEREÇLER**

Foto No:	Gümüş	Taş	Pense	Keski	Tezgah	Silindir	Şalama	Heştekle	Ege	Çift	Keski	Freze	Hadde	Mikron
1	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
2	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
3	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
5	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
6	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
7	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
8	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
9	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
10	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
11	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
12	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
13	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
14	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
15	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
16	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
17	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
18	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
19	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
20	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
21	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
22	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
23	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
24	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
25	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
26	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X
27	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
28	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
29	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X
30	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
31	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
32	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
33	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
34	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
35	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
36	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
37	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
38	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
39	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
40	X	X	X	X	X		X		X	X	X	X	X	X
41	X	X	X	X	X		X		X	X	X		X	X
42	X	X	X	X	X		X		X	X	X			X

43	X	X	X	X	X		X		X	X	X		X	X
44	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
45	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
46	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
47	X	X	X	X	X		X		X	X	X		X	X
48	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
49	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
50	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
51	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
52	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
53	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
54	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
55	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
56	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
57	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
58	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
59	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
60	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
61	X	X								X				
62	X	X								X				
63	X	X								X				
64	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
65	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
66	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X
67	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X
68	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
69	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X		X	X
70	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X

Tablo VI.

TAKI VE AKSESUARLARDA KULLANILAN ARAÇ VE GEREÇLERİN DÖKÜM TABLOSU			
ARAÇ VE GEREÇLER		f	%
1	Gümüş	70	100
2	Taş	70	100
3	Pense	67	95.7
4	Keski	67	95.7
5	Tezgah	67	95.7
6	Silindir	64	91.4
7	Şalama	67	95.7
8	Heşteek	14	20
9	Eğe	67	95.7
10	Çift	70	100
11	Keski	67	95.7
12	Freze	37	52.8
13	Hadde	66	94.2
14	Mikron	67	95.7

Tablo VI.I

Araştırmada incelenen takı ve aksesuarların %100'ünde gümüş ve taş kullanılmıştır. %100'ünde çift kullanılmış, % 95,7'sinde pense, keski, tezgah, şalama, mikron, eğe, %94.2'sinde hadde, %91.4'ünde silindir, %52.8'inde freze, %20'sinde heşteek kullanılmıştır. 61, 62. Ve 63. Takı örneklerinde gümüş ve taşları yerleştirmek için ise çift olarak adlandırılan araç kullanılmıştır. Bu örnekler döküm tekniği ile yapıldığı için araç gerecin dışında bir malzeme kullanılmamıştır. Araştırmaya alınan örneklerden %20'si yuvarlak bombeli formda olduğu için heşteek denilen alet sadece bunlarda kullanılmıştır. Freze ise araştırmaya alınan örneklerde yarı yarıya kullanılmıştır.

10. SONUÇ VE ÖNERİLER

10.1. Sonuç

Bu araştırmanın sonucunda Türk halkı tarafından çoğunlukla kırmızı renkli olarak ve yüzük ,kolye ve tespih gibi alışılmış ürünlerin yapımında kullanıldığı bilinen akik taşının,onlarca değişik renk ve çeşide sahip olduğu ayrıca yalnız takı ve tespihlerde değil daha birçok alanda farklı şekillerde kullanıldığı belirlenmiştir.Bilgi formlarında yer alan akik taşlı takı ve aksesuar örnekleri incelendiğinde kazıma,telkari,güverse gibi tekniklerle geleneksel tarzda takı ve aksesuarlar üretildiği gibi değişik taş kesimleri ve teknikler kullanarak çok farklı tasarımlar ortaya çıkarıldığı da görülmektedir.

Yapılan çalışmalar sonucunda akiklerden yapılan kabaşonların takı tasarımcıları tarafından yapılan tasarımlarda gümüş ile beraber kullanıldığında oldukça değer kazandığı gözlemlenmiştir. Akiklerin birçoğu gümüş rengi oldukça uyumludur. Akik çeşitlerinin gümüş ile birlikte kullanılması sonucunda son derece şık ve değeri yüksek ürünler ortaya çıkarılmaktadır.Takının tarihçesine bir göz atıldığında özellikle Mısır medeniyetine ait takı ve aksesuarlarda akik taşının altınla mükemmel uyumu görülmektedir. Ancak günümüz altın firma ve tasarımcıları bunu göz ardı etmektedirler.Araştırma sonucunda günümüzde Akik taşının altınla birlikte yok denebilecek kadar az kullanıldığı tespit edilmiştir. Yine bu araştırma sonucunda kamuoyu tarafından fazla bilinmeyen özel bir akik çeşidi olan Ankara agatının Türk kuyumculuğunda altın ile birlikte kullanılmadığı görülmüştür.

Tablo analizleri incelendiğinde araştırma kapsamına alınan örneklerle ilgili şu bilgilere ulaşılmıştır:

Tablo II ‘ de görüldüğü gibi araştırma kapsamında incelenen takı ve aksesuarların % 100’ünde değerli taş renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, %8.5 ‘inde ajur tekniği, % 40’ında güverse tekniği, %25.7 ‘sinde telkâri tekniği, %10’unda kazıma tekniği, % 2.8’inde kabartma tekniği, %11.4 ‘ünde döküm tekniği, %14.2’sinde kaplama tekniği kullanılmıştır. İncelenen takı ve aksesuarların hepsinde değerli taş renkli cam ve mine ile süsleme tekniği kullanılmıştır. Ancak bunların 3 tanesinde değerli taşlar yuva veya çerçeveye yerleştirilmeden çivilere dizilerek kullanılmıştır. Araştırmaya alınan örneklerde en fazla kullanılan ikinci teknik % 40 kullanım oranı ile güverse tekniği

olmuştur. Bunu sırası ile telkâri, kaplama, döküm ve kazıma teknikleri izlemektedir. Ajür tekniği az kullanılırken kabartma tekniğinin nadiren kullanıldığı görülmektedir.

Tablo III’de görüldüğü gibi araştırma kapsamında incelenen örneklerin %45 i kolye ucu, %25.7’si yüzük, %10’u kolye, %10’u küre, %3’ü broş,%3’ü ise takı setidir. İncelenen takı ve aksesuarların içinde en çok kullanılanın kolye ucu olduğu görülmektedir. İkinci olarak, yüzük çeşidi en fazla kullanılmıştır. Kolye ve küpe çeşidi az görülürken broş ve takı seti çeşitlerinin en az kullanıldığı görülmektedir.

Tablo IV’te görüldüğü gibi araştırma kapsamında incelenen takı ve aksesuarların &27.1’inde bitkisel bezeme, %8.5’inde geometrik bezeme, %2,85’inde ise hayvansal ve yazılı bezeme kullanılmıştır.

Bitkisel bezemeler çiçek ve yaprak ağırlıklıdır. Sembolik bezemelerinin dördünün koç boynuzu ve buna benzer şekilde olduğu görülmektedir. İki tane bezeme çengel motifine benzerken bir tanesi de Hitit güneş kursuna benzemektedir. Hayvansal bezemelerden birisi, yazılı bezemelerin ise ikisi birden akik taşları üzerine kazıma tekniği ile yapılmıştır. Hayvansal bezemelerin ikincisi ise gümüş üzerine aletle kazınarak yapılmıştır.

Tablo V’te görüldüğü gibi araştırma kapsamında incelenen takı ve aksesuarların % 47.1’inde kırmızı akik, %35.7’sinde karışık renkli akik, %7.1’inde yosunlu akik, %5,7’sinde yeşil akik, %4.2’sinde beyaz akik, %2.85’inde mavi akik ve inci, %1.4’ünde mor ve siyah akik, %21,4’ünde ise tek tek tabloya alınmayan zirkon, yakut, markazit, turkuaz vs. taşlar görülmektedir. Araştırma kapsamında incelenen takı ve aksesuarlarda en çok kırmızı akik ve Ankara bölgesi agatlarından karışık renkli akiğin kullanıldığı görülmektedir.

10.2. Öneriler

Türk kuyumculuk sanatı, üretim geleneği çok eskilere dayanan, köklü bir sanattır. Değerli taşlar Orta Asya’dan Osmanlılara, oradan da günümüze ulaşan binlerce yıllık zaman yelpazesinde hâkimiyet ve soyluluk sembolü olan kuyumculuk sanatı içerisinde olmazsa olmaz bir yere sahiptir. Değerli taşlar ile ilgili gelenek ve görenekler mutlaka geçmişte kalmaktan kurtarılarak gelecek nesillere aktarılmalıdır.

Önemli boyutta bir bilgi birikimi mevcut olan Türk kuyumculuk sektörü, günümüzde ürün geliştirme, ürün tasarımı ve teknolojik açıdan oldukça iyi bir

durumdadır. Türk kuyumculuğu günümüzde dünya pazarlarında kendine has geleneksel üretim teknikleri,takı çeşitleri ve sadece ülkemize özgü taşların kullanılması gibi avantajlarıyla önemli bir yerde bulunmaktadır.Zengin yer altı kaynaklarına sahip olan Türkiye’yede bulunan oltu taşı,lüle taşı,Ankara Çubuk agatı gibi taşlardan başka bilinmeyen bir çok değerli taş bulunması muhtemeldir.Bu taşların araştırılması ve kuyumculuk ürünlerinde kullanılması gereği kamuoyunun henüz çok fazla farkında olmadığı ancak tüm dünyaya duyurulması gereken bir durumdur.Bu durumun ele alınmasında öncelikle görev Ankara ve Çubuk yerel yönetimleri ile bölgede faaliyette bulunan ilgili meslek lisesi, halk eğitim kurumları ve üniversitelere düşmektedir.Bu kurumlarla işbirliği içerisine girilmeli, engeller aşılmaya çalışılarak daha iyi bir tanıtım yapılmalıdır.

Akik taşı kullanılarak turistik amaçlı hediyelik eşyalar da yapılmalı, bu eşyalarda geleneksel motiflerin ve tekniklerin kullanılmasına özen gösterilmelidir.

Akik taşının altınla birlikte kullanılması amacı ile kuyumculuk sanatı tarihi iyi araştırılmalı, gerekli olduğu sürece eski eserlerden ilham alınmalıdır. Çoğunlukla gümüş ile birlikte kullanılan akik ve özel bir çeşidi olan Ankara agatları,yapılacak farklı tasarımlarla altın ile buluşturulmalı ve bu haliyle Türkiye ve dünyaya tanıtılmalıdır.

11. KAYNAKÇA

Acar, O.(2004). *1980 Sonrası Dönemde Türkiye’de Altın Piyasası Ve Türkiye’de Altın Piyasasının Gelişimi İçin Bir Model Önerisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi , Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.

Anonim . (1973). *Kapalı Çarşı* .İstanbul: Hayat Yayınları , Sayı :9 .

Anonim. (1991). *Ankara Müzeleri TheMuseums Of Ankara*. Ankara: T.C. Ziraat Bankası Yayınları.

Anonim. (1998). *Bir Zamanlar Ankara*. Ankara : Ankara Büyükşehir Belediyesi Yayınları.

Anonim . (2005). *Keçiören* . Ankara: Keçiören Belediyesi Yayınları .

Anonim. (2008).*Kuyumculuk Teknolojisi, Tarihsel ve Kültürel Takılar*. Ankara: M.E.BYayınları, Megep Kuyumculuk Modülü.

Anonim. (2006).*Takının Toplum Yaşamında ve Ekonomideki Yeri ve Önemi*. Ankara: M.E.BYayınları Megep Kuyumculuk Modülü.

Anonim. (2005).*Osmanlı’da Mücevherlerin Önemi-Kuyumculuk*.İstanbul: Gold News Dergisi, İstanbul Kuyumcular Odası Yayınları, Mart-Nisan, Sayı :149 .

Anonim. (2002). *Tarih Boyunca Türklerde Altın*. İstanbul: İstanbul Altın Borsası Yayınları, No:14.

Anonim.(1989). *Türk El Sanatları Araştırma Raporu*. Ankara: Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Küçük Sanatlar ve Sanayi Bölgeleri ve Siteleri Genel Müdürlüğü Yayınları, Öztürk Matbaası.

Anonim.(2004). *Yaşayan Anadolu Takıları Zaman Geçer Altın Kalır*. İstanbul: Atasay Kuyumculuk A.Ş., Şahinkaya Matbaacılık.

Arazgülyev, S. (1977).*Türkmen Dilinin Kısa Dialektik Sözlüğü*. Aşgabat: İlim Neşriyat.

Argunşah, M. (1999).*Tuhfe-i Muradi* .Ankara:Türk Dil Kurumu Yayınları.

Akgündüz,M.(2005).*Surre-i Hümayun Geleneği ve İslam Toplumunu Kaynaştırmadaki Rolü*.İzmir:Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,S:22.

Aslan, H. (2009). *Kars , Ardahan ve Iğdır illerinde Bulunan Geleneksel Kadın Takılarının Değerlendirmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara .

Atakul,A.(2007). *Süs Taşları*. Ankara: ODTÜ Yayıncılık.

Ayter, A. (1996). *Kuyumculuk Meslek Bilgisi Ve Mücevherat Sanatı*. Ankara: Arset Matbaa. 1996

Demirtaş,P.(1996). *Takı Kültürü Ve Tasarımı Üzerine Bir Araştırma* . Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,İzmir.

Devlet Planlama Teşkilatı.(2001). Endüstriyel Hammaddeler Alt Komisyonu Genel Endüstri Mineralleri III (Nadir Toprak Elementleri-Kıymetli ve Yarı Kıymetli Taşlar) Madencilik Özel İhtisas Komisyonu Raporu .Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı.

Dinç, A. ve Çakır, R.(2010).*Türkmenlerde Kuyumculuk Sanatının Ve Takıların Tarihi Gelişimi Ve Türkmen Kadını* .İzmir: Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi.

Doğar, A. (2009). *Değerli Taş ve Mücevherat Sektöründe Tasarım Eğitiminin Yeri ve Önemi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi ,Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Esin, E.(2004). *Orta Asya'dan Osmanlıya Türk Sanatında İkonografik Motifler*. İstanbul :Kabalıcı Yayınevi.

Enginova, N.(1990). *Kuyumculuk Sanatı*. İstanbul: İstanbul Turistik El Sanatları İmalcileri Ve Kuyumcu Sanatkarları Derneği Yayınları, S:40 .

Erginsoy, Ü. (1978). *İslam Maden Sanatının Gelişmesi*.İstanbul: Kültür Bakanlığı Yayınları .

Erkal, A.(2001). *Divan Edebiyatında Hazaniyye Ve Nev'inin Hazaniyye-i Latife İsimli Kasidesi* . Erzurum: Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi ,S:18.

- Güran, C.**(1978).*Türk Hanlarının Gelişimi Ve İstanbul Hanları Mimarisi*.Ankara:Vakıflar genel Müdürlüğü Yayınları.
- Hall, J.**(2009) . *Şifalı Taşlarla Hastalığa Göre Tedavi*. İstanbul: Dinozor Yayıncılık.
- Hasol ,D.**(1987). *Kocatepe Camisi Ve İlyas Bey Camisi "*. Ankara: Yapı Dergisi:75.
- Hatipoğlu, M.** (1998).*Çubuk (Ankara) Bölgesindeki Agatların Sınıflandırılması Ve Tanımlanması*. Ankara: Jeoloji Mühendisleri Odası Yayını, S:53.
- Hatipoğlu M., Dora Ö.**(2000). *Ankara Agatının Minerolojisi Ve Bantlı Yapının Kökeni* . Ankara: Yerbilimleri-Hacettepe Üniversitesi Yerbilimleri Uygulama ve Araştırma Merkezi Bülteni, S:22
- İzer,M.**(2003).*Çağdaş Yoga,Çakralar(Enerji Merkezleri)*.İstanbul: Dharma Yayınları.
- Kılıçkan, H.**(2004).*Orta Asya'dan Anadolu'ya Türk Bezeme Sanatı Ve Örnekleri*. Ankara: Anka Basım, İnkılap Kitap Evi Yayınları.
- Kırtunç, E.**(1990). *Anadolu Kuyumculuğu Ürünlerinden Kemer Ve Tepelikler*.Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür ve Sanat Yayınları S:8 .
- Kocabaş, H.** (2006). *Şifalı Taşlarla Sağlıklı Yaşam*. İstanbul: Mozaik Yayınları .
- Konyalı İ. H.** (1978). *Ankara Camileri*. Ankara: Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları .
- Köroğlu, G.**(2004). *Anadolu Uygarlıklarında Takı*. İstanbul: Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü Yayınları.
- Kuşoğlu, M. Z.** (1994). *Dünkü Sanatımız Kültürümüz*. İstanbul: Ötüken Neşriyat A. Ş.
- Kuşoğlu, M. Z.**(2006).*Resimli Ansiklopedik Kuyumculuk ve Maden Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Ötüken Neşriyat A.Ş., Kültür Serisi:314.
- Kutlar ,F. S.**(2005). *Klasik Dönem Metinlerinde Değerli Taşlar Ve Risale-İ Cevahirname*. Ankara: Öncü Kitap.
- Maranki, A.**(2010) .*Kozmik Bilim Işığında Şifalı Taşlar*. İstanbul: Mozaik Yayınları, Yaşam Enerjisi Dizisi 6.

Meriçboyu, Y.A.(2001). *Antik Çağda Anadolu Takıları*. İstanbul: Akbank Kültür Ve Sanat Yayınları.

Kurnaz,C.(1992). *Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve İzahı*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Önder,M.(1998).*Antika ve Eski Eserler Kılavuzu*.Ankara:

Öney G.(1980). *Ankara Aslanhane Camii*.Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları .

Özbağı, T.(1993).*Geleneksel Kadın Takıları-1*. Eskişehir: Türkiye’de Yaygın Eğitim ve Sanat Dergisi, s:5.

Payzın, S.(1985). *Anadolu Takıları*. İstanbul:Antika Aylık Dergi,s:1 .

Pugaçenkovo G.A.(1967). *İskustvoTurkmenistana*. Moskova .

Sakaoğlu, N.,Akbayır, N. (2000).*Osmanlı’da Zenaatten Sanata, II. Cilt. Sanatlar Ve Sanatkarlar*. İstanbul:Creative Yayıncılık.

Savaşçın, M. Y.(1985).*Anadolu Takıları Tarihsel- Teknolojik Gelişim*. İstanbul: Antika Aylık Dergi, S:8 .

Savaşçın, M. Y.,Türe,A. (1986). *Takı Malzemeleri Ve Teknikleri II*. İstanbul: Antika Aylık Dergi, S:20 .

Savaşçın, M. Y., Türe, A. (1988).*Takı Malzemeleri Ve Teknikleri V*. İstanbul: Antika Dergisi, S:33 .

Serdar, S.(2005). *Mücevher Ve Takı Dünyasının Rehberi CEO*.İstanbul: Kuğu Gold Pr.ve Danışmanlık Yayınları.

Söylemezoglu, F.(2005). *Köy El Sanatlarının Cumhuriyet Döneminde Sosyal, Ekonomik, Kültürel Ve Endüstriyel Alanda Etkileri Ve Bu Perspektif Işığında Günümüzde Köy El Sanatlarına Yaklaşım*. Ankara:Türk Kültürü Kongresi Bildirileri, C: XIII.

Sözer ,N.(2007).*Taşların Gizli Gücü* . İstanbul: Sınır Ötesi Yayınları.

Tekbaş M.C.(2007) . *Batı Ve Orta Anadolu'dan Bazı Potansiyel Gemolojik Örnekler* .Yayınlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi,Adana .

Temizocak, Y.(1988). *Türk Kuyumculuğunun Dünü Ve Bugünü*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları.

Tuncer O. C.(2002) *Ankara Evleri*. Ankara: Ankara Ticaret Odası Kültür Yayınları .

Turan, S.(2009) .*Necati Beğ'in Şiirlerinde Yer Adları*. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi S:20.

Türe, A.(2007). *Dünya Kuyumculuk Tarihi: Takının Öyküsü*. İstanbul: Goldaş Kültür Yayınları .

Türe,A.(2005).*Takının Öyküsü Dünya Kuyumculuk Tarihi I*. İstanbul: Goldaş Kültür Yayınları .

Türe ,A., Savaşçın, M.Y.(2000). *Kuyumculuğun Doğuşu* .İstanbul : Goldaş Kültür Yayınları.

Türe,A.,Savaşçın, M.Y.(1986).*Takı Malzemeleri Ve Teknikleri*. İstanbul: Mısırlı Yayınları.

Ulusoy, Z.(2004). *Şehrin Zulası Ankara Kalesi*. Ankara:İletişim Yayınları.

Vitiello,L.(1995). *Modern Ve Teknik Pratik Kuyumculuk*.Ankara:Ajans-Türk Matbaacılık San. A.Ş..

Yaman G,S., Duran B. (2006). *Ulusun Farklı Yüzü Suluhan*.Ankara: Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi Uygulama Gazetesi.

İnternet Kaynakları

www.cemalsureyya.com

www.defineyeri.com

www.divinecrystals.com

www.idealdusunce.com

www.iskenderiye.com

www.google.com-görseller

www.kalsedontasi.com

www.masor789.blogcu.com

www.maranki.com

www.priweb.org

www.sailorenergy.net

www.uludagsozluk.com

www.unitedamericanmuslim.org

www.wikipedi.org

12-EKLER

EK I- V. Araştırmacının Akik Taşı İle Yaptığı Çalışmalar

EK VI.Takı ve Aksesuarlarda Kullanılan Değerli Taşlar

EK I.

- Ek Fotoğraf No : 1
- Tasarımcı : Ayşe Bilgen NAYIR
- Bulunduğu Yer : Çayyolu - Ankara
- Türü : Kolye
- Boyutları (En * Boy) : En: 5.5 cm. , Boy: 6.2 cm.
- Kullanılan Malzemeler : Gümüş astar ,karışık renkli çubuk agatı kabaşon taşı ve agat boncuk, gümüş halka ve gümüş telkâri parçalar, deri kordon, kıştırma ve klips parçaları.
- Kullanılan Araçlar ve Gereçler : Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Mengene, Mikron, Pense , Keski, Çift, Makaslar, Eğe, Tel Fırça.
- Kullanılan Teknikler : Değerli taş,renkli cam ve mine ile süsleme tekniği.
- Tasarım Özelliği : Karışık renkli çubuk agatından yapılmış damla formunda iki kabaşon taşı için kendi formlarına uygun hazırlanmış yuvaların alt ve üstlerine halkalar kaynatılmış daha sonra taşlar yuvalarına oturtularak sıvanmıştır. Agat boncuklar gümüş çivilere takılıp uçları halka şeklinde kıvrılarak yuvalardaki halkalara eklenmiştir. Boncukların uç kısımlarına üçgen şeklindeki telkâri parçalar takılmış, tasarım deri kordon takılarak sonlandırılmıştır.

EK II .

- Ek Fotoğraf No : 2
- Tasarımcı : Ayşe Bilgen NAYIR
- Bulunduğu Yer : Çayyolu - Ankara
- Türü : Kolye
- Boyutları (En * Boy) : Açık uzunluk 62 cm.
- Kullanılan Malzemeler : Gümüş boncuklar ve uç malzemeleri, kırmızı ve siyah renkli bantlı akik boncuklar ,gümüş zincir ve gümüş klips parçaları,gümüş tel.
- Kullanılan Araçlar ve Gereçler : Pense , Keski.
- Kullanılan Teknikler : Değerli taş, renkli cam ve mine ile süsleme tekniği
- Tasarım Özelliği : Gümüş ve akik boncuklar boyutlarına göre kesilerek ayarlanmış kalın gümüş tellere geçirilerek uçları halka yapılmıştır. Kolye, tasarımı yapıldıktan sonra birbirine halkalarla eklenmiştir. Uç kısmına boru çiçeği formunda gümüş bir aparattan sallanan zincirler monte edilerek tasarım sonlandırılmıştır.

EK. III.

- Ek Fotoğraf No : 3
- Tasarımcı : Ayşe Bilgen NAYIR
- Bulunduğu Yer : Çayyolu - Ankara
- Türü : Tespih
- Boyutları (En * Boy) : Uzunluk:39 cm.
- Kullanılan Malzemeler : Gümüş astar, gümüş boncuklar, gümüş zincir, siyah-gri tonlarında bantlı akik boncuklar.
- Kullanılan Araçlar ve Gereçler : Tezgah , Keski, Çift, Makaslar, Ege, Testere, Tel Fırça, Freze.
- Kullanılan Teknikler : Ajur tekniği.
- Tasarım Özelliği : Hazırlanan harf şablonları gümüş üzerine yapıştırılarak kıl testere ile kesilmiş ve ege yardımı ile düzeltilerek tel fırça ile parlatılmıştır Harflerin üst kısımları .freze ile delinerek halka yardımı ile zincirlere takılmıştır. Siyah-gri tonlarında bantlı akik boncuklar ve gümüş boncuklar ile tespih dizilmiş ve ucuna hazırlanan özel zincir monte edilerek tasarım sonlandırılmıştır.

EK IV.

Ek Fotoğraf No	: 4
Tasarımcı	: Ayşe Bilgen NAYIR
Bulunduğu Yer	: Çayyolu- Ankara
Türü	: Kolye
Boyutları (En * Boy)	: Uzunluk:42cm.
Kullanılan Malzemeler	: Antika Türkmen boncuk ve takı parçaları, küçük kırmızı akik boncuklar, gri kristal boncuklar,, alpaka zincir.
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Çeşitli pense ve keskiler.
Tasarım Özelliği	: Tüm malzemeler bir araya getirilerek kolye tasarlanmış ve misinaya dizildikten sonra klips takılarak kapaması yapılmıştır. Son olarak hazırlanan zincirli uç sallantı, kolyeye monte edilmiş ve tasarım sonlandırılmıştır.

EK V.

Ek Fotoğraf No	: 5
Tasarımcı	: Ayşe Bilgen NAYIR
Bulunduğu Yer	: Çayyolu- Ankara
Türü	: Kolye ucu
Boyutları	: En:4.5 cm Boy:5.7 cm
Kullanılan Malzemeler	: Mavi akik kabaşontası ,Gümüş plaka ,altın plaka ,gümüş zincir
Kullanılan Araçlar ve Gereçler	: Tezgah Silindir, Hadde, Şalama, Mengene, Mikron, Pense, Keski, Çift, Makaslar,Heştektek, Heştektek zımbası, Eğe, Tel Fırça, Freze.
Kullanılan Teknikler	: Değerli taş,renkli cam ve mine ile süsleme tekniği, Güverse tekniği.
Tasarım Özelliği	: Şemse şeklinde kesilen gümüş plaka heştektek yardımı ile bombeli hale getirilmiş ve daha sonra taş yuvası kaynatılmıştır. Altın plakadan ufak parçalar kesilerek şalama ile güverse haline getirilmiş ve taş yuvasının etrafına her dilime birer tane yerleştirilerek kaynatılmıştır.En son mavi akik taşı yuvaya yerleştirilerek sıvanmıştır.Şemsenin üst kısmına halka ve kulp kaynatılarak buradan zincir geçirilmiş ve tasarım tamamlanmıştır.

EKLER VI.

AMETİST

Diğer Adları	Mor Yakut, Aşk Taşı
Sertliği	7
Kimyasal Formülü	$\text{SiO}_2 + \text{Al, Ca, Fe, Mg, Li, Na}$
Rengi	Mor, Eflatun, Erguvan
Çizgi Rengi	Beyaz
Parlaklığı	Camsı
Yapısal Görünümü	Saydam
Sembölü Olduğu Husus	Adalet, Cesaret, Doğru Karar Verebilen Akıl, Huzur
Çıkarıldığı Ülkeler	Brezilya, Kanada, Rusya, Madagaskar, Hindistan, Namibya, Usa, Sri Lanka

AMETİST

Morumsu eflatun (leylak, erguvan, lavanta) renğinde olan amatist oldukça şeffaf bir taştır. Kuvars ailesindedir. Üzerinde morun ve leylak renginin tüm tonlarını taşır. Mor yakut veya aşk taşı olarak da bilinmektedir. Yunanca yazılışı ile sarhoşlukla alıkoyan, alkolü etkisizleştiren manasına gelir. Eski çağlarda alkolün uyuşturucu etkisine karşı bağıklık oluşturduğuna alkollü içkilerin sarhoş edici etkisinden

koruduğuna veya vücuttaki alkolü emerek sarhoşluktan ayıtlığına inanılmış; hatta sarhoş olmamak için içki kadehleri ametisten yapılmıştır.

Ayrıca yıldırım çarpmasından koruduğuna ve büyüleri etkisiz hale getirdiğine de inanılmıştır. Nazara karşıda koruyucu tılsım kabul edilmiştir. Nazarın ilk bakıştaki olumsuz enerji olduğu kabul edilirse rengi ve güzel görünüşü ile ilk bakışı çekeceğinden nazara karşı koruma sağlaması kabul edilebilir bir olgudur.

YARARLARI:

- Negatif elektirik yükü taşıdığı için insan bedenindeki fazla elektirigi alır ve bu suretle hem beyin gücünü artırır hemde stresi azaltır. İç karışıklıkları önler endişe ve korkuları yenmemize yardımcı olur.
- Yenilikleri anlamak ve bunlarla kaynaşmak hususunda doğal yetenek verir.
- Meditasyon sırasında içe dalmayı destekler.
- Doğru karar veren akıl ve mantık gücü verir
- Entelektüel tavır ve konuşma yeteneği oluşturur
- İş hayatında özellikle mal ticaretinde kurnazlığı geliştirir
- Öngörü yeteneği sağlar
- Kanı temizler bu suretle kanı temizler ve bu suretle zehirlenmelere karşı etkili koruma sağlar
- Kanser oluşumu engeller
- Uyku verir
- Bedeni dinç tutar. Fiziksel bedenimiz ile duygularımız arasında denge oluşturur.
- Vücutu toksinlerden temizleyerek kişiyi yeniden hayata döndürür.
- Eklem ağrılarını tedavi ederek rahat hareket etmeyi sağlar
- Sindirim sistemini düzenler
- Kan dolaşım sistemini korur ve tedavi eder
- Sinir sistemini sağlıklı kalmasına veya iyileşmesine yardım eder
- Deri hücrelerinin yenilenmesini ve dolayısı ile tenin güzelleşmesini sağlar
- İştme organının sağlıklı kalmasını sağlar.
- Bağışıklık sistemini güçlendirir, ağrı ve sızıları hafifleterek rahatlama verir(Kocabaş,2006).

AYTAŞI

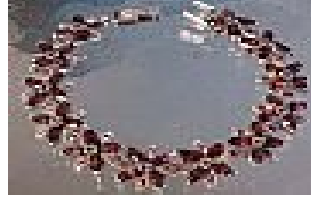
Yavru ağzı beyaz ve mavimsinin karışımı renkte(ay rengine)bir kuvars t¼r¼... opale benzer ama rengi daha açıktır ve yansıyan mavilik belli belirsizdir. Belli ısınma derecesinden sonra cam yapımında da kullanılmaktadır. Ay ile ilişkisi olduğuna aydan yansıyan ışığın ay taşının ışığı olduğuna inanılmıştır. Açık renklileri saydam koyu renklileri yarı saydamdır. Işık kaynağına yakın tutulduğunda başta mavi ve beyaz olmak üzere çeşitli renklerde ışıltı yayar. Eski zamanlarda , yolculuklarda koruma sağladığına üzerinde bulunduranları g¼r¼nmez yapacağına inanılmıştır.

Bağlı Olduğu Grup	Feldspar
Diğer Adları	Moonstone , Mondstein, Toprak Ana Taş
Sertliği	6-6.5
Kimyasal Form¼l¼	K (Na, Ca) Al Si3 O8
Rengi	Yavruağzı, S¼t Beyaz, Mavimsi Beyaz, Bazen Kahverengi, Yeşil, Sarı, Pembe, Gri
izgi Rengi	Beyaz
Parlaklığı	Camsı
Yapısal G¼r¼n¼m¼	Saydam Veya Yarısaydam
Sembol¼ Olduğu Husus	Aşk, Umut, R¼ya, D¼ř, G¼neř Işını
ıkarıldığı lkeler	Brezilya, Madagaskar, Usa, Sri Lanka, Burma, Almanya, Hindistan, Tanzanya, Meksika

YARARLARI:

- Ying ve yang (karşıt d¼ř¼nce ve duygular) dengesini sağlar. Yaşama sevinci verir
- Korkulu r¼ya g¼rmekten korur.
- Bencilliği ve aşırı tepkileri kontrol altına alır.

- Evliler arasında sevgi bağı oluşturur.
- İçinde bulunulan durumun kabulüne bu suretle duygusal çalkantılardan Kurtulmaya ve zor durumla mücadele etmeye yardımcı olur.
- Diğer insanların duygularını anlamamızı ve bu duygulara karşı duyarlı olmamızı sağlar.
- Başkaları tarafından sevilmemizi sağlar
- Sezgi gücünü artırır
- Diğer insanlardan bize yönelen olumsuz enerjiye karşı kalkan görevi yapar
- Kolay etki altında kalmamızı önler
- Hücreleri yenileyerek yaşlanmayı geciktirir
- Vücuttaki olumsuzlukları kontrol altına alır. Bağışıklık sistemini güçlendirir.
- Kısırlığı önler
- Böbrek problemlerini giderir
- Soğuk algınlığına bağlı kramp şeklindeki ağrıları ve doğum sancılarını hafifletir
- Tokluk hissi oluşturur. Fazla yemek yemeyi önler (Kocabaş,2006).

GRANAT

Bağlı Olduğu Grup	Silikat
Diğer Adları	Lal ,Nar Taşı, Grantum
Sertliği	6,5 - 7,5
Kimyasal Formülü	$X_3Y_2Si_3O_{12}$ (X = Ca, Fe, Mn, Mg), (Y = Al, Cr, Fe, Zr, Ti)
Rengi	Asıl Olarak Koyu Kırmızı, Morumsu Eflatun
Çizgi Rengi	Beyaz Veya Renksiz
Parlaklığı	Camsı , Reçinemsiz
Yapısal Görünümü	Saydam, Yarı Saydam, Opak
Sembolü Olduğu Husus	Sevgi , Şefkat
Çıkarıldığı Ülkeler	Brezilya, Kanada , Madagaskar, Hindistan, Usa, Sri Lanka, Afrika

Lal taşı , çok yüzlü kübik şekilde kristalleşmiş , oldukça sert, reçine veya cam parlaklığında, saydam veya yarı saydam mineraldir. Bağımsız bir taş grubudur, soyundan geldiği bir mineral grubu yoktur. Adını örnekseme yoluyla “ nar” meyvesinin tohumlarından alır. İlk ismi “grantum” dur. Sertliği kuvarstan daha fazladır ve bu nedenle yontulması daha zordur. Süs eşyası dışında, saat,zımpara kağıdı ve bileyi taşı yapımında da kullanılmaktadır. Granat mineraloji disiplini içinde bir tek mineral olarak değil, bir mineral grubu olarak tanımlanmaktadır. Almandin, pirogrossunlar, spessartin, uvarovit, andradit gibi mineraller bu grubun takı olarak kullanılan en belirli üyeleridir.Granat grubunda yer alan taşların kimyasal bileşimleri ve renkleri birbirinden farklıdır. Çok küçük parçacıklar halinde bulunduğundan süs eşyası yapılanlar, ender

olarak bulunan iri granatlardan yapılır.Renkleri koyu kırmızıdan turuncuya ve bazen mora kadar değişebilir.

GRANAT GRUBUNUN GENEL YARARLARI:

Granat grubuna dahil taşların aşığıdaki yararlarının olduğu kabul edilmektedir.

- Yaratıcılığı, sanat ve bilimde buluş yapma yeteneğinin artırır
- Anlayış ve kurnazlık verir
- İş hayatında başarılı olmayı sağlar
- Yaşlanmayı yavaşlatır, bedene dinçlik verir
- Sosyal ilişki kurma yeteneğini ve toplum içindeki popülariteyi artırır.
- Hormonsal dengeyi sağlar
- Bulaşıcı hastalıkları tedavi etmekte yardımcıdır.
- Kan zehirlenmelerine karşı koruyucu ve iyileştiricidir
- Kalp hastalıklarına karşı koruyucu ve iyileştiricidir
- Akciğer hastalıklarına karşı koruyucu ve iyileştiricidir (Kocabaş,2006).

ELMAS

Bağlı Olduğu Grup	Nabit
Diğer Adları	Diamant, Diamont, Kral Taş, Pırlanta (İşlenmiş Elmas)
Sertliği	10
Kimyasal Formülü	C + (Al, Ca, Cr, Fe, Mg, Mn, N, Si, Sr, Ti)
Rengi	Esas Olarak Renksiz, Ancak Az Da Olsa Değişik Renklerde De Bulunur
Çizgi Rengi	Beyaz
Parlaklığı	Parlak, Elmas Işıltılı
Yapısal Görünümü	Saydam, Yarı Saydam Çok Az Da Opa
Sembolü Olduğu Husus	Aşk, Sevgi, Güç, İktidar

Taşların en sert , en keskin , en değerlisidir. Kıvılcıma benzer ışıltılı, çoklukla saydamdır. Mükemmel dilinimli veya muntazam kırıklıdır. Çoğunlukla renksizdir. Ancak beyaz,mavi-beyaz, gri, sarı,kahverengi, turuncu, pembe, kırmızı, lavanta mavisi, yeşil veya siyah renklisi de bulunmaktadır. Elmasta yeşil renk doğal radyasyon etkisi ile olur.Yalıtıkandır. Ovalandığı zaman pozitif yükle yüklenir. Asitlerden etkilenmez. Süs taşı olarak kullanıldığı gibi kesme aracı olarak da kullanılır. Karbon atomlarının kristalize olması sureti ile oluştuğu düşünülmektedir.

YARARLARI:

En önemli yararı sizi zengin göstermesidir. Bunun dışındaki faydaları aşağıdadır.

- Akli korur
- Taşiyana başarı sağlar
- Cesaret verir
- Bedeni güçlendirir
- Algılama ve karşısındakinin kötü niyetini anlama yeteneği verir
- Kişiyi sakinleştirir
- Korkutucu rüyalar görmesini engeller
- Karı- koca veya sevgililer arasında aşk ve mutluluk oluşturur
- Büyü ve zehirlenmelerden koruduğu kabul edilmektedir

Ancak aşırı değerli büyük elmasın uğursuzluk, daha doğrusu bela getirdiği de bir gerçektir. Elmasın erkek ile kadın arasındaki sevgiyi ve aşkı güçlendirdiği, sadakat sağladığı kabul edilip , nişan yüzüğü olarak kadınlara elmas taşlı yüzük alınmıştır. Kullanana saflık, sevgi ve neşe getirdiği söylenmiştir. On ikinci yüzyıldan itibaren batılı savaşılar savaşlarda koruyucu tılsım olarak kullanmışlar sertliği nedeniyle yenilmezlikle özdeşleştirmişlerdir (Kocabaş,2006).

HEMATİT

Bağlı Olduğu Grup Hematit Grup

Diğer Adları Hematine, Hemalite

Sertliği 5,5 – 6,5

Kimyasal Formülü Fe_2O_3 +(Mg, Ti), +(Al, Cr, Mn, Si, Th)

Rengi Siyah, Gri, Kahverengi

Çizgi Rengi Kırmızı, Kırmızımsı Kahverengi

Parlaklığı Metalik

Yapısal Görünümü Opak, Yarısaydam

Sembölü Olduğu Husus Birey Ve Toplum Arasındaki İlişkilerde Denge e

Çıkarıldığı Ülkeler Almanya, Çin, Brezilya, Kanada, Güney Amerika, İngiltere

Bünyesinde yoğun olarak bulunan demir nedeniyle kütleli ağırlığı fazla olan metalik koyu gri görünümlü demir rengi siyah , gri veya kırmızımsı kahverengidir. Parlaklığı metaliktir. Genellikle opaktır. Bazıları ise yarısaydamdır. Çizgileri ise koyu kırmızı veya aydınlık ışıltılıdır.

YARARLARI:

- Sınır Sistemini Düzenleyerek Stresi Giderir
- Aşırı Duygulanma Ve Heyecanları Sakinleştirir
- Bedendeki Negatif Elektrik Atarak Bedeni Güçlendirir, Fiziksel Enerjiyi Artırır
- Korkuları Giderir, Cesaret Verir, Kişinin Kendisine Bakışını Olumlu Hale Getirir, Özgüveni Sağlar
- Bel Soğukluğunu Önler
- Mafsal Romatizması Ağrılarını Hafifletir
- Kan Dolaşımını Düzenler; Kalbi, Böbreği Ve Dalığı Sağlıklı Tutar
- Kişiyi Albeni Sağlar.
- Zihni berrak hale Getirir, Akıl Ve Zeka Kıvraklığı Sağlar, Kolay Karar Verme Gücünü Artırır
- Hafıza Gücünü Artırır (Kocabaş,2006).

İNCİ

Bağlı Olduğu Grup	Organik Bileşikler
Diğer Adları	Lü'lüü (Kur'anı Kerimdeki Adı), Pearl, Perle, Kraliçe Taş
Sertliği	3
Kimyasal Formülü	CaCO_3 + Aragonite, Conchiolin, Su
Rengi	Beyaz, Kahverengi, Gümüş, Krem, Pembe, Gri, Siyah
Çizgi Rengi	-
Parlaklığı	Camsi, İncimsi
Yapısal Görünümü	Saydam, Yarı Saydam
Sembolü Olduğu Husus	Aşk, Sevgi , Evlilik
Çıkarıldığı Ülkeler	Kızıldeniz, İran Körfezi, Avustralya Kıyıları, Polinezya, Tatlı Su İncileri, Avusturya , Fransa, İrlanda, İskoçya, Hindistan, Usa

Bazı yumuşakçaların, özellikle de istiridyelerin içinde oluşan parlak, katı, sedefli, çoğunlukla yuvarlak kristalleşmiş organik maddedir. Doğal incileri genellikle inci midyesi denilen ve birçok türü bulunan istiridyeler üretir. İstiridyenin açılıp kapanan iki avuç şeklinde kabukları vardır. Bu kabuklar sedef adı ile anılmaktadır. Dirençleri oldukça yüksektir. Kalsiyum karbonat esaslı olan bileşimleri sedefinkiyle büyük benzerlik gösterir. Oluşumun başlangıcında ,istiridyenin içine kaçan kum veya asalak gibi bir madde bulunur. Bu çekirdek madde yıllar boyunca üst üste ince kalsiyum karbonat katmanlarıyla kaplanır. Yaklaşık istiridyenin ömrü sekiz yıl inci oluşumu ise

altı yıldır. Rengi beyaz , pembe , gri veya siyah olabilir. Şekli yuvarlak veya armut biçimindedir. İşinde değişime uğrayan su, inciye parlaklık ve parlaklık verir. İşlenmesine gerek olmadan kullanılacak güzelliktedir. Yapay inciler de yaygın olarak kullanılmaktadır.İncinin meleklerin veya ibadet edenlerin gözyaşları olduğuna inanılmıştır.

İnci , Kur'an- kerim de sözü geçen birkaç değerli taştan birisidir. Ayrıca sedef içinde saklı inciye benzeyen gençlerin hizmeti söz konusu edilmektedir. Hadisi şeriflerde ise inci cennetle bağdaştırılmıştır: inci çakıllar içi oyuk inciden inşa edilen köşkler altı ve kenarları inci olan ırmak yatakları başlarındaki tahta bulunan ver her yanı aydınlatan tek inci...

İnci alçak gönüllülüğün iffetin temizliğin sevgi ve şefkatin ışıltının gizemin başarımın hayırlı oluşun hoş ve mutlu yuvaların evlilik hediyelerinin simgesidir.

İnciden sıklıkla taşların kraliçesi olarak söz edilir .Elmasta "taşların kralı" diye söz edilmesi gibi.

YARARLARI:

- Olumsuz duyguları ortadan kaldırarak uyumlu duygular oluşmasını sağlar
- Zorluklar karşı korunma ve dayanma kuvveti özgüven ve değerli olma duygusu verir.
- İnsanların onu sevmesine yardımcı olur
- Sanata yönelik zekayı ve sezgi gücünü harekete geçirir.
- Hatta talihi iyi yöne çevireceğine inci takı kullananın hediyeler alacağına da inanılmaktadır (Kocabaş,2006).

KALSEDON

Bağlı Olduğu Grup	Kuvars
Diğer Adları	Chalcedoni, Abakusz – Ko, Kadıköy Taşı
Sertliği	6,5 – 7
Kimyasal Formülü	SiO ₂
Rengi	Temel Olarak Mavi, Gri, Pembe, Sarı, Kırmızımsı, Bazen Renkler Kombinasyonu
Çizgi Rengi	Beyaz
Parlaklığı	Camsı, Mumsu Veya Donuk
Yapısal Görünümü	Yarı Saydam , Saydam Veya Opak
Sembolü Olduğu Husus	Gönül Güzelliği, Erdemlilik
Çıkarıldığı Ülkeler	Kaz Dağı(Edremit), Kadıköy, Almanya, Meksika

“Kuvars ailesinden olan kalsedon çok genel bir tanımlamadır ve agat (akik) jasper, sard, sardoniks, plazma, bloodstone(kantaşı) , krizopraz, oniks , kablangozü, yosunlu akik gibi bağımsızlaşmış alt türleri de kapsamına almaktadır. Bu nedenle kalsedon çeşitli tonlarıyla mavi, gri, sarı, yeşil , pembe ve renksiz türlerine ad olmuştur. Yapısı ile alt türlerinden ayrılır. Örneğin akik taşı bantlı, jasper desenlidir. Oysa kalsedon taşı ile anılan taşlarda, genel yapı itibari ile tek ve düz renk vardır. İsmi ilk çıkarıldığı veya naklinin yapıldığı khalkedon şehrinden (İstanbul’un Kadıköy ilçesinden) almıştır

YARARLARI:

Kalsedon dostluğun cömertliğin ve hayata olumlu bakışın sembolüdür. Kalsedon taşının aşağıdaki yararlarının bulunduğu kabul edilmektedir.

- Beden duygular ve zihin arasında dengeleyici etki yapar
- Metabolizmayı düzenler
- Tiroid bezlerini sağlıkı tutar
- Öksürüğü azaltır, ateşı düşürür
- Algılamayı güçlendirir.
- Bunamayı önler ve tedavi eder
- Özgüveni artırır, cesaret verir
- Cinsel sorunları giderir

Özellikle lacivert kalsedonun uğurlu olduğu ve kişiyi başarıya ulaşmasını etkilediği kabul edilir (Kocabaş,2006).

Bağı Olduğu Grup

Kuvars,kalseduan

Diğer Adları

Tiger-Eye, Bağımsızlık Taşı

Sertliği

6,5 – 7

Kimyasal Formülü

$\text{SiO}_2 + \text{Fe, O, Oh}$

Rengi

İçinde Demir Oksidin Oluşturduğu Sarı Veya Altınimsı Kahverengi Bantlı Çizgiler Bulunan Siyah

Çizgi Rengi

Beyaz

Parlaklığı

Camsı , Yanardönerİpeğimsi

Yapısal Görünümü

Opak

Sembölü Olduğu Husus

Erkeksi Enerji Bağımsızlık

Çıkarıldığı Ülkeler

Güney Afrika, Avustralya , Burma

KAPLANGÖZÜ

Kristal kuvarsın alt türü olan kalsedon ailesindedir. Akik, yosunlu akik, kantaşı ile de türdeşdir. Takı veya dekoratif olarak kullanımı yaygındır. Asıl olarak siyah olmakla birlikte gri-sarı –altınimsı kahverengi karışımı renklidir.

Farklı renkler taş üzerinde birbirini takip eden bantlar oluşturur. Öyle ki siyah renk az görünür hale gelebilir. Çizgileri beyazdır. İpeksi cam parlaklığındadır. Nadiren bazı cinsleri mavi- kahverengi, diğer bazı cinsleri kırmızı- kahverengi karışımdır. Kullananın hareketlerine veya ruhsal durumuna göre renk değiştirmesi önemli özelliğidir

YARARLARI:

Kaplangözü bağımsızlığın, maskülen (erkeksi enerjinin) fiziksel ve ruhsal dengenin sembolüdür. Kaplan gözü taşının aşağıdaki yararları olduğu genel kanaattir

- Enerjiyi dengeler. Psikolojik zorlanmayı yenmemize yardım eder, önsezi yeteneğini güçlendirir, iyimserlik verir
- Gizemli ortamlarda koruyucudur
- Para kazanma için gerekli el becerilerini artırır
- Korku, kıskançlık, kin inatçılık, iğrenme aşırı heyecanlanma gibi duygusallıkları yenmemize, bunların etkisinin azalmasına yardım eder.
- Ticaret hayatında başarı sağlamamıza yardım eder. İlerleme arzusu verir
- Kanı temizler ,kalp için yararlıdır
- Sinirsel spazmları ve baş ağrısını hafifletir. Hatta ortadan kaldırır .eklem yangısına iyi gelir
- Mide dalak ve pankreasın çalışmasını güçlendirir
- Uyuyamayanlara uyku verir
- Zihinsel karışıklığı giderir, konsantrasyonu artırır, meseleleri kolay ve doğru algılama gücü verir
- Cesareti artırır, korkuları yenmemize yardımcı olur
- İşitme gücünü artırır, kulak hastalıklarını iyileştirir
- Bağımsız davranmamıza neden olur. Bu nedenle evlilik, ortaklık, aile ilişkileri sırasında olumsuz etkilerini azaltmak için uzun süre kullanılmamalıdır.
- Sindirim sistemini düzenler , bozukluklarını düzeltir
- Sahiplenme duygusunu güçlendirir
- İlk bakış genellikle üzerimizdeki aksesuara yöneldiğinden nazarı önler (Kocabaş,2006).

KEHRİBAR

Bağlı Olduğu Grup	Organik Materyal
Diğer Adları	Amber, Bernstein(İsviçre Taşı),Reçine Taşı
Sertliği	2,5
Kimyasal Formülü	$C_{12}H_{20}O$ + Süksinik Asit
Rengi	Portakalimsı Sarı, Kırmızımtırak
Çizgi Rengi	Beyaz
Parlaklığı	Reçine
Yapısal Görünümü	Saydam, Yarısaydam, Opak
Sembolü Olduğu Husus	-
Çıkarıldığı Ülkeler	Baltık Denizi, Burma, Lübnan, Sicilya, Meksika, Romanya, Almanya, Kanada

Soyu tükenmiş bir çam cinsinde bulunan ve süksinik asit içeren fosil haline gelmiş reçinedir. Taşlaşmış organik bir maddedir. Genellikle küpe gibi ufacık parçacıklar halinde bulunur. Milyonlarca yıl önce oluşmuş tek parça halinde olanlar mücevherat yapımında kullanılmaktadır.

Amber, aşırı saydam ve bünyesinde bulunan böcekler ve diğer kırıntılar nedeniyle oldukça hareketlidir, çılgın denilebilecek görünümüne sahiptir. Oldukça yumuşak ve hafiftir.

Başlıca iki çeşidi vardır: ilki kırmızımsı sarı ve ya içinde kırmızı bulunan sarı yani kehribar rengindedir

Bünyesinde böcekler veya böcek görünümlü ipliksi maddeler ve hava kabarcıkları bulunur. Sürtme sonucu elektriklenir ve hafif parçacıkları toplar. Bedenle teması halinde vücuda sıcaklık yayar. Ayrıca saydam olmayan cinsi de bulunmaktadır ki en önemli örneği oltu taşıdır.

KEHRİBARIN SORUNLARI:

Kehribar kullanacaklar için en önemli sıkıntı mağazalarda , doğal amberle yapayının yan yana bulunması ve birbirine benzemesidir.

Problemin ilk kaynağı, boyanmış kehribardır. Kehribarın yukarıda tanımlanan renkleri dışında mağazalarda bulunan kırmızı, yeşil ,mavi ,mor ve siyah renkleri ya boyanarak doğallığını yitirmiş kehribardır yada yapaydır

Gerçek kehribarın en belirgin özelliği yakıldığında çevreye çam kokusu yaymasıdır. Yapay kehribar plastik, cam, sentetik çam sakızı veya fosilleşmemiş doğal çam sakızından imal edilir ve petrol ürünleriyle renklendirilir.

Sapasağlam şekilde kalmış böcek görüntüleri de muhtemelen sahte olduğunun kanıtıdır.

Yapay kehribarlar içindeki bol hava kabarcıklarıyla yeşil, kırmızı ,mavi ,mor ve siyahımsı renkleriyle tanınabilir.

Çok ağır veya çok hafif olması da tanınmasına yardımcı olabilir. Bedenin dokunduğu kısımda terlemeyle karışık kaşıntı oluşturması da yapay amberin bir başka belirleyici özelliğidir.

YARARLARI:

- Gerdanlık olarak kullanılırsa boğaz ve troid bezi enfeksiyonlarını yok eder, guatrın oluşmasını önler, oluşmuşsa önce büyümesini durdurur ve sonra küçülterek ortadan kaldırır.
- Kulak ağrılarını iyileştirir.
- Böbrek, mesane ve dalağı temizler ,sağlıklı çalışmasını sağlar.
- Astım, bronşit gibi solunum yolları hastalıklarının önler ,oluşmuşsa iyileştirir.
- Alerjileri önler ve iyileştirir.
- Enfeksiyonun yayılmasını durdurur.

- Ağrı bulunan beden bölümlerine sürüldüğünde ağrıyı azaltır özellikle romatizmal ağrılarda etkilidir.
- Özellikle sol el veya bilekte bulunduğu vücutta elektrik yığılmasına engel olur, böylece depresyonu engeller.
- Sindirim sistemini özellikle bağırsakların düzenli çalışmasını sağlar.
- Sinir sistemini güçlendirir, kemik iliği eksikliklerine karşı şifadır.
- İlk bakışı çektiği için göz değmesin karşı koruyucu etki sağlar.
- Bedeni sağlıklı tutar, kişiye canlılık ve hayattan hoşnutluk hissi verir. Hayatın ağır yükünü hafifletir. Depresyona ve intihara eğilimli olanlar için yararlıdır.
- Ruhsal sağlığı korur, melankolik ruh halini önler, ortamdaki olumsuz havayı emerek yok eder, negatif enerjiyi pozitif enerjiye çevirir ve rahatlama hissi verir.
- Akıl ve zekayı uyandırıp harekete geçirir, doğru karar vermekte yardımcı olur.
- Çakraları olumsuz enerjiden temizler.
- Bebeklerin boynuna takılan kehribar kolyenin onu zehirlenmelerden ve korku verici hallerden koruduğuna da inanılmaktadır (Kocabaş,2006)

KRİSTAL KUVARS

Bağlı Olduğu Grup	Silikat
Diğer Adları	Necef, Kuvars, Bergkristal
Sertliği	7
Kimyasal Formülü	SiO_2
Rengi	Renksiz, Beyaz, Ayrıca Mor, Pembe, Siyah, Sarı, Kahverengi, Yeşil, Portakal
Çizgi Rengi	Beyaz
Parlaklığı	Camsı
Yapısal Görünümü	Saydam Veya Yarısaydam
Sembolü Olduğu Husus	Kainatın Sonsuz Gücü, Gizli Güç
Çıkarıldığı Ülkeler	Brezilya, Madagaskar, Usa, Rusya

Dünya üzerinde çok geniş bir alana yayılmış, yerkabuğunun yüzde ondan fazlasını oluşturan sert ve katı bir mineral grubudur. Alt türlerini oluşturan değerli taşların birçoğu bağımsız hale gelerek kendi adlarıyla anılır ve tanınır olmuştur. Silikon dioksitin oluşturduğu doğal form, büyüleyici güzellikte çok çeşitli türlerin ve renklerin ortaya çıkmasına sebep olur. Bu yüzden bu gruptaki değişken taşlara çok fazla isim verilmiştir. En çok bulunanı renksiz ve beyaz olmakla birlikte, kuvars grubu taşların mor , pembe, siyah, sarı, kahverengi, yeşil ,portakal gibi çok çeşitli renkleri vardır. Çizgileri beyazdır. Saydam veya yarısaydam olup camsı parlaklıkta ve görünümündedir. Tenle temasında serinlik verir, ağza alındığında susuzluk hissini giderir.

Altıgen prizmalar şeklinde kristallidir ve prizma yüzeyleri kristalin uzun kenarlarına dik yönde çizgilidir.

Çoğunlukla içinde donmuş bir su damlası vardır ve taş kırılırsa damla yeniden suya dönüşür.

ÇEŞİTLERİ

Kristal kuvars terimi tek bir çeşit taşı değil , çok geniş yelpazeli taş ailesini tanımlar. Kristal kuvars aile üyelerinden bir kısmı değerli taş kapsamında bağımsızlığını ilan ederek kendi adlarıyla anılır olmuştur. Agat, kalsedon, krizopraz, kantaşı, sitrin, ametist, ametrin, jasper, aventurin gibi taşlar bunlardandır. Bazıları ise yarı bağımsız şekilde anılmakla birlikte, yine de kuvars adı altında varlığını sürdürmektedir

Rock kristal (kaya kristali veya sallantılı, oynak kristal), smoky (dumanlı) kuvars, rose (gül ,gül renkli) kuvars, milky(sütlü) kuvars, cat'seye (kedi gözü) kuvars, rutilated (iğnecikli) kuvars gibi türler bu gruptandır.

HİKAYESİ VE KULLANIMI

Endüstriyel alanda, elektronik iletici ve ayırıcı olarak kullanıldığı gibi, saatlerde, deterjanlarda, diş macunlarında, cam ve elektrik ışıklandırmalarında kullanılmaktadır. Metafiziksel anlamda kuvvetin ve gizli gücün sembolüdür. Doğanın enerjisini içinden geçirip iletir. Gizlilikleri anlama yeteneği verir. Kainatın sonsuz gücünü temsil ettiğine ve taşıyanın bu gücü kavrayabileceğine inanılmıştır. Ortaçağda ve öncesinde krallar ve soylular, gizli gücü olduğuna inanılması nedeniyle asalarında kılıç kabzalarında veya üstlerinde kuvars taşı bulundurlardı. Hatta efsanevi Atlantis ülkesi yöneticilerinin, kuvarsı enerji kaynağına dönüştürdükten sonra bu enerjiyi kötü amaçlarda kullandıkları için yok oldukları iddia edilmiştir. Eski halklar yağmur yağması için dua ile birlikte kuvars taşı da kullanmışlardır.

GENEL YARARLARI:

Taşıyanlar ve bulunduranlar için ayrıca aşağıdaki yararlarının olduğu kabul edilmektedir.

- Radyo, bilgisayar , televizyon gibi elektronik araçların yakınında bulundurulursa negatif enerjiyi emer ve bu araçların daha verimli çalışmasını sağlar.
- Göz için şifadır. Kartal görüşü ve gücü verir.
- Sindirim ve kan dolaşım sistemi ile iç organları ve troid bezini sağlıklı tutar, hastalanırsa iyileştirir. Guatr için şifadır.

- Baş ağrısını hafifletir.
- Vücutu negatif enerjiden temizler, vücuttaki olumsuzlukları kaldırır. Hayatı ve olayları berraklıkla kavramayı sağlar.
- Altıncı hissi sevgi ve şefkat duygusunu güçlendirir.
- Kıvrak bir zeka oluşturur, problemlerimizi çözmemize yardımcı olur.
- Duyguları, düşünceleri ve iç güçleri dengeler, bu suretle zıt güçleri birbiriyle uyumlu hale getirir. Bağışıklık sistemini güçlendirir(Kocabaş,2006)

LAPİS LAZULİ

Bağlı Olduğu Grup	Mineraller Bileşiği
Diğer Adları	Lacivert Taş, Gece Taşı, Gerçek Taşı, Gökyüzü Taşı
Sertliği	5 – 5,5
Kimyasal Formülü	$(\text{Na,Ca})_8 [(\text{So}_4,\text{S,Cl})_2 / (\text{AlSiO}_4)_6] + \text{Fe, K, Oh, Co}_3 + (\text{Be,Mg})$
Rengi	Özgün Mavi, Morumsu/Yeşilimsi Mavi
Çizgi Rengi	Işıltılı Mavi
Parlaklığı	Mat
Yapısal Görünümü	Yarısaydam Veya Opak
Sembölü Olduğu Husus	Gece Vakti Gökyüzü, Ötelerden Haber
Çıkarıldığı Ülkeler	Afganistan (En Değerlisi) , Pakistan, Kanada, İtalya, Angola, Sibirya, Usa

Lapis lazuli, kireçtaşının diğer bazı minerallerle birleşerek değişme uğraması sonucu oluşmuş bir taştır. Bileşenlerden başlıcaları lazurit, kalsit, prit ve sadalit mineralleridir.

Rengi özgün mavi, morumsu mavi ve yeşilimsi mavidir. Kendisi mat, çizgileri ise aydınlık mavidir. Opak veya yarısaydam olabilir. Üzerinde altın sarısı ve beyazımsı bölgeler bulunmaktadır. Bu haliyle albenili bir taştır.

Mavi rengini lazuritten, bazı kısımlarındaki beyazımsı rengi kalsitten, diğer bazı bölümlerindeki altın sarısı rengini ise pritten alır. Taşın içindeki kalsitin fazlalığı beyazlığı artırır ve taşın değerini düşürür. Bu durumunu çamur tarlasına benzetenler olmuştur.

Lapis lazuli beğenilen bir taş olduğundan sahteleri de boldur. Bakır, hamur ,çamur, tahta boyanarak gerçeğine benzer lapis üretilebilmektedir.

Gerçek lapis lazulide az da olsa altın sarısı ve beyazımsı lekeler bulunur. Tümüyle aynı renkte olanlar büyük ihtimalle sahte veya sentetiktir.

Taşın üzerindeki altın sarısı veya beyazımsı lekelerin mumlanarak oluşturulma ihtimali de bulunmaktadır. Bu yüzden biraz sert bir cisimle sertliği ve boyanmış olup olmadığı kontrol edilmeli, aşırı koyu renkli veya parlak olanlarından da uzak durulmalıdır.

HİKAYESİ

İsminin konulması ilginçtir. Babil' liler ve antik mısırlılar zamanında ,yanıltılarak kendisine mavi safir diye bu taş satılan bir kişi mahkemeye başvurmuş ve mahkeme kararıyla bu taşın mavi safir olmadığı,bağımsız bir taş olduğu karara bağlanarak adına lapis denilmiş, ismini de renginden almıştır. (eski ahit , Exodus bölümü)

Gökyüzünü , özellikle de gece vaktindeki gökyüzünü ve uzaklardan haberli alabilme yeteneğini sembolize eder. Mısır kralları ve çocukları öldükten sonra yıldızlara yolculuk yapacaklarına inandıkları için mezarlarını lapis lazuli ile bezerlerdi.

YARARLARI:

- Melankoliyi ve depresyonu ortadan kaldırır.
- Zihni berraklaştırır ve gerçek bilgiye ulaşmaya yardımcı olur. Bakış açısını genişletir.
- Fiziki ve ruhsal güçlerimiz arasında denge oluşturur.
- Akıl ve zeka kıvraklığı verir.
- Küçük çocukları, solunum sistemi rahatsızlığından korur.
- Kemikleri güçlendirir.
- Troid bezinin sağlıklı çalışmasını sağlar.
- Tansiyonu dengeler.
- İç barış oluşturur ve kişinin kendisine değer vermesini sağlar.
- Kalp ile akıl arasında iyi bir bağlantı kurar.
- Hamile kadınların düşük yapmasını önler.
- Şu rahatsızlıkların tedavisine de yardımcı olur: uyuyamama, işitme bozukluğu, görme bozukluğu, solunum ve sindirim sistemi bozukluğu tekrarlayan yüksek ateş.

Ancak sürekli kullanılmamasında yarar vardır. Zira vücut etkilerine karşı bağışıklık kazanabilir (Kocabaş,2006).

MALAKİT

Bağlı Olduğu Grup	-
Diğer Adları	Malachite ,Malahit, Bakır Taşı , Tavus Kuşu Taşı
Sertliği	3.5 – 4
Kimyasal Formülü	$Cu_2 Co_3 (Oh)_2 + H_2O$, Fe, Ca, Zn, Co, Ni
Rengi	Işıltılı Yeşil Veya Siyahımsı Koyu Yeşil
Çizgi Rengi	Soluk Yeşil
Parlaklığı	Mat, Bazıları Camsı, İpeğimsi Veya Yabanıl Parıltı
Yapısal Görünümü	Yarısaydam Veya Opak
Sembolü Olduğu Husus	Bedensel, Ruhsal Temizleyicilik, Dönüşüm
Çıkarıldığı Ülkeler	Zaire , Namibya, Rusya, İngiltere, Usa

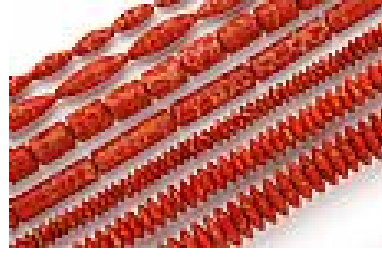
Malakit bakır yataklarında oluşan bir çeşit mineraldir. Azurit, kuprit ve bakırla birlikte bulunur. Yarı saydamdır. Bazıları mat,bazıları ipeğimsi veya yabanıl parıltılıdır. Böbreğe benzer görünümlüdür. Rengi parlak yeşil veya siyahımsı koyu yeşildir. Ancak yüzeyinde helezonik biçimde değişik tonlamaları vardır. Helezonlar oluşturan bantlar arasındaki çizgi Rengi soluk yeşildir. Görüntüsü ve rengi nedeniyle beğenilen bir taştır. Bazen bir kristal gibi parıltılıdır, bazısı deniz kabuğu görünümündedir çoğunlukla da bir açık bir koyu yeşilin üst üste bindiği bir deste ya da agata benzer şekilde bantlı bir manzara şeklindedir. Rengi ve bantlı hali, temel ayırıcı özelliğidir. Bantları veya ayırıcı çizgileri saf beyaz veya saf siyah olanlar sahte olarak kabul edilir.

Gerçek malakit taşı ,aşırı duygulanmalara karşı kırılıgandır. Ve aşırı duygusal olanların sürekli kullanması sakıncalıdır.

YARARLARI:

- Bedensel ve ruhsal temizleyicidir.
- Verdiği enerji koruyucu cila gibi bedenimizi kaplar, hücreleri yeniler gençlik ve dirilik verir, yaşlanmayı geciktirir.
- Kişiyi bilgilenme ve hoşgörü yeteneği verir.
- Fiziksel ağrıları ,özellikle diş ağrısını, doğum sancılarını ,romatizmal ağrıları , eklem yangısını hafifletir veya ortadan kaldırır. Ağrıyı gidermek için taşla o bölgeye masaj yapılması daha iyi sonuç verir.
- Astımı kas kramplarını , tümörleri, şişlikleri kemik çatlaklarını ve kırıklarını iyileştirir
- Üstü örtülmüş eski rahatsızlıkları ve acıları , nedenini bilmediğimiz sıkıntıların kaynağını görebilmemiz için ortaya çıkarır, bunlarla mücadele etmemize yardım eder, böylece sıkıntılı ruhsal durumu neşe ve huzura dönüştürür, bütüncül denge oluşturur. Bu nedenle “ arındırma, temizlik taşı” olarak da tanımlanır
- Ruhsal enerjileri özümseyerek ruhsal yetenekleri güçlendirir
- Gerilimi ruh halini ortadan kaldırır. Sakinleştirici etkisi uyku verir
- Pankreas ve dalağı sağlıklı tutar
- Hedeflere ulaşmaya yardım eder. İş hayatında güvenilirliği ve ortaklar arasında bağlılığı artırır
- Kalbi ve kan dolaşım sistemini korur, radyasyonun etkilerinden korur(Kocabaş,2006).

MERCAN

Bağlı Olduğu Grup	Organik Bileşikler
Diğer Adları	Hayat Ağacı, Koral, Coral, Coralle
Sertliği	3 – 3,5
Kimyasal Formülü	(CaCO ₃) + Conchiolin, Mg
Rengi	Kırmızı, Pembe, Beyaz, Mor, Sarı, Siyah, Kayalaşmış Mercanlar İse Kahverengimsi Sarı
Çizgi Rengi	-
Parlaklığı	Camsı Veya Mat
Yapısal Görünümü	Opak
Sembolü Olduğu Husus	Hayat
Çıkarıldığı Ülkeler	Afrika Kıyıları, Avustralya Kıyıları, Japonya , Akdeniz Kıyıları, Batı Hint Adaları, Malezya

Mercan , kuran- kerim de sözü edilen sınırlı sayıdaki bitki ve hayvanlardan biri rahman suresince inci ile birlikte anılır ve Allah'ın önemli nimetlerinden biri olarak nitelendirilir. İncir ve zeytinin çok yönlü değeri nasıl sonradan anlaşıldıysa mercan ve incinin insan için hangi ölçüde yararlı olduğu belki zaman içinde anlaşılacaktır.

Denizlerin akciğeri kabul edilen mercan, genellikle takıların üzerine yerleştirilmiş bir süs taşı olarak bilinir. Deniz dibi manzaralarına baktığımız zaman bitki görünümündedir. Oysa mercanlar, deniz gibi kayalara tutunarak yaşayan hızla çoğalıp koloniler oluşturan ilginç bir hayvandır. On binlerce türü bulunmaktadır.

Çok değişik renkleri bulunur. Kırmızı, pembe , beyaz, mor, sarı , siyah... canlı mercanlara bu renkleri hücrelerindeki pigmentler ve üzerine yapışan yosunlar verir.

Öldükleri zaman kuruyup taş, aradan binyıllar geçtikten sonra da kaya blokları haline gelirler. Fosilleşerek kayalaşan mercanlar kahverengimsi sarı renge bürünürler.

Denizler ve okyanuslarda genellikle beş metreye üç yüz metre arasındaki derinliklerde yaşarlar. Kimisi dal budak salmış bir ağaç kimisi geniş ve sık yapraklı bitki görünümündedir. Bu dal veya yaprakların uç kısmında bulunan ağızları ile avlanır, yemek borusuna benzeyen boşluklardan geçerek vücutlarına ulaştırırlar. Koloni oluşturan mercanların ideleri iç içedir ve bir koloninin bir tek sindirim sistemi bulunmaktadır.

Çoğalmaları ya dış mekana salgıladıkları hücrelerin yumurtacıkları döllemesiyle ya da bitkilerdeki gibi tomurcuklanma suretiyle meydana gelir

YAPISAL ÖZELLİKLERİ:

Takılarda veya dekoratif amaçlı kullanılan mercanlar, ölen hayvanın iskeletidir. Canlı kısımlar yok olduktan sonra iskelet görünür hale gelir ve zaman içinde üzerinde kalker birikerek büyürler.

Opak olan mercanlar, karbonat, magnezyum ve kalsiyum karışımından oluşur. Kırmızı, pembe ve beyaz rengini kalsiyum karbonattan alır. Siyah ve altın sarısı mercan ise rengini conchiolin maddesinden alır. Doğal mercanlarla boyanarak rengi değiştirilmiş olanlar ve plastikten, camdan ,çiniden, lekeli balık kılıçlarından imal edilmiş yapay mercanlar, yan yana vitrinleri süsler. Yararın görülebilmesi ,doğal mercan kullanılmasına bağlıdır. Doğal mercanın ilk ayırıcı özelliği rengi ile pütürlü ve lekeli olmasıdır. Pütürsüzleri ya düzeltilmiştir yada sahtedir. Rengi aşırı belirgin olanları boyalı, hiç lekesi olmayanları da büyük ihtimalle sahtedir. Doğal mercan kırılğan özelliktedir ve içinde kavalda olduğu gibi delik bulunur. Küçük parçalarda delik görülmeyebilir. Doğal mercan tahıl veya ahşap görünümünde ve sertliğinde yada yumuşaklığındadır.

YARARLARI:

Mercanın en değerlisi kırmızı mercandır. Yararının azami ölçüde görülmesi için , gümüş veya bakırla birlikte kullanılmalıdır. Kolye veya gerdanlık şeklinde

kullanılacaksa mercanın ağırlığının on gram kadar olması, yüzük şeklinde kullanılacaksa sağ elin dördüncü parmağına takılması tavsiye edilir.

Mercanın aşağıdaki yararlarının olduğu kabul edilmektedir.

- Özellikle kırmızı ve pembemsi cinsi dikkat çekici olduğundan nazara karşı etkilidir.
- Bebekler ve çocukları için çocuk hastalıklarına karşı koruyucu ve iyileştirici kabul edilir.
- Akıl ve zeka kıvraklığı verir, zihindeki karışıklıkları tedavi eder, hafızayı kuvvetlendirir.
- Baş ağrısı, halsizlik, güçsüzlük hemoroit ve mide ekşimesi için koruyucu ve tedavi edicidir.
- Kalbi ve kan dolaşımı sistemini sağlıklı tutar, kanla ilgili hastalıkların tedavisine yardım eder.
- Dalağın fonksiyonel çalışmasını sağlar
- Cilt hastalıklarını iyileştirici özellik taşır
- Kişiyi kararlılık ve bilinçli davranma gücü verir
- Doğumu kolaylaştırır
- Heyecanları, aşırı duygulanmaları sakinleştirir. Gerilimli ruh halini ortadan kaldırır ,keyif verir
- Hormonsal sistemi dengeler ve sağlıklı tutar, psikolojik rahatsızlıklardan korur
- Ev ve ailedeki olumsuzlukları ve olumsuz enerjiyi ortadan kaldırır, huzur ve ferahlık oluşturur(Kocabaş,2006).

Bağlı Olduğu Grup	Organik Materyal(Çam Reçinesi Fosili)
Diğer Adları	Kara Kehribar, Black Amber
Sertliği	3
Kimyasal Formülü	$C_{12}H_{20}O$ (Ancak Değişken) + Linyit, Kil, Si, Pirit, Reçine
Rengi	Siyah, Kahverengi, Gri, Yeşilimsi
Çizgi Rengi	Beyaz
Parlaklığı	Reçine
Yapısal Görünümü	Opak
Sembolü Olduğu Husus	-
Çıkarıldığı Ülkeler	Türkiye (Erzurum)

OLTU TAŞI

Kara kehribar yoğunlaşarak serleşmiş kömür taşı, bir çeşit yapısal değişim geçirmiş linyittir. Oltu taşı da kara kehribar cinsindedir. Erzurum iline bağlı Oltu ilçesinde Dutlu dağından çıkarıldığı için bu adı almıştır.

Yapısal araştırmalar sonucunda, fosilleşmiş ağaç gövdelerinden; daha çok, fosilleşmiş ağaç reçinesinden oluştuğu görüşü ağır basmaktadır. Dörtte üçü karbon oluşturur.

Yer kabuğundan çıkarıldığında çok yumuşak olan oltu taşı hava ile temas ettikçe sertleşir ve kullanılmadıkça parlaklaşır. Bu nedenle havayla temas ettirilmeden toprak altına gömülerek saklanmakta işleneceği zaman çıkarılmaktadır.

Genel olarak rengi siyahtır. Ancak az da olsa koyu kahverengi gri ve yeşilimsi gri renkli oltu taşı da bulunmaktadır.

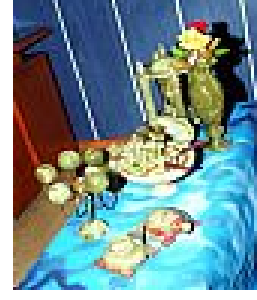
AYIRICI ÖZELLİKLERİ:

Aşağıdaki hususlar oltu taşı ustalarınca gerçek oltu taşını sahtesinde ayırmaya yarayan özellikler olarak bilinmektedir.

- Havagazında alev ve is çıkararak yanması ve geriye sigara külüne benzer bir miktar kül kalması
- Elbiseye sürtülmesi veya el içinde ovalanması sonrasında toz,iplik gibi hafif cisimleri çekmesi
- El içinde ovalandıktan sonra nefes hohlanınca kısa bir süre için puslu görünüm alması
- Zımparalandığında veya bıçakla kazındığında çıkan tozun kahverengimsi olması
- İyice ısıtılan iğne ucunun batmaması (ısıtılan iğne ucu taşa girerse sahte olduğunu gösterir)
- Kullanıldıkça parlaltısının artması

YARARLARI:

- Böbrek fonksiyonlarını ıslah eder, güçlendirir.
- Saçların beyazlaşmasına veya dökülmesine karşı koruma sağlar.
- Hafızayı güçlendirir dinlendirici uyku verir, deri sağlığı için yararlıdır.
- Kemik erimesine karşı koruma sağlar, kulak çınlamasına karşı kullanılmıştır (Kocabaş,2006).

Bağlı Olduğu Grup

Kuvars&Kalseduan,Agat

Diğer Adları

Balgam Taşı, Mühresenk, Hacıbektaş Taşı

Sertliği

7

Kimyasal Formülü

$\text{SiO}_2 + \text{Fe, Mn}$

Rengi

Düzgün Bantları Siyah, Kahverengi, Gri, Beyaz

Çizgi Rengi

Beyaz

Parlaklığı

Camsı

Yapısal Görünümü

Opak

Sembölü Olduğu Husus

-

Çıkarıldığı Ülkeler

Çin , İtalya, Madagaskar, Meksika, Mısır, Almanya, Hindistan

ONİKS

Kuvarsın alt türü olan kalsedon ailesinin üyelerinden agatın alt türüdür. Gerçekte gri ve siyah karışımı renktedir. Açık renkli bantları vardır. Bu nedenle ismi, el parmağının tırnağı anlamına gelen kelimedenden türetilmiştir. Cam parlaklığındadır. Koyu siyah, mavi, yeşil renkleri boyanarak elde edilir. Örneğin mat, gri durumdaki oniks taşı kaynayan bal veya şekerli suya atılır, bal veya şeker taşa yedirilir daha sonra ateşte ısıtılır, şeker veya bal karbonlaşır, böylece kahverengimsi siyah görünümlü siyah oniks elde edilmiş olur.

YARARLARI

- Kadın erkek ilişkilerini dengeler, karşı cinsle arasında sağlıklı iletişim sağlar, evliler arasında hoşnutluk oluşturur
- Sakinleştirir
- Hayırlı işlerde cesaret ve şans verir
- Meditasyon sırasında içinizi görmemize veya düşlere dalmamıza yardım eder
- Seksüel hırsları zayıflatır(Kocabaş,2006).

OPAL

Bağlı Olduğu Grup	Kuvars
Diğer Adları	Opalite, Gökkuşuğu Taşı, Panzehir Taşı, Yetenek Taşı
Sertliği	6 - 6,5
Kimyasal Formülü	$\text{SiO}_2 \cdot \text{NH}_2\text{O} + \text{Fe, Al, Ca, Na, K, Mg, Mn, Ni, Cr,}$ Turuncu Ve Pembe Renklilerinde U
Rengi	Kırmızı ,Renksiz, Beyaz, Pembe, Mavi, Karışık Gökkuşuğu
Çizgi Rengi	Beyaz
Parlaklığı	Camsı
Yapısal Görünümü	Saydam Veya Yarı Saydam
Sembolü Olduğu Husus	Sevgi, Şefkat, Umut, Erkesi Güç
Çıkarıldığı Ülkeler	Avustralya, Macaristan ,Afrika, Meksika , Peru

Kuvarsın bir çeşididir ve kuvars gibi silis oksittir. Opal, ismini, Sanskritçe' de kıymetli taş anlamına gelen "UPALA" sözcüğünden alır . Etkisinden dolayı eskiden beri "panzehir taşı" veya barındırdığı renklerden dolayı "gökkuşuğu taşı" olarak da adlandırılmıştır.

Yeraltında hareket halindeki sıcak suların kayalar arasındaki boşluklarda çökmesi suretiyle oluşur. Bu sırada kayaları aşındırarak bünyesine onlardan mineral alır. Yumru, kabuk veya tel şeklinde bulunurlar.

İçerisinde su bulunur. Bu nedenle ıslak kuvars diye de nitelendirilir. Zira bünyesinde bulunan su oranı yaklaşık yüzde otuz civarındadır. Kapalı tüpte ısıldığında suyu dışarı bırakır. Üfleçte erimez. Ancak suyu uçar ve opallikten çıkıp kalsedona dönüşür.

Güneş ışığını ve ısını alıp içinde tutan özelliğe sahiptir. Bu nedenle güneşten uzaklaştırılsa bile ılıman bir ısıyı muhafaza eder. Pürüzsüz yapıdakiler genelde yapaydır.

Eski çağlardan itibaren küçük parçaları dekoratif amaçlı kullanılan opal, insanın avuç içi ısıyla renk değiştirme özelliğine sahip az sayıdaki taşlardan birisidir.

Saydam veya yarısaydamdır. Yüzeyi cam parıltısında veya mattır. Gözeneklidir, bu yüzden içine giren ter,su, sabun yağ gibi sıvılarla renk değiştirme özelliğine sahiptir. Karanlıkta parmaklar asında ovalandığında sürtünme sonucu yıldızların saçıldığı görülür.

Taşıyan kişinin aşırı gerilimli olduğu anlarda çatlayıp suyunu atabilir. Zira vücuttaki yoğun elektrik suyla temas ettiğinde taşta genleşme oluşacaktır.

ÇEŞİTLERİ VE RENKLERİ:

Opal aslında renksizdir. Ancak renksizine az rastlanır. İçine karışan materyal nedeniyle değişik renklerde veya çok renkli halde bulunur. Örneğin demir ve mangan ağırlıklıları turuncu, nikel ve krom ağırlıklıları yeşil renktedir. Beta ve gama radyasyon ışınlarıyla renk kalitesi artırılabilir.

İçinde gökkuşağı renklerini barındırır. Ancak renk dağılımı homojen değil karmaşıktır. Örneğin bantsal veya çizgisel bir seyir izlemez ancak belirgin bir armoni oluşturur.

Opal değişik yönlerden bakılınca değişik renklerde görünür bu durum iki etkiyle oluşur: ilk olarak taşın içindeki su ışığı kırar. İkinci olarak opal mikroskobik boyutta düzensiz kürecikleriyle düzensiz dağılırlar ve düzensiz yansır. Taşın bu görünümü nedeniyle eski yıllarda opalle şeytan arasında ilişki kurulmuş bazı krallar ülkelerinde kullanımı yasaklamıştır. Renk şekline göre kırkın üzerinde türü vardır: Kiraz, altın, limon, maskara, kehribar, kılçık yosunlu... ancak en önemlileri süt(sütbeyazı), ateş (içerisinde kırmızı alev görünümü), yosunlu (içerisinde yosun veya ağaç dalı görüntüsü), pras(yeşil), jel/pelte(turuncu –gri –sarı kahverengi renk karışımı) opaldir. Beyaz, sarı, turuncu , pembe renklilerinde uranyum tespit edilmiştir.

HİKAYESİ:

Opal; sevgi, şefkat, umut, büyüleyici güzellik, ve erkeksi güç simgesidir. Ancak taşın gücünü bencil ve çirkin amaçlara ulaşmak için kullananlara kötü şans getirdiği de söylenmektedir. Eski çağlarda güneş, ay ve ateşteki gizli güçlerle ilişkisi olduğu takı olarak kullanana bu güçleri aktaracağı hatta takanı görünmez yapacağı da inançlar arasındadır. Opalin küçük parçacık halinde bulunanları mücevherat olarak büyük parçalar halinde çıkarılanları ise dekoratif amaçlı kullanılmaktadır.

Venedik kaynaklı “opal cam tekniği” ile cam eşya da yapılmaktadır. 19. Yy başlarında Mevlevi dervişi Mehmet dede bu tekniği Beykoz da uygulamış ve bu teknikle yapılan bardak,sürahi, vazo gibi eşyalar için “beykoz camı” adı verilmiştir.

YARARLARI:

- Göz sağlığını korur. Gözün görme gücünü artırır ve göz rahatsızlıklarını iyileştirir. Bunun için taşın derinliklerine berili bir süre bakılması önerilmektedir.
- Eklem iltihaplarını iyileştirir.
- Rüya yoluyla gelecekteki olayları doğru görmekte kullanılır. Önsezi yeteneğini de güçlendirir
- Böbrek ve kan hastalıkları için yararlıdır.
- Siyahımsı opal, Viccans mahkemesinin eski bir kararıyla dinçlik güç doğal yetenek taşı olarak kabul edilmiştir.
- Tehlikeli durumlarda güçlü bir destek verir.
- Akıl ruh ve duygular arasında denge ve bütünlük sağlar.
- Parasal başarı ve şans getirir.
- Özgüveni artırır, kişiyi haset ve tamahkarlık gibi kötü huylardan korur.
- İlham kaynağıdır, düş gücü ve yaratıcılık yeteneğini artırır.
- Hayatımızdaki evlenme boşanma iş değişikliği yer değiştirme gibi değişim süreçlerinde rahatlatma duygusu ve uyum sağlama yeteneği verir, iç huzur oluşturur.
- Hafıza gücünü artırır.
- Kabuslardan korur, hoş rüyalar görmeyi sağlar.
- Parkinson hastalığının tedavisinde yardım eder.
- İç güzelliği, güvenilirlik ve gençlik gücü verir.
- Negatif duyguları emer, aşırır duygulanmaları önler(Kocabaş,2006).

Bağlı Olduğu Grup	Korund
Diğer Adları	Sapphire, Gök Yakut, Kader Taşı, Yıldız Taşı
Sertliği	9
Kimyasal Formülü	$Be_3 Al_2 SiO_6 + Fe, Ti, Cr, V$
Rengi	Asıl Olarak Gece Mavisi. Ancak Kırmızı Hariç Diğer Renklerde De Olabilir. (Renksiz, Gri, Kahverengi, Yeşil)
Çizgi Rengi	Beyaz
Parlaklığı	Elmas Gibi Sert Camsı Parıltı
Yapısal Görünümü	Saydam Veya Yarı Saydam
Sembölü Olduğu Husus	Sadakat, Güvenilirlik, Aşk, Özlem
Çıkarıldığı Ülkeler	Hindistan, Tayland, Sri Lanka, Afganistan, Avustralya ,Brezilya, Pakistan, Endonezya , Usa

SAFİR

Sert dayanıklı, kıvılcıma benzer ışıltılıdır. Diğer birçok taştan da bu ışıltısıyla ve aydınlık görüntüsüyle ayrılır. Düz kesimlileri ışığa karşı tutulduğunda içindeki üç ışınlı ve altı uçlu tek yıldız görülebilir. Bu nedenle yıldız taşı da denilmektedir. Kıymetli taşların en kıymetlilerindedir.

Elmasta en sert taştır ve şiddetli ısıya bile dayanıklıdır. Bünyesi alüminyum ağırlıklıdır. Ancak farklı oranlarda bulunan demir, titanyum veya krom mineralleri taşı değişik renkler verebilir.

En değerli safirler Hindistan da çıkarılmaktadır. New York doğal tarih müzesinde gösterime sunulan Hindistan yıldızı ile Washington DC de bulunan Asya yıldızı dünyanın en değerli ve en büyük safirlerdir.

Safir görünüm bakımından kendine has, patates cipsi gibi iğneli yonga benzerli bir yapıya sahiptir. Ya da canlı bir ağaç gövdesinin yırtılmış haline benzer.

Safir için genelde kabul edilen renk mavidir. Bu haliyle gündüz vakti gökyüzü sembolü olarak kabul edilir .Uranüs ile benzerlik kurularak “dünyanın babası” da denilmiştir. Mavi, gri ve yeşilimsi mavi görünümüyle değişik tonlardaki bulutların gökyüzüyle bütünleşmiş haline benzer. Bu nedenle gök yakut veya göklerin taşı olarak da adlandırılır. Renk bakımından az da olsa benzerlik gösteren lacivert renkli lapis lazulinin aksine saydam veya yarısaydamdır. Aslında safir korund mineralinin kırmızı renkli yakut hariç diğer renklerinde olanlarında verilen addır

Camsı parlaklıkta olan safirin çizgileri ışıltılı beyaz renktedir.

Tarih boyunca özellikle batı kralları tarafından kutsal bir koruyucu kabul edilmiş kullanımı kralların tekline alınmış kötülüklerden ihanetten büyülerden yenilgilerden korunmak için kullanılmıştır. Hatta görünür şekilde boyunlarına asmışlardır. Papalık makamının da sembolüdür.

Osmanlı hükümdarlarının da takı olarak kullandığı bilinmektedir. Çok sert bir taş olması nedeniyle çizilmesi zordur. Bu nedenle saydam safir kubbeli saat camı olarak kullanılmış böylece hem saatin görünümü güzelleştirilmiş hem de camın çizilmesi önlenmiş ve darbelere karşı saatin korunması amaçlanmıştır.

YARARLARI:

Geleneksel tıbbi görüşe göre kişi sağlığını yenileyen safir,aynı zamanda düzenli düşünce oluşturmakta denenmiş bir taş olarak kabul edilmektedir. Safir gerçek bütünleşmeyi, samimi arkadaşlıkları ve uygunlukları simgeler. Sadakatin, güvenilirliğin, kalıcı aşkın, özlemin, içten yapılmış nişanlanma ve evlenme tekliflerinin sembolüdür.

- Kalbi ve böbrekleri güçlendirir, salgı bezlerini harekete geçirir.
- Ruhsal yetenekleri artırır. Psikolojik karışıklıkları ortadan kaldırır.
- Güçlü bir sezgi gücü verir.
- Görünen alemin ötesindeki gerçekleri algılamamızı sağlar.

- Mavi safir, telaşlı ruh halini, zihin dağınıklığı oluşturan olumsuz duygulanmaları ,korkuları, endişeleri ,kuruntuları ,nefret ve intikam duygularını ,öfkeleri ve dargınlıkları ortadan kaldırıp, bunların yerine iç huzuru ,sevinç ,memnuniyet ,sevgi ve dostluk duyguları yerleştirir. Başkalarıyla daha kolay iletişim kurma, duygu ve düşünceleri doğru bir şekilde ifade etme yeteneğini artırır. Göz ve deri hastalıkları iyileştirmeye yardım eder. Romatizma ve siyatik bakımından koruyucu ve iyileştiricidir.
- Siyah safir, fiziksel zararlardan ve bedensel hastalıklardan korur, kişinin kendisine güvenini artırır.
- Pembe safir ,aşk sevgi ve dostluk duyguları ilham eder problemlere çözüm bulma gücünü ve özgüveni artırır.
- Yıldız safir, meditasyon için yardımcıdır, berrak bir bellek ve bilgelik verir. Beklenmedik güzellikte şans getirir, huy güzelliği verir.
- Sarı safir, kişiye akıl ,irfan ,bilgelik, dirayet ,zenginlik, bolluk ,başarı, saadet ve istendiği alanda yükselme şansı getirir.
- Beyaz safir, akıl ve algılama gücünü harekete geçirir ,bir konu üzerinde odaklanmamıza yardım eder. Güzelliğe , zarafete dürüstlüğe güzel ahlaka yönlendirir(Kocabaş,2006).

TURKUVAZ

Bağlı Olduğu Grup	Turkuaz Grubu
Diğer Adları	Firuze , Turkis, Turquoise
Sertliği	5,5 - 6
Kimyasal Formülü	$Cu (Al, Fe^{3+})_6 [(OH)PO_4]_2 \cdot 24H_2O$ (4h ₂ o + Fe, Ca, Ag,Cr)
Rengi	Gök Mavisi, Yeşilimsi Mavi, Mavimsi Gri
Çizgi Rengi	Beyaz Veya Açık Mavi
Parlaklığı	Camsı, Mumsu
Yapısal Görünümü	Opak
Sembolü Olduğu Husus	Denge, İletişim, Vefalı Dostluklar
Çıkarıldığı Ülkeler	Afganistan , İran, Avustralya, Şili, Meksika, Tibet, Usa, İsrail

Bünyesinde bakır, demir ve alüminyum fosfat barındıran firuze en eski süs taşlarından. Doğada böbrek benzeri yumrular halinde bulunmaktadır. Kullanımının başlangıcı dört asır öncesine kadar gitmektedir.

Rengi, gök mavisinden koyu yeşile kadar değiştiği ve Fransa ilk kez haçlı seferleri sırasında Türklerden alıp götürerek tanıştığı için Fransızlar tarafından Türk Mavisi veya Türk'ten gelen manasında turkuvaz veya turkis diye adlandırılmış ve bu adla meşhur olmuştur.

En kalitelisi içinde damar veya çizgi görünmeyen berrak gök mavisidir. Ancak altın renkli birkaç nokta taşın güzelliğini katar. Mat ışıltısı vardır. Bu nedenle kendisine gök yıldızı da denilmektedir.

Bazen mavi renklisi turkuaz, yeşilimsi renklisi ise firuze diye de adlandırılmıştır. Mavi rengi bünyesindeki bakır, yeşil rengi ise demir veya krom verir

Turkuaz' ın bünyesinde su bulunmaktadır. Bu nedenle bozuma uğramaması için güneş ışığından ve sıcaktan korunması gerekir. Ayrıca güzelliğini ve yapısını korumak için çam reçinesiyle kaplanmaktadır ki bu da onun yapısına müdahale sayılır. Zira yararı büyük ihtimalle su ve havayı geçiren gözenekli niteliğindedir. Fazla kuruduğunda bünyesindeki suyun azalması oranında rengi yeşile dönecektir

Gözeneklidir. Bu nedenle içindeki suyu dışarı atması veya temas ettiği su veya kimyasal sıvıyı emmesi mümkündür. Bu yüzden renk değiştirebilirler. Özellikle yaz güneşinden, sıcak sudan ve kimyasallardan korunmalıdır.

Bu özelliğinden dolayı yanlış bir inanışla eski çağlarda sadakatin ölçüm aracı olarak da kullanılmış kadınlara takı olarak verilmiş, renk değiştirirse kadının ihanet ettiğine inanılmıştır.

Yine renk değiştirmesi nedeniyle eski uygarlıklarda içinde birçok esrarengiz gücün saklı olduğuna inanılmış önemli tılsımlardan biri olarak kabul edilmiştir. Aztek'ler ve Kızılderili'ler tanrısal taş olarak bilmiş üzerinde taşıyan varlığın kemiklerinin kırılmayacağına inanıldığı için savaşçılar kendilerinin ve atlarının üzerinden ayırmamıştır.

Hintliler ise hedefe gönderilen ok, top güllesi gibi silahları turkuaz eklenirse mutlaka hedefe isabet edeceğine ayrıca takana mutlaka mutluluk ve rahatlı getireceğine inanırlar.

TURKUAZIN SORUNLARI:

Öncelikle belirtmek gerekir ki havlit taşı laboratuvar ortamında boyanarak turkuaz diye satışa sunulmaktadır.

Doğal turkuaz da bulunan altınimsı veya tebeşirimsi görüntüler boya ile yapay olarak gerçekleştirilir ve bunu örtmek için de taşın üzeri mum veya yağla kaplanır. Böyle bir işlemin yapılıp yapılmadığı bıçak kenarıyla anlaşılabilir. Taş yüzeyi

yumuşaksa ve altınimsı veya tebeşirimsi görüntüler kolaylıkla kazınabiliyorsa boya ile turkuaza dönüştürülmüş havlit olduğu anlaşılacaktır.

Turkuazın belirgin özelliklerinden biri, üzerinde beyazımsı çatlakların veya altın renkli lekelerin bulunmasıdır. Ancak hovlit taşı boyanarak oluşturulan sahte turkuazda çok sayıda çatlak ve kırık vardır. Zira mavi boyanın taşta çok çabuk işlemesi için çatlak oluşturulması gerekmektedir. Turkuazın ,krizokol taşı ile karıştırılması da mümkündür. Zira renkleri birbirine benzer. Farkı ise turkuaz tek renkten oluştuğu halde krizokol de farklı renklerde benekler bulunur.

Taşlar içinde sahtesi en fazla olan taştır. Gerçeğini sahtesinden ayırabilmek zordur. Ancak yine de bazı usullerle sahtesinden uzak durulabilir.

AYIRT ETME YÖNTEMLERİ:

- Ucuzsa gerçeğine ne kadar benzerse benzesin büyük ihtimalle sahtedir
- Yarık ve kırıkların veya beyaz damarları fazlaca olanlar büyük ihtimalle elle yapılmış sahtelerdir.
- Çok fazla leke de turkuazın düşük değerinde olduğunun göstergesidir
- Turkuaz oldukça narin ve yumuşak dokunumludur. Deriyi tırmalayan ve keskin dokunumlu olanlardan uzak durulmalıdır.

YARARLARI:

Efsaneler ayrı tutulsa bile doğal turkuaz gerçek bir şifa kaynağıdır.

Başlıca faydaları:

- Kemiklerin sağlıklı kalmasını sağlar, kemik erimesinin önlenmesinde yararlıdır.
- Migreni hafifletir.
- Öksürüğü azaltır.
- Hücreleri yenileyerek bedeni güçlendirir, yaşlanmayı geciktirir.
- Cinsel sorunların ortadan kalmasına yardımcı olur.
- Taşçıya cazibe verir, dişil nitelikleri artırır.
- Öngörü sağlar.
- İlk bakış kendisine yöneleceğinden kişiyi nazardan korur.

- Besinlerin hücrelere emilimini düzenler.
- Zehirlenmelere karşı koruyucu etkisi vardır.
- Huzur duygusu sağlar.
- Kan dolaşımı ciğerler ve solunum sistemini destekler kalp hastalıklarına iyi gelir.
- Özgüven duygusunu güçlendirir.
- İletişim sadakat ve dostluğu sembolize eder yaratıcı ifadeye güç kazandırır.
- Tansiyonu düzenler.
- Başa gelecek bir tehlike veya hastalık durumunu renk değiştirerek haber verir, zira vücudun salgıladığı sıvılara karşı duyarlıdır.
- İnsan hayatında, ruh beden arasında veya ticari hayatta denge sağlayan taşların en önemlisi kabul edilir. Gökyüzü alemiyle de bağlantımızdır. Ruhsallığımızı geliştirir.

Ancak bütün bu yararları sağlaması için gerçek turkuaz olması ve sanatkarane işlenmesi gerekir(Kocabaş,2006).

YAKUT

Bağlı Olduğu Grup	Korund
Diğer Adları	Ruby , Rubin
Sertliği	9
Kimyasal Formülü	Al_2O_3 (+ Cr_2O_3) + Ca, Fe, Mg, Si, Ti, Zn
Rengi	Kan Kırmızısı
Çizgi Rengi	Beyaz
Parlaklığı	Elmas Gibi Sert Camsı Parıltı
Yapısal Görünümü	Saydam
Sembolü Olduğu Husus	Utku, İktidar, Hakimiyet, Başarı, Bağlılık, Dürüstlük, İhanetsiz Dostluk
Çıkarıldığı Ülkeler	Burma ,Afganistan, Pakistan ,Vietnam, Tayland, Hindistan Avustralya,Usa, Rusya

Yakut, kırılıma benzer ışıltılı bir taştır. Elmas zümrüt, ve safirle birlikte en değerli süs taşı olarak kabul edilir. Sertlik derecesi,safirle birlikte elmastan sonra ikinci sıradadır. Güzelliği ,sertliği, ışıltısı, az bulunması gibi nedenlerle elmastan sonra en pahalı taştır.

Korund mineralinin az bulunan temel olarak güvercin kanı kırmızısı renkte saydam türüdür. Bünyesinde bulunan krom ve demir mineralleri nedeniyle kırmızının değişik tonlarına bürünebilir. Reçine ve elmas parlaklığındadır.

Asıl vatanı Pakistan, Afganistan ve Güneydoğu Asya'dır. Hintlilere göre yakut değerli taşların efendisidir.

Kuran-ı kerimde adı geçen üç değerli taştan biridir. Hatta inci ve mercanın hayvan kaynaklı düşünülürse yakut tek taştır.

Yakut her yönüyle dayanıklıdır bu nedenle çoğu kez yüksek ısıya maruz bırakılarak renk tonu ve berraklığı artırılır.

Kesimli yakutlarda, tek noktadan yayılan ve hareket eden ışıklardan oluşan altı uçlu yıldız görüntüsü vardır.

Yakut benzerleri:

Bazı satıcılar, içinde yakut kelimesi geçen isimlerle alıcıları aldatır ve başka taşları yakut diye satabilirler. Şunların bilinmesi gerekir.

- “Adelaide yakut” diye piyasaya sürülenler garnetin alt türlerinden almandin taşıdır.
- “Cape Ruby (güney Afrika yakutu)” veya “Arizona ruby (Arizona yakutu)”, “Colorado ruby(Colorado yakutu)” diye adlandırılanlar, garnetin alt türlerinden pirop taşıdır.
- “Amerikan yakutu” veya “Mont Blanc Yakutu” diye adlandırılanlar garnet veya pembe kuvars taşıdır.
- Bales yakutu denilen, mat kırmızı renkli spinel taşıdır
- Bohemian ruby , Montana Ruby veya Mountain ruby diye adlandırılanlar, garnet taşıdır.
- Brezilya yakutu diye adlandırılan, pembe veya ateş renkli topaz yahut pembe turmalin taşıdır.
- Sibirya yakutu denilense koyu pembe veya kırmızı turmalin taşıdır.

YARARLARI:

Rüyada yakut görmek sorunlardan kurtulup ferahlığa çıkmaya, eğlenceye, iyi yaşamaya ve güzel hayata işaret olarak yorumlanmıştır. Eski çağlarda beyin ve akıl hastalarının tedavisinde, hatta veba hastalığından yahut zehirlenmelerden korunmak için de kullanılmıştır. Batıda ise krallarca ancak asilzadelerin kullanmasına izin verilmiştir.

Bunların dışında

- Bağışıklık sistemini destekler
- Cinsel iktidarsızlığı giderir. Cinsel aşırılıkları dengeler

- Kan dolaşım sisteminin dŸzenli çalışmasını ve kanın yenilenmesini sağlar. Kan hastalıklarına karşı koruyucu ve iyileştiricidir.
- YŸksek ateşi dŸřŸrŸr.
- Zorluklarla mŸcadele gŸcŸ verir, bedeni dinleştirir.
- Kişiye işsel veya toplumsal sınırlamalardan kurtarır, ŸzgŸr dŸřŸnmesine yardımcı olur. Aynı zamanda yalnızca kendimizi değil, başkalarının iyiliğini de dŸřŸnmemizi sağlar
- Negatif enerjiyi bedenimizden attığı gibi dışarıdan gelecek olumsuz enerjiye karşı da kalkandır
- Korkulu durumlar karşısında cesaret verir, ŸzgŸveni artırır, liderlik yeteneği sağlar
- Enfeksiyon hastalıklarına karşı beden diren verir
- Kadınlarda dŸzenli adet gŸrŸlmesini sağlar, adet dŸnemlerindeki ağrıları ve gerginliği hafifletir.
- Dalağın dŸzenli çalışmasına yardım eder.
- Lenf bezinin işlevini gŸlendirir.
- DŸřŸk tansiyonu tedavi eder.
- Menopozun psikolojik ve fizyolojik etkilerini azaltır.
- Hareketlerimizi dengeler, ham ařırđ hareketlilikten hem de yorgunluk ve uyuşukluktan kurtarır.
- Kalbi aşka ve erensel sevgiye açar.
- Eşler veya aşıklar arasında kavgayı Ÿnler.
- İnsana huzursuzluk veren stres, kuşku, kuruntu, gibi duygu ve dŸřŸncelerden uzak tutar, mutluluk duygusu aşılar ve şans verir.
- BŸyŸden duygusal kırılmalardan ve olumsuz enerjilerden korur.
- Kemikleri sağlıklı tutar, kırıkların kolay kaynamasını sağlar.
- Arterit eklem iltihaplarından korur.
- Sezgi gŸcŸnŸ artırır.
- Ruhsal bilgilenme sağlar.
- Doğumu kolaylaştırır ve ağrılarını azaltır(Kocabaş,2006).

YEŞİM

Bağı Olduğu Grup	Piroksen Grup
Diğer Adları	Jade, Cennet Taşı, Mutluluk Taşı
Sertliği	6,5 (Nefrit)-7(Jadet)
Kimyasal Formülü	$\text{Na}(\text{Ca})\text{Al}(\text{Fe})\text{Si}_2\text{O}_6 + \text{Cr, Mg, Mn, Ti, Ca, K, , H}_2\text{O}$
Rengi	Açıktan Koyuya Değişen Yeşil(Asıl Renk), Bazen Krem, Gri, Beyaz, Az Rastlansa Da Sarı, Pembe,Mor, Kahverengi,Siyah
Çizgi Rengi	Beyaz
Parlaklığı	Mumsu, Yağsı, İncimsi
Yapısal Görünümü	Opak Görünümüne Yakın Yarısaydam
Sembolü Olduğu Husus	Sevgi, Fazilet, Toplumsal Konum
Çıkarıldığı Ülkeler	En Değerlileri Burma, Kanada, Kolombiya, Usa, Çin ,Tibet

Binlerce yıl öncesinden bu yana Çinliler yeşim taşını en değerli taşlardan biri saymışlardır. Efsaneye göre büyük Çin Ejderinin yeryüzüne boşalttığı tohumların donmuş hali yeşim taşını oluşturmuştur.

Yeşim taşının iki tipi vardır: Jadeit ve Nefrit . Ancak yeşim, sertlik derecesi dışında birbirinden farkı bulunmayan bu iki mineralin kaliteli süs taşı formuna sahip bölümüne verilen isimdir.

Jadet (özellikle zümrüt yeşili), az bulunan çok kaliteli türüdür ve Çin’de binlerce yıl “imparatora ait yeşim taşı” olarak kabul edilip koruma sağlamak için sarayları ve türbeleri süslemiştir. Sonra da bu korumadan yararlanmak için halk tarafından kullanılmaya başlanmıştır.

Jadet çok değişik renklerde olabilir; başta yeşilin tonları olmak üzere kırmızı, sarı, yeşil, leylak, siyah, portakal, beyaz, pembe ,mavi, ve kahverengi. Sertliği 7'dir

Nefrit tür yeşim taşı,çok daha yaygın olarak bulunur. Çinliler bu taşı küçük heykeller yapmak için kullanırlar. Nefrit türü yeşim, yeşilin çeşitli tonlarındandır. Daha çok zeytin yeşilidir .Sertlik derecesi 6,5'dir.

Yeşim taşı, güzelliğinin ortaya çıkması için çoklukla işlemden geçirilerek piyasaya sürülür. Genellikle de kolye ve heykelcik yapımında kullanılır.

Yeşime, cennet taşı adı da verilmiştir. Zira taşıyana saadet ve fazilet aktaracağına inanılmıştır

Çin' de, yeşim taşı, önem verilmesi gereken özel bir taş olarak kabul edilir. O güvenle el sürülecek bir taştır. Onun gizli özellikleri ve etkileri vardır. Dokunan beden ondaki gizli güzellikleri ,faziletleri emer ve bunlarla bezenir.

Yarısaydam bir görüntüsü vardır ama saydama da yakındır. İncimsi veya mumsu bir parlaklığı vardır. Bazen satışa sunulurken cilalandığı için camsı parlaklıkta da görülebilir. Kolay kırılır, zira gevrek bir taştır.

Yeşimin en yakın arkadaşı incidir.

YEŞİMİN SORUNLARI:

Yeşim taşının ucuz taklitleri yaygın olduğu gibi, benzerlik nedeniyle yeşim adı altında piyasaya sürülenleri de bulunmaktadır.

İlk olarak renksiz akik taşı, yeşile veya diğer renklere boyanıp yeşim diye satılmaktadır.

İkinci olarak kalsit taşı da yeşile boyanarak Meksika Yeşimi adıyla satılmaktadır. Kore yeşimi veya yeni yeşim diye satışa sunulan bir başka taş yılan taşıdır. Yılan taşı yeşime göre çok daha yumuşak çok daha hafif ve el sürüldüğünde yağlı dokunumludur.

Bunun yanında amazonit , kalifornit, krizopraz, ve aventurin de bir ülke veya şehir isminin sonuna yeşim kelimesi eklenerek yeşim diye satılmaktadır.

YARARLARI

Çinliler, yeşim taşının ticaret hayatında şans ve bereket getireceğine inanır, işe başlamadan önce taşa dokunur okşarlar. Bu nedenle Çin de çeşitli hayvan figürleri şeklinde yontulmuş tılsımlar çokça kullanılmaktadır. Bedensel ve ruhsal tüm hastalıklara karşı iyileştirici olarak düşünülmüştür.

Yeşim taşı sevginin yoğunlaşmış usaresi, yoğunlaşarak cisimleşmiş hali olarak kabul edilir.

Diğer yararları:

- Ruhsal gerginlikleri giderir, rahatlatır, dinlendirir
- Fiziksel bedenle ruh duygularla düşünceler arasında denge sağlar
- Antioksidandır. Zehirli maddelerin vücuttan atılmasına yardımcı olur
- Hücreleri yenileyerek dinç ve uzun Hayat sağlar
- Doğumu kolaylaştırır ve doğum sancılarının hafifletir
- Böbreklerin ve mesanenin fonksiyonel çalışmasını sağlar, böbrek ve mesane hastalıklarını iyileştirir
- Gözler için şifadır. Bunun için taşın içine bakılabilir veya yavaşça gözle temas ettirilebilir.
- Korku ve endişeden kurtarır, cesaret özgüven ve huzur duygusu verir. Bunun için sol el içinde ovalanmalı veya kalp bölgesine gelecek şekilde takılmalıdır
- Bedendeki negatif enerjiyi dışarı atar, olumsuz duygulardan ve stresten kurtarır
- Ağza alındığında diş ağrılarını azaltır
- Düşüncelerimizi netleştirir ve bunları doğru ifade etme yeteneği verir , bilgeliği ve bilgece söz söyleme gücünü artırır
- Bizi sınırlayan duygu ve düşüncelerden kurtulmamıza ve özgür düşünmemize yardım eder
- Güzel rüyalar görmeye yardımcı olur, düş gücünü artırır
- Becerilerimizi geliştirmeye yardımcı olur çok yönlü yetenek sağlar
- Sihir ve büyüden koruduğuna da inanılmaktadır
- Bağışıklık sistemini güçlendirir
- Kalp,damar ve kan hastalıklarının tedavisinde yardım eder
- Çift cinsiyet problemlerinde kullanır
- Baş ağrılarını dindirmek için kullanılır
- Yüksek tansiyonu düzenler normal seviyeye getirir(Kocabaş,2006).

ZÜMRÜT

Bağlı Olduğu Grup	Beril
Diğer Adları	Emerald, Smaragd, Aşk Taşı
Sertliği	7,5 – 8
Kimyasal Formülü	$Be_3 Al_2 SiO_6 + Cr, V$
Rengi	Yeşil Veya Koyu Yeşil
Çizgi Rengi	Beyaz
Parlaklığı	Camsı
Yapısal Görünümü	Saydam , Yarı Saydam
Sembolü Olduğu Husus	Sevgi, Bilgelik, Ölümsüzlük, Koşulsuz Aşk, Şans , Bereket
Çıkarıldığı Ülkeler	En Değerlisi Kolombiya Ve Zambiya , Avustralya, Brezilya, Pakistan Afrika, Hindistan, Mısır, Rusya, Usa, Zimbabve

Zümrütle ilgili ilk sorun çatlakları olarak düşünülebilir. Ancak bu çatlaklar aynı zamanda taşın zümrüt olduğunun damgasıdır.

Çok sayıdaki çatlaklar onun değerini düşürse de hiç çatlağının olmaması üç şeyden birine işarettir. İlk olarak olağanüstü kalitededir ve aşırı pahalıdır. Eğer çatlağı olmadığı halde aşırı pahalı değilse çatlakları yağimsı maddelerle doldurulup kapatılmış demektir.

İkinci ihtimal de renk ve yapı benzerliği taşıyan bazı taşlar, zümrüt diye piyasaya sürülmektedir: Yeşil Flürit, Prehnit, Dioptase, Emeraldin, Peridot, Olivin, Zebercet, Hiddenit, Oryantal zümrüdü, Ural zümrüdü olabilir.

Üçüncü ihtimal ise sahte olduğudur ve çok fazladır.

Çift parçalı zümrüt, renksiz herhangi bir taşın ortadan kesilerek oraya yeşil zambak sürülüp yapıştırılması suretiyle oluşturulur. Sürülen yeşil zambak taşın tamamına yansır. Zümrütle herhangi bir ilgisi yoktur. Maskot Zümrüt ve Tesla bunlardandır.

Yine yeşil renkli camlar, fasetalı hale gerilip parıltı oluşturularak veya balmumu gibi yumuşak ve hafif malzeme ile maskelenerek sertlik derecesi düşürülmekte ve zümrüt diye piyasaya sürülmektedir. Camdan imal edilmiş zümrüt benzerleri Brogton, Endura, Ferrer's Medine, Mountst .Helens, İspanyol gibi isimlerle satılır.

Sentetikleri de zümrüt diye satılabilmektedir.

Gerçek zümrüdü ancak bir uzman anlayabilir, bu nedenle de güvenilir yerlerden almak gerekir. Ayrıca taşın resminin bulunduğu sertifikası da istenebilir.

YARARLARI:

Zümrüt eski Mısır'da hamile kadınların düşük yapmaması için kullanılmıştır. Perulular ise zümrüdü , yararlı gücünden dolayı "ulusal taş" kabul ederler.

Çeşitli kültürlerin altı bin yıllık geleneksel inancına göre zümrüt, ölümsüzlüğün sembolüdür.

Zümrüt hakkında genel kabul, tüm hastalıklara karşı önleyici ve iyileştirici etkisinin olduğu, fiziksel tehlikelerden ve kötülüklerden koruduğu akıl ,hafıza , düşünce ,zeka, şuur ve karakter özelliklerimizi iyi yönde artırdığıdır.

Bunun dışında:

- Görme gücünü artırır, göz hastalıklarından korur.
- Baş dönmesini önler.
- Büyülere karşı koruyucu kabul edilmiştir.
- Yılan ısırıklarının tedavisi eder.
- Sanat ve edebiyat için ilham verir.
- Korkulu durumlar karşısında yahut bir işe başlanılacağında cesaret verir.
- İçimizdeki saflığı korur.

- Bekareti koruduğu, kadınların ihanet etmesini önlediği de söylenenler arasındadır.
- Dizanteriyi tedavi eder.
- Sara hastalığını önler veya durdurur.
- Akıl ,zeka ve yetenekleri artırır.
- Güzel söz söyleme gücünü artırır.
- Açık kalplilik ve dürüstlük sağlar.
- İş hayatında başarılı olmaya veya daha başka konularda büyük başarılar elde etmeye yardım eder.
- Öngörü yeteneği verir.
- Zümrüt, güven, huzur, sükun ,ahenk, uyum sağlar . Karşılıklı sevgiyi besler. Evlilikte sadakati artırır.
- Kalp ve böbrek hastalıklarının tedavisinde yardımcı olur. Kanı temizler, kan dolaşımını düzenler , kan dolaşım veya beyin /sinir hastalıklarını tedavi eder.
- Bağışıklık sistemini güçlendirir.
- Ciğerlerin sağlıklı çalışmasını sağlar.
- Kutsal anne ve kutsal kadın enerjileri verir.
- Zümrüt, seyahat edenler için koruyucudur.
- Duygusal karışıklık ve travmaları giderir.
- Düş gücünü artırır.
- Sezgi gücünü artırır.
- Öğrenmeyi kolaylaştırır.
- Ruhsal gelişme sağlar.
- Vücudumuzdaki negatif enerjiyi atar, elektriklenmeyi ortadan kaldırır.
- Aşka ve sevgiye yönlendirir, hem kendimizi hem başkalarını ön şartsız sevmemizi sağlar.
- Hafızayı güçlendirir.
- Geçmişin, şimdiki zamanın ve geleceğin bilgilerini algılamaya yardımcı olur.
- Anlayış ve algılama gücünü artırır, yetenekleri geliştirir(Kocabaş,2006).